

ናዳተ

ሁለተኛ ዓመት ቅጽ 2 ቁ. 43

ዋጋው- 6 ብር

ናዳተ የፀደቀበት ግንቦት 21 ቀን 2004 ዓ.ም.

የኢትዮጵያ ሕዝብ የሥነ-ምግባር ሥልጣን ባለቤት እንዲሆን እንታገል!

10ሩ የድህረ-ግንቦት 20 ኪሳራዎች 2

መለስ ኢትዮጵያን እንዴት እየመራት ነው? 3

አቶ መለስ በደቡብ አፍሪካ ሊያደርጉት የነበረው ንግግር በተቃውሞ ተሰረዘ 13

የቀበሌ ክበባት የማናቸው? 8

በአንድነት ፓርቲ እና ኢቴቪ መካከል ለተመሰረተው ክስ ለብይን ተቀጠረ

አንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትህ (አንድነት) ፓርቲ "አኬልዳማ" በሚል ዘጋቢ ፊልም ስሜን አጥፍቷል በሚል በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን እና ጋዜጠኛ አብዲ ከማል ላይ ክስ መመስረቱ ይታወቃል።

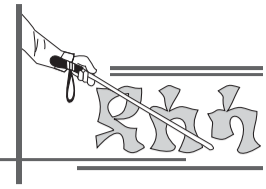
የፍትህ ልምድ ችሎት ጉዳዩን እየየው ያለ ሲሆን ተከላኝ ኢቴቪ በበኩሉ ጉዳዩ በከፍተኛ ፍ/ቤት በነአንዲት ላይ አራጌ የክስ መዝገብ እየታየ መሆኑን በመጠቀም ተቃውሞ ማቅረቡ ይታወቃል።

የፌዴራል መዋዕል ፍ/ቤት ልደታ ምድብ 9ኛ

ወደ ገፅ 8 ይዞራል...

ወ/ሮ አዜብ መስፍን መሬት መውሰዳቸውን ያጋለጠው ሠራተኛ ታሰረ 13

ጥቅምት 23፣ መስከረም 2 እና ግንቦት 20 4

አምባገነኑን የኮሎኔል መንግስቱ ኃ/ማርያም ወታደራዊ መንግስት ከከፍተኛ መስዋዕትነት በኋላ ያስወገደው ህውሓት/ኢህአዴግ፤ አምባገነኑን የአቶ መለስ ዜናዊን ስርአት ከማስቀመጥ ያለፈ ታሪክ አልሰራም የሚለው የነብዩ ኃይሉ ዳሰሳ የግንቦት 20ን ኪሳራዎች ይዘረዝራል።

10ኛ የድህረ-ግንቦት 20 ኪሳራዎች

ነብዩ ኃይሉ

አቶ መለስና ዳደኞቻቸው አምባገነን ስርአትን ለመቀየር ነፍጥ እንስተው፣ በጭቆና ላለመኖር ሲሉ በህይወታቸው ተወራርደዋል፤ አላማቸውን ለማሳካት ገደለዋል ሞተዋል። ድል ቀንቷቸው የዛሬ 21 አመት አምባገነኑን የደርግ ስርአት አስወግደው ምኒሊክ ቤተመንግስት ሲገቡ ኢትዮጵያን በለውጥ ጎዳና ሊመሩ፣ ዴሞክራሲን በማስፈን በሀገሪቱ አዲስ ታሪክ እንዲኖሩ የሚያስችል ዕድል ነበራቸው ፡ አምባገነኑን የኮሎኔል መንግስቱ ኃ/ማርያምን ደርግ ካስወገዱ በኋላ ግን አምባገነኑን የአቶ መለስ ዜናዊን ስርአት ከማስቀመጥ ባለፈ በግንቦት 20 ድል ታሪክ ሊሰሩ አልቻሉም።

ያ ሁሉ መስዋዕትነት የተከፈለበት፣ በተለያዩ ጎራዎች የተሰለፉ በሚሉ የሚቆጠሩ ዜጎችን ህይወት ዶጋ አመድ አድርጎ ግንቦት 20, 1983 ዓ.ም የተቋጨው ጦርነት አንድን ወታደራዊ አምባገነን መሪ በኃይል በማስወገድ የይምሰል ዴሞክራሲያዊ ስርአትን(pseudo democracy) የገነባ ሲቪል አምባገነን መተካት የተወሰነ ቡድንን ወይም ግለሰቦችን ፖለቲካዊ የበላይነት(hegemony) ለማረጋገጥ ያለመ እንዳልነበር በትጥቅ ትግሉ ተሳታፊ የነበሩ ግለሰቦች ያረጋግጣሉ። የህወሓት ነባር ታጋይና የቀድሞው የትግራይ ክልል ፕሬዝዳንት አቶ ገብሩ አስራት ሰኔ 19, 2002 ለወጣቸው አዲስ ፕሬዝዳንት ለአምራው ስለተባለ የህወሓት ጀግና ታጋይ ሲያስረዱ «አምራው ቀና ብሎ እየተደረገና እየሆነ ያለውን ነገር ቢያይ ይገርመው ነበር» ካሉ በኋላ የአቶ መለስ መንግስት በአምራውና በሌሎች ታጋይ ሰማኢታት መስዋዕትነት ስልጣን እየገደ መሆኑን አብራርተዋል።

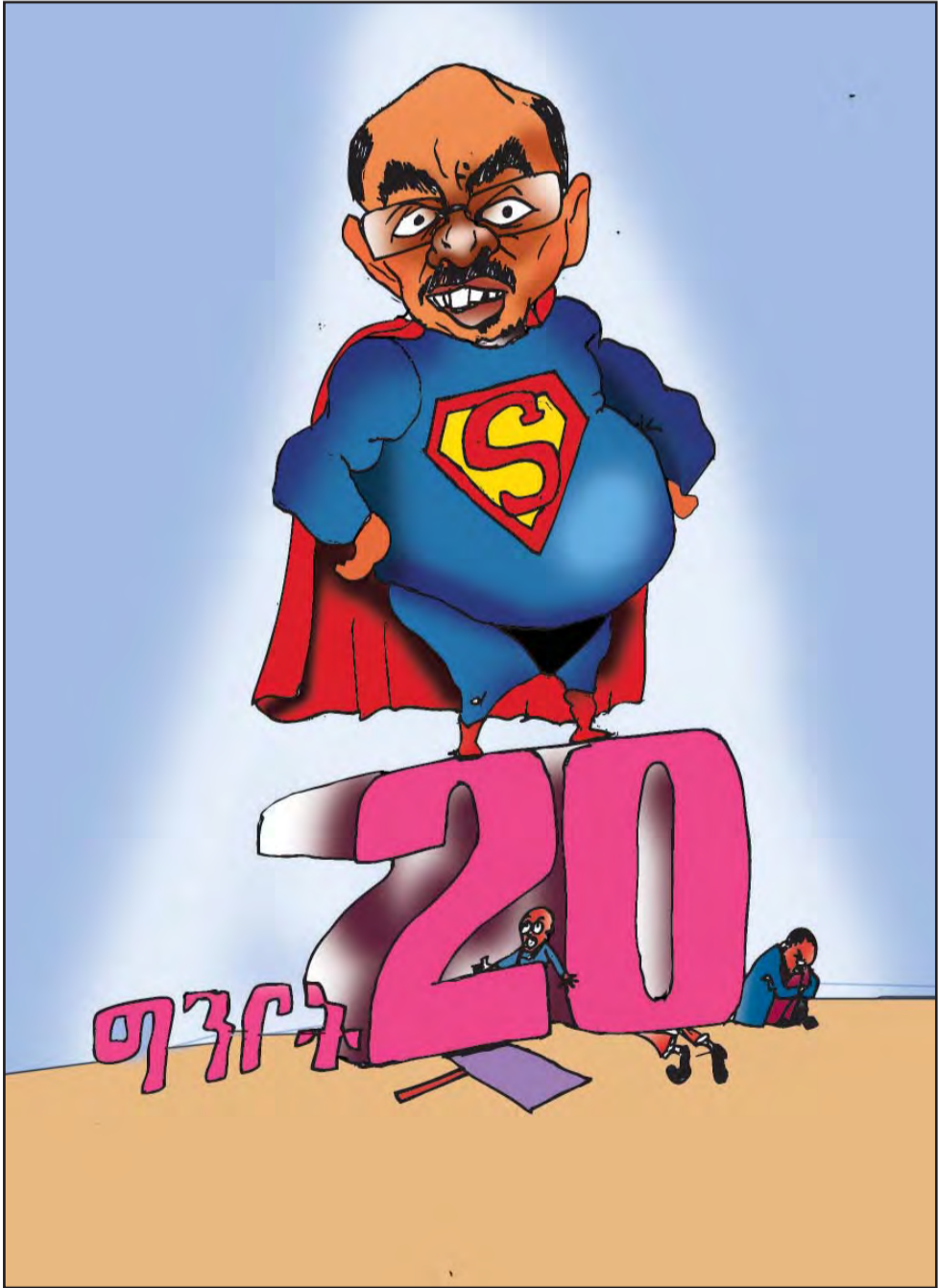
ህወሓት/ኢህአዴግ ስልጣን የያዘበት ተመሳሳይ ወቅት አምባገነናዊ ኮሚኒስት ስርአቶችን በማስወገድ ዴሞክራሲያዊ ግንባታ የጀመሩት የምስራቅ አውሮፓ ሀገራት በአጭር ጊዜ ውስጥ አመርቂ ለውጥ ማምጣታቸውን Carleton University፣ Institute of European and Russian Studies አፕሪል 1997 ድረስ ፖፓ (DRAGOS POPA) ሮሜኒያንና ቡልጋሪያን ነቅሰው ያመለክታሉ። የባልካን ሀገራትም ሁለት አስርት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ዴሞክራሲያዊ እምርታ ማምጣታቸውን The democratic transformation of the Balkans በሚል ርዕስ የቀረበው የሮዛ ባልፈር እና ኮሪና ስትራቱላት (Rosa Balfour and Corina Stratulat) ጥናት ያመለክታል። ጥናቱ የባልካን ሀገራት በአጭር ጊዜያት ውስጥ ሶስት መሰረታዊ ለውጦችን ማስመዘገባቸውን ያስረዳል።ከጦርነት ወደ ሰላም፣ ከኮሚኒዝም የእገሰ ኢኮኖሚ ወደ ነፃ ገበያ እንዲሁም ከአንድ ፓርቲ አገዛዝ ወደ መድብለ ዴሞክራሲ ተለውጠዋል» ይላል። በዚህ ረገድ በኢትዮጵያ ባለፉት 21 አመታት የታየውና አሁንም ያለው ነባራዊ ሁኔታ ለግንቦት 20 ድል የወጣውን የህይወት ግብር እና በድሉ ማግስት የተገኘውን የግንቦት 20 ፍሬ ስናወራርድ ውጤቱ ኪሳራን የሚያመለክት ነው።

ይህ ጽሁፍ በህወሓት በስተመጨረሻም በህወሓት/

ኢህአዴግ መሪነት ለ17 አመታት በተደረገው ፅኑ ትግል የተገኘው የግንቦት 20 ድል ሊያመጣ ያልቻላቸውን አስር አንዲት ነጥቦች ይፈቅዳል።

፩ ዴሞክራሲያዊ ተቋማትን መገንባት ያለመቻሉ

ዴሞክራሲያዊ ተቋማት ግንባታ በሂደት ውጤት የሚያስገኝ ጥረት ነው። ጤናማ ሂደት እስከኖረ ድረስም የግንባታው እድገት አይቀሬ ውጤት ነው። ዛሬ በዴሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታቸው ምሳሌ የሚሆኑት ሀገራት በቅፅበታዊ ለውጥ/ ክስተት ካሉበት ደረጃ ላይ አልደረሱም። ከ1983 ግንቦት 20 ወዲህ ኢትዮጵያ በዴሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታ ሂደት ውስጥ መግባቷን የአቶ መለስ መንግስት ሲናገር ይደመጣል። ፡ ሆኖም ሂደቱ አንዴ ወደ ፊት ለላ ጊዜ ደግሞ ወደኋላ ሲንሸራተት ቆይቶ በአሁኑ ጊዜ ተኮላሽቷል። ምርጫ

በርድም ሆነ የሰብአዊ መብት ኮሚሽን ወይም የእንባ ጠባቂ ተቋም በኢህአዴግ «ሞተር» የሚንቀሳቀሱ፣ በመንግስት ሳምባ የሚተነፍሱ በህዝብ አመኔታ የሌላቸው የሰም ዴሞክራሲያዊ ተቋማት ናቸው። የአቶ መለስ መንግስት በ21 አመት የስልጣን ዘመኑ ዴሞክራሲያዊ ተቋማትን ለመገንባት አለመደፈሩ/አለመፈለጉ የድህረ ግንቦት 20 ኪሳራ ማሳያነው።

፪ ከተፅዕኖ ነፃ የሆኑ የፍትህ አካላትን መገንባት አለመቻሉ

በኢትዮጵያ ለህግ የሚሰጠው ቦታ ከፍ ያለ ነው። ፡ ህግን የማክበር እና ለፍትህ አካላት አመኔታና ክብር የሚሰጥ ባህላዊ መሠረትም አለ። ይህ ባህላዊና ሞራላዊ መሠረት በተለይ ከደርግ መንግስት ስልጣን መያዝ በኋላ የመሸርሸር ምልክት ማሳየት ጀመረ። “የደርግ ሹማምንት በፍትህ አካላት ላይ የተለያዩ ጫናዎችን በማሳደር ፍርድን ለማጣመም ጥረት ያደርጉ ነበር” የሚሉት አቶ አለማየሁ አዳኛ በህግ አማካሪና ጠበቃነት ይሰራሉ። አቶ አለማየሁ እንደሚሉት ከመንግስት አካላት ጫና ቢኖርም የፍትህ አካላቱ ከነበራቸው ጠንካራ መሠረት አንፃር ነፃነታቸውን ያስደፈሩ አልነበሩም። ይህ ሁኔታ የደርግ ባለስልጣናት ለሚወስዷቸው እርምጃዎች ህጋዊ ከሌላ ከመስጠት

ባለስልጣናት የሚሰጡ ፖለቲካዊ ውሳኔዎችን “በህግ” ስም ያስተላልፋሉ። ኢህአዴግ አራሱ ያፀደቀውን ህገ መንግስት በመጣሱ የፍትህ አካላትን ነፃነት ከመጋፋት ባለፈም፣ ፖለቲካዊ ተፅዕኖ የሚያደርሱ አፋኝና ኢፍትህዊ «ህጎችንም» በማፅደቅ ፍትህንና ህጋዊ ስርዓትን የሚያዋርዱ እርምጃዎችን ወስዷል። ግንቦት 20 ነፃ የፍትህ አካላት እንዲለመጡ አለማድረግ ሌላው የድህረ-ግንቦት 20 ኪሳራ ነው።

ብሔራዊ ስሜትን መናዳ (ኢትዮጵያዊነት ማከሰሱ)

ብሔራዊ ስሜት መናዳ ለአንድ ሀገርና በውስጥ ለሚኖሩ ዜጎች ደህንነት አደጋን ይደቅናል። የኢህአዴግ መንግስት ኢትዮጵያዊነት የሚንዳና ጎጣዎ ማንነት ላይ የሚያተኩሩ ፖለቲካዊ እሴቶችን በህዝቡ ውስጥ እንዲዘፋና እንዲስፋፍ ያሳለሰ ጥረት አድርጓል። የኢትዮጵያን ጥንተ ታሪክ በመካድ ህዝቦች በግድ የተጠፈሩባት «የአጤ ምኒሊክ ፍጡር» አድርገው ያስቀምጧታል። ይህ አስተሳሰብ ህወሓት ስልጣን ላይ ሳይወጣ ያራምደው እንደ ነበር ግልፅ ነው።(የአርትራ ህዝብ ትግል ከየት ወዴት 1979ን ልብ ይሏል) የአስተሳሰቡ መነሻ የኢትዮጵያን ጥንተ ታሪክ በመካድ ቢነሳም መጨረሻው የራሱን እድል በራሱ መወሰን እስከ መገንጠል የሚል ክፉ ድምዳሜ ላይ የሚያደርስ ነው። ይህ የፀረ ኢትዮጵያዊነት ውጤት በኢህአዴግ የስልጣን ዘመን መጀመሪያ ኤርትራን በማስገንጠል ተጀምሮ በ1987ቱ ህገ-መንግስት አንቀፅ 39ን በማካተት መሰረቱን አጠናክረ። ከኤርትራ መገንጠል በኋላ በተነሳው የኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት ጦስ ከሁለቱም ሀገራት «ወደ ሀገራቸው የተሸኙ ዜጎችን ሰቃይ ለተመለከተ፣ የተሳሰረን ህዝብ «የራሱን እድል በራሱ በመወሰን» ሰብ በመጠል የሚያመጣውን ስልጠናዎች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጦስ ለማገናዘብ አይቻላቸውም። ሆኖም ኢህአዴግ አደገኛ አስተሳሰቡን ለማረቅ የሚፈልግ አይመስልም።

የአቶ መለስ መንግስት አራምዳለሁ ለሚለው «የልማታዊ መንግስት» ፍልስፍና ብሔራዊ ስሜት የጎላ ሚና እንዳለው ምሁራን የተለያዩ ሀገራትን ልምድ በመጥቀስ ያስረዳሉ። በዚህ ተፋልሶ ውስጥ የሚዋትተው የአቶ መለስ ኢህአዴግ ከኢትዮጵያዊነት ጋር መላተሙ ሌላው የድህረ-ግንቦት 20 ክስረት አመላካች ነው።

ብሔራዊ ስሜት መናዳ ለአንድ ሀገርና በውስጥ ለሚኖሩ ዜጎች ደህንነት አደጋን ይደቅናል። የኢህአዴግ መንግስት ኢትዮጵያዊነት የሚንዳና ጎጣዎ ማንነት ላይ የሚያተኩሩ ፖለቲካዊ እሴቶችን በህዝቡ ውስጥ እንዲዘፋና እንዲስፋፍ ያሳለሰ ጥረት አድርጓል። የኢትዮጵያን ጥንተ ታሪክ በመካድ ህዝቦች በግድ የተጠፈሩባት «የአጤ ምኒሊክ ፍጡር» አድርገው ያስቀምጧታል። ይህ አስተሳሰብ ህወሓት ስልጣን ላይ ሳይወጣ ያራምደው እንደ ነበር ግልፅ ነው።(የአርትራ ህዝብ ትግል ከየት ወዴት 1979ን ልብ ይሏል) የአስተሳሰቡ መነሻ የኢትዮጵያን ጥንተ ታሪክ በመካድ ቢነሳም መጨረሻው የራሱን እድል በራሱ መወሰን እስከ መገንጠል የሚል ክፉ ድምዳሜ ላይ የሚያደርስ ነው። ይህ የፀረ ኢትዮጵያዊነት ውጤት በኢህአዴግ የስልጣን ዘመን መጀመሪያ ኤርትራን በማስገንጠል ተጀምሮ በ1987ቱ ህገ-መንግስት አንቀፅ 39ን በማካተት መሰረቱን አጠናክረ። ከኤርትራ መገንጠል በኋላ በተነሳው የኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት ጦስ ከሁለቱም ሀገራት «ወደ ሀገራቸው የተሸኙ ዜጎችን ሰቃይ ለተመለከተ፣ የተሳሰረን ህዝብ «የራሱን እድል በራሱ በመወሰን» ሰብ በመጠል የሚያመጣውን ስልጠናዎች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጦስ ለማገናዘብ አይቻላቸውም። ሆኖም ኢህአዴግ አደገኛ አስተሳሰቡን ለማረቅ የሚፈልግ አይመስልም።

፫ ብሔራዊ ስሜትን መናዳ (ኢትዮጵያዊነት ማከሰሱ)

ብሔራዊ ስሜት መናዳ ለአንድ ሀገርና በውስጥ ለሚኖሩ ዜጎች ደህንነት አደጋን ይደቅናል። የኢህአዴግ መንግስት ኢትዮጵያዊነት የሚንዳና ጎጣዎ ማንነት ላይ የሚያተኩሩ ፖለቲካዊ እሴቶችን በህዝቡ ውስጥ እንዲዘፋና እንዲስፋፍ ያሳለሰ ጥረት አድርጓል። የኢትዮጵያን ጥንተ ታሪክ በመካድ ህዝቦች በግድ የተጠፈሩባት «የአጤ ምኒሊክ ፍጡር» አድርገው ያስቀምጧታል። ይህ አስተሳሰብ ህወሓት ስልጣን ላይ ሳይወጣ ያራምደው እንደ ነበር ግልፅ ነው።(የአርትራ ህዝብ ትግል ከየት ወዴት 1979ን ልብ ይሏል) የአስተሳሰቡ መነሻ የኢትዮጵያን ጥንተ ታሪክ በመካድ ቢነሳም መጨረሻው የራሱን እድል በራሱ መወሰን እስከ መገንጠል የሚል ክፉ ድምዳሜ ላይ የሚያደርስ ነው። ይህ የፀረ ኢትዮጵያዊነት ውጤት በኢህአዴግ የስልጣን ዘመን መጀመሪያ ኤርትራን በማስገንጠል ተጀምሮ በ1987ቱ ህገ-መንግስት አንቀፅ 39ን በማካተት መሰረቱን አጠናክረ። ከኤርትራ መገንጠል በኋላ በተነሳው የኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት ጦስ ከሁለቱም ሀገራት «ወደ ሀገራቸው የተሸኙ ዜጎችን ሰቃይ ለተመለከተ፣ የተሳሰረን ህዝብ «የራሱን እድል በራሱ በመወሰን» ሰብ በመጠል የሚያመጣውን ስልጠናዎች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጦስ ለማገናዘብ አይቻላቸውም። ሆኖም ኢህአዴግ አደገኛ አስተሳሰቡን ለማረቅ የሚፈልግ አይመስልም።

የአቶ መለስ መንግስት አራምዳለሁ ለሚለው «የልማታዊ መንግስት» ፍልስፍና ብሔራዊ ስሜት የጎላ ሚና እንዳለው ምሁራን የተለያዩ ሀገራትን ልምድ በመጥቀስ ያስረዳሉ። በዚህ ተፋልሶ ውስጥ የሚዋትተው የአቶ መለስ ኢህአዴግ ከኢትዮጵያዊነት ጋር መላተሙ ሌላው የድህረ-ግንቦት 20 ክስረት አመላካች ነው።

፬ የብሔር ጥያቄ ምላሽ አለማግኘቱ

በ1960ዎቹ የተማሪዎች ንቅናቄ ይስተጋቡ ከነበሩ የፖለቲካ ጥያቄዎች ውስጥ የብሔር ጥያቄ አንደኛው ነው። ኢህአዴግ ይህን ጥያቄ እንደ ሰንደቅ አንስቶ የብሔራዊነትን እኩልነት እንዳረጋገጠ ይናገራል። የብሔር እኩልነት የግንቦት 20 ፍሬ እንደሆነም ደግሞ ደግሞ ለማሳመን ጥሯል። ሆኖም ከግንቦት 20 በኋላም ተገፋን ተጨቆንን የሚሉ የብሔር ቡድኖች በየምክንያቱ ብቅ-ብቅ ማለት ቀጥለዋል። ኢህአዴግ በቋንቋ ከመማርና ከመዳኘት ባለፈ በኋላ ስራቸውን የምር እንዲያስተዳድሩ የሚፈልግ አይመስልም። አቶ ገብሩ አስራትም በኢትዮጵያ የብሔራዊነት መብት እንዳልተከበረ ያምናሉ። አቶ ገብሩ «ህወሓት ከጋርዮሽ አመራር ወደ አንድ ሰው ብቸኛ መሪነት» በሚለው ፅሁፋቸው ብሔሮች በአካባቢያቸው ጉዳይ ፖለቲካዊ ስልጣን ኖሯቸው እንደማይወስኑና በአካባቢያቸው ኢኮኖሚያዊ ልማት ተጠቃሚ እንዳልሆኑ ያስረዳሉ። ለዚህም ይመስላል ከህወሓትና ከፌዴራል መንግስት የሚወክሉ አካላት ወደ ገፅ 15 ይዘራል...

ሰማዕታቱ ቀና ብለው ያዩት የቴሌቪዥንዎን « ኢትዮጵያ » ነው

ኃይሉ አርአያ (ዶ/ር)

አቶ ሴኩቱሬ የኢህአዴግ የሕዝብና የውጭ ግንኙነት መምሪያ ኃላፊ ግንቦት 15 ቀን 2004 ዓም ባወጣው ሰንደቅ ጋዜጣ ላይ ግንቦት 20ን አስመልክቶ ሰፊ ያለ የጥያቄና መልስ ውይይት አካሂዷል። በውይይቱ ሂደት መጨረሻ ገደማ ጋዜጠኛው የሚከተለውን ጥያቄ ጠየቃቸው፡-

« እስካሁን የተጓዘችሁበት ረጅም መንገድ አለ። በዚህ ረጅም ጉዞ ውስጥ ብዙ መስዋዕት የሆኑ ዜጎች አሉ። እነዚያ በመስዋዕትነት ያለፉት ጓዶች በአጋጣሚ ከሞቱበት የመንቃት እድል ቢገጥማቸው እስካሁን የተጓዘችሁበትን ጠንካራና ደካማ መንገዶች እንዴት የሚመለከቱት ይመስለዎታል? »

አቶ ሴኩቱሬ ሲመልሱ፡- «እርግጥነው በርካታ ወጣቶች፣ ሕዝቦች ይህን ሥርዓት ለማምጣት ተሰውተዋል። ሰማዕታቱ ቀና ብለው የማየት እድሉ ቢኖራቸው በአብዛኛው የሚደሰቱ ይመስለኛል» አሉ። በመልሱ ማጠር ያልረካ የመሰለው ጋዜጠኛ «እንዴት?» የሚለውን ጥያቄ አስከተለ። በዚህ ጊዜ ነው አቶ ሴኩ ተጨማሪ ሰማዕታቱን ያስደስታሉ ያሏቸውን ምክንያቶች መዘርዘር የጀመሩት። አሰፍ አሰፍ እያልን የሰጧቸውን ምክንያቶች እንመልከት።

እንደኛው ሰማዕታትን ደስ የሚያሰኛቸው የተባለው የብሔር/ብሔረሰቦች መብት መረጋገጥ ነው ብለዋል። አቶ

ሴኩቱሬ እውን የብሔር/ብሔረሰቦች መብት ተረጋግጧል? በወረቀት ላይ፣ አዎ። በተጨማሪም ግን ተሟልተው አልተረጋገጡም። ከተረጋገጡ ለምንድ ነው በአሁኑ ጊዜ የበርካታ ብሔር/ብሔረሰቦች ተወካዮች መብታችንን እናስከብራለን በሚል በተለያዩ የሀገሪቷ ክፍሎች መሣሪያ አንስተው በመታገል ላይ ያሉት? ለምሳሌ በአሁኑ ጊዜ ከዘጠኙ የሀገሪቱ ክፍሎች በስምንት ማለትም በአርሜያ፣ በሰማሊያ፣ በአፋር፣ በሲዳሞ፣ በጋምቤላ፣ በቤንሻንጉል ጉሙዝ፣ በአማራና በትግራይ ውስጥ መብታችንን እናስከብራለን በሚል መሣሪያ አንስተው እየታገሉ ነው። በመሆኑም ኢትዮጵያውያንም ሆኑ የውጭ ዜጎች እየሞቱ ነው። ንብረት እየወደመ ነው። በአሁኑ ጊዜ የቅሬታ እንቅስቃሴ የሌለው በሐረር ክልል ብቻ ነው። የብሔር/ብሔረሰብ መብቶች ከተከሰሩ፣ ደም አፋሳሽ የእርስ በርስ ግጭት ለምን ይከሰታል? ዛሬ በትግራይ የቀድሞ ተጋዮች በታገሉባቸው በረሀዎች ሌሎች የትግራይ ወጣቶች መሣሪያ አንስተው እየታገሉ ናቸው። ለምን?

ሁለተኛው ለሰማዕታቱ መደሰት ምክንያት ኢትዮጵያ የዴሞክራሲያዊ አገር መሆንዋ ነው። «ሀገራችን የብሔር/ብሔረሰቦች መብቶች የተረጋገጡባት ዴሞክራሲያዊ ሀገር ሆናለች» ነው ያሉት? አቶ ሴኩቱሬ ፓርላማው 99.6 በመቶ በአንድ ፓርቲ ቁጥጥር ሥር በሆነበት፣ አስፈፃሚ አካል አለአግባብ ጠንቻውን አፈርጥሞ ሁሉን ተቆጣጣሪና አዛዥ በሆነበት፣ ፕሬዥን ሲቪክ ማህበራት በአሳሪና አስፈሪ ሕጎች ተጠፍረው በተሸመደሙበት፣ ሕዝቡ በፀረ-ሽብርተኝነት ሕግ ተጨብጦ በፍርሀት ድባብ ውስጥ በሚኖርበት ሥርዓት ዴሞክራሲያዊ ነው የሚባል ሀገር ሊኖር አይችልም።

ሦስተኛው ሰማዕታትን የሚያስደስተው ጉዳይ የሀገራችን « ከድህነት የመላቀቅ ተስፋ ይዞ በልማት ጎዳና ወደፊት እየገባለች መሆንዋ ነው»። ይላሉ አቶ ሴኩቱሬ። ቁሳዊ ልማት ይታያል? መንግሥት የካፒታል አቅምን እየገባ ነው? በዚያውም የጥቂት ደጋፊዎቹን እየበለፀገ ነው። ጥቂት በሀብት ሲጎሩ ብዙሃኑ እየደከሩ ነው። በቀን ሦስት ጊዜ ትበላለህ የተባለ ሕዝብ በቀን አንድ ጊዜም መብላት እያቃተው ነው። ወደፊት መገንባት እኮ በሕዝቡ ቁሳዊና

መንፈሳዊ ሀይላት ውስጥ በጎ ለውጥ ማምጣት አለበት። የ የተሞህረ ቁሳዊና መንፈሳዊ ለውጥ በሕዝቡ የአለት ተአለት ኑሮ እያየነው አይደለም። ከሌሎች አገሮች ጋር ስንነፃፀር የድህነት ተርታችን ሁሉ ጊዜ ወደ መጨረሻ ነው። በባሰ ድህነት የሚበልጡን አገሮች በጣም ጥቂት ናቸው። በቁጥር (ስታቲስቲክስ) እየገባለች የማንገባለች፣ እየሄድን የማንሄድ መሆናችን የዘመናችን እንቅፋት ነው።

አራተኛው ሰማዕታትን ያስደስታል የተባለው « የሀገራችን አርሶ አደሮች በልማት ውስጥ በሰፊው እየተሳተፉ ራሳቸውን ችለው ሀገራቸው ወደፊት እየራመዱ መሆናቸው» ነው። በቅድሚያ የሀገራችን አርሶ አደሮች ራሳቸውን ከቻሉ በየዓመቱ በሀብታም መንግሥታት ደጃፍ እየዘርጉ የምግብ ርዳታ የምንለምንባቸው በሚሊዮኖች የሚቆጠሩ አርሶ አደሮች ከየት የመጡ ናቸው? የሀገራችን አርሶ አደር፣ በና እና ጫት አብቃዩ ሳይሆን፣ በተለይ ተራው አራሹ ያለበትን ሁኔታ ዓለም ያውቀዋል። ብጣሽ የመሬት ይዘታው፣ የሚጠቀምበት ኋላቀር የአስተራረስ ዘዴ የታወቀ ነው። ያለበት የሚጻጸበሪያ፣ የምርጥ ዘርፍ የፀረ-ተባይ ዋጋ ጫና ከየአቅጣጫው የሚመጣበት ማለቂያ የሌለው የገንዘብ መቀጮ ጫና የታወቀ ነው። አርሶ አደሩ በምን ሁኔታ ላይ እንዳለ ለመገንዘብ ከአዲስ አበባ ወጣ ብሎ ማየቱ ብቻ በቂ ነው። ለምሳሌ በሰሜን ኢትዮጵያ ሰውም ከብቱም በአብዛኛው በመንግሥት የሚረገጠውንና በዙሪያው ያለውን አፈር ይመስላል። ራሱን ለውጥ አገሩን የሚለውጥ አይመስልም። ከገጠር ወደ ከተማ የሚጎርፈው ወጣት ገበሬ ለምን ወደ ከተማ እንደሚፈልስ ሲጠየቅ በገጠር መኖር አልተቻለም ነው መልሱ። ይህም በተለያዩ ጥናቶች የተረጋገጠ ነው። ራሱን የቻለ አገሩን የሚለውጥ አርሶ አደር በአብዛኛው ከአካባቢው አይፈልስም። ሰማዕታቱ ቀና ሲሉ ያዩት ኢህአዴግ « የልማት ጀግኖች» እያለ ሜዳሊያ የሸለማቸውን ከሆነ ሌላ ታሪክ ነው። ምን ያህል እንደሆኑ አናውቃለን። ገበያውም ይናገራል። ራሱን ችሎ አገሩን እየለወጠ ያለ ገበሬ ካለ ምርቱ ከፍ ብሎ ሸማቹ ይቅላሉ። የምግብ እህል ዋጋም ሰማይ ባልደረሰ ነበር።

አምስተኛው ሰማዕታት የሚደሰቱበት የተባለ ምክንያት

«ሀገራችን ዴሞክራሲ ሰፍኖ፣ ዜጎች የፈለጉትን አስተሳሰብ በነፃ የሚረመድ መብት ተረጋግጦ፣ የተለያዩ ጋዜጦች በየመንገዱ የሚነበቡበት፣ ሃሳቦች በነፃነት የሚንሸራሸሩበት፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ተደራጅተው አሉን የሚሉት ሃሳብ በነፃነት የሚስተናገድበት ሲስተም በመፈጠሩ» ነው።

ከላይ የተመለከቱትን ዘወትር የሚዘመርባቸው የኢህአዴግ «በረከቶች» ከዚህ በፊት ፈጭተን፣ አብተተን፣ ጋግረን በልተናቸዋል ሆኖ ጠብያለሉ ጉዳዮች ናቸው። ፣ አላጠገቡንም። ቢሆንም ከተነሱ ዘንድ እስከ በሩጫ እንመልከታቸው። ሃሳብን በነፃነት የመግለጽ መብት መረጋገጥን በተመለከተ በወረቀት ላይ ከሆነ አዎ ተረጋግጥዋል። በተግባር ያለው ግን ሌላ ነገር ነው። አሳሪና አስፈሪ የሆኑት የፕሬዥን የፀረ-ሽብርተኝነት አዎጆች እየተጋዘዙ የሕዝቡን በመብቱ የመተማመን መሠረት አናግተውታል። ዛሬ ምን ብንናገር እንደሚያስቀጣና እንደሚያስቀጣ ለማወቅ አስቸጋሪ ነው። ምን በፀረ-ሽብርተኝነት እንደሚያስጠየቅ ወይም እንደሚያስጠይቅ ለመለየት አስቸጋሪ ሆኗል። ሃሳብን በነፃ የመግለጽ መብታችን ተረጋግጧል ብለው የተናገሩ ዜጎች ግግራቸው እንደተፈለገ እየተተረጎመ ለአስር ተዳርገዋል። ጉዳት ይደርስብናል ብለው የሰጡ ደግሞ አገር ጥለው ተሰደዋል።

የተለያዩ ጋዜጦች በየመንገዱ መነበብ እንደ አንድ ትልቅ የዴሞክራሲ መግለጫ ተወስዷል። አባቶች « ዓባይን ያላየ ምንጭ ያመሰግናል» ብለዋል። ከአንድ ደርዘን ብዙ የማይበልጡ ነፍስ ያላቸው፣ ማለትም ፖለቲካውን፣ ኢኮኖሚውንና ማህበራዊ ጉዳዮችን የሚዳሰሱና የረባ ስርጭት ያላቸው ጋዜጦች በየመንገዱ መነበብ በጣም ትንሽ ነገር ነው። እጅግ በጣም ትንሽ ነገር ነው። እንደ ኢትዮጵያ ባሉ ወደ 90 ሚሊዮን የሚጠጋ ሕዝብ በአላቸው ሀገሮች ሊኖርዋቸው የሚገባ የጋዜጦች ቁጥር በመቶዎች ቤት ውስጥ ነው መቆጠር ያለበት። በሀገራችን የጋዜጦች ቁጥርን በተመለከተ በ1980ዎቹ ከነበረው ሁኔታ ጋር ሲነፃፀር እንኳን እጅግ በጣም ወደኋላ ሄደናል። ቅድመ ሳንሰር እንደቀረ በይፋ ተነግሯል። ሆኖም በብርሃንና

ወደ ገፅ 14 ይዞራል...

መለስ ኢትዮጵያን እንዴት እየመራት ነው?

ሪቻርድ ዳወደን

መለስ ዜናዊ ለውጭ እንግዶች ሲናገሩ በጣም የተቀጣላቸው ናቸው። ለሚያስተዳድሯቸው ኢትዮጵያውያን ሲናገሩ ግን እጅግ አስቸጋሪና ገታራ ናቸው።

ባለፈው ጊዜ በካምፕ ዴቪድ የፍ-8 ሀገራት ስብሰባ ላይ ከሚሳተፉ 4 የአፍሪካ ሀገራት መሪዎች አንዱ ነበሩ። አርዳታ ሰጪዎች መለስን ይወዷቸዋል። እራሳቸውም ብዙ ያነበቡ፣ ሀሳቦችን ሲገልፁ ቁጥሮችን የሚደረግና ትኩረት ማድረግ የሚችሉ ናቸው። ኢትዮጵያ ለብዙ መቶ ዘመናት የኖረች ሀገር እንደመሆኗ አርሳን ማስተዳደር ከብሔራዊ ስራ የዘለለ ልዩ ጥበብ የሚጠይቅ አይደለም። አርዳታው ደግሞ ልክ የወንዝ ያክል በዓመት ወደ 4 ቢያንስ ዶላር ይጎርፋል። በዚያ ላይ መለስ በሰሚሊዮና በሱዳን በኩል ባሰማሯቸው ወታደሮቻቸው የአሜሪካ ዘብ ናቸው። ከቀድሞ አጋራቸውና የቀጠናው አታራማሽ ፕሬዝዳንት ኢሳያስ አፈወርቅ ጋር ባለበት የሚቀጥል ጠላትነት አሏቸው። አንድ የመለስ ሁኔታ የጨነቀው የአሜሪካ ዲፕሎማት ሰውዬው «የመብረክ አባዜ» አለባቸው ብለውኛል። ፡ «ለመብረክ የግብጽን ሚና በቀጠናው ምን እንደሆነ እንጂ ግብጽ ውስጥ ምን (አደገኛ ሁኔታ) እየተካሄደ እንደሆነ ፈጽሞ ልንገባራቸው አንችልም፤ በኢትዮጵያም(አቶ መለስ ዘንድም) ተመሳሳይ ነገር ነው ያለው።

በምርጫ 1997 ዓ.ም ተቃዋሚዎች ዋና ከተማዋ አዲስ አበባን እንዲሁም በሀገር አቀፍ ደረጃ ማሽነፋቸውን ሲያውጁ መንግስት መሪዎቹን ከማሰሩም በላይ በሀገር ከህይወት ነበር የከሰሳቸው። ግማሾቹ ታሰሩ፣ የቀሩት ሀገር ጥለው ተሰደዱ። ፡ አሁን ገዢው ፓርቲ ኢህአዴግ 99.6% ድምጽ በማሸነፍ

የአንድ ፓርቲ ስርዓት በሀገሪቷ ዘርግቷል። ባለፈው ሁለት ሳምንት ከአቶ መለስ ጋር በነበረኝ ቃለ መጠይቅ አቶ መለስ በመላ ሀገሪቱ ካሉ መንደሮች ተቃዋሚዎች የተመረጡበትን እንዲት መንደር እንኳ እንደሚያውቁ ነግረውኛል።

፡ መንግስት የሚለውን ካደረከ ከመንግስት የመሬት የውሃና የአገልግሎት ድጋፍ ታገኛለሁ። ካላደረከ ምንም ታጣለሁ። በህገ መንግስቱ የተደነገጉት የፖለቲካ መብቶች በባለስልጣናት ትእዛዝ ሲጣሉ ይውላሉ። የሚዲያ ነፃነት ማይሳገም፤ በቅርቡ በወጣው ህግ መሠረት አታሚ ህገ ወጥ ነው ብሎ ያሰባቸውን ይዘቶች ያለማታወቅ እንደሆነ ደንግጓል። የህትመት ሚዲያው ያበቃለት መሆኑ የሚገባቸው በኢትዮጵያ ጋዜጣ ማተም የሚችለው ማሸን የተያዘው በመንግስት መሆኑን ስታውቁ ነው።

በ1983 ዓ.ም ስልጣን በኃይል ከያዙ ጀምሮ የአቶ መለስ ትልቅ ስኬት በገባቸው ግብር እንደዚሁም ከከፍተኛ ነገር በሆነ መሬት የውጭ ባለሀብቶችን መሳባቸው ነው። የቻይና ሞዴል በመከተል ባለሀብቶችን በመሳብ ግብርናውንና ፋብሪካዎችን ለማግለግት ይሞክራሉ። አቶ መለስ «ከዚህ በፊት በማርክሲዝም ፍቅር የነደዱ ናቸው በሚል እንተማ ነበር፤ አሁን ደግሞ የቤተሰብ ማንኪያ ለውጭ ባለሀብቶች በመሸጥ እንከሰሳለን፤ ማካካሻ መሆኑ ነው» ብለውኛል።

መለስ ለአባባ እርሻና ለምግብ እህል ከ4 ሚሊዮን ሄክታር በላይ መሬት ለውጭና ለሀገር ውስጥ ኩባንያዎች ስጥተዋል። የመብራት ሀይል እንዲያገኙም ግድብ እየገነቡ ነው። እስከ ዛሬ ከተሰሩ ግድቦችም ከአካባቢ ጋር ተስማሚ እንዲሁም ብዙ የውሃ ትነት የሌለበት ነው ይላሉ። ነገር ግን

ዞሮ ዞሮ ነፃ ገበያ አግልተው አይፈቅዱም፤ ባንክና ቴሌኮም በመንግስት ሞኖፖል ስር ናቸው። ሁሉም መሬት የመንግስት ነው፤ ይህ በዚህ እንደሚቀጥል መለስ አረጋግጠዋል።

አቶ መለስ «አንክን የማይወጣለት ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ገንብተናል? አልገባንም፤ በእድገት ላይ ያለ ጉዳይ ነው፤ አግራችን የሚረጠውን ያክል እየረጠ ነው? አዎ፤ ይህ በአዲስ አበባ ብቻ አይደለም፤ በጣም ኪስ ነው የሚባሉ ቦታዎችም ጭምር ነው። ካላቆሙት መንግስታት በተቀራኔ እጅግ አስቸጋሪ ቀጠና ውስጥ የተረጋጋች ሀገር ፈጥረናል። አሰራራችን የትኛውንም መንደር ይዳስሳል፤ ይህ በኢትዮጵያ ታሪክ አልታየም፤ መንግስት ራቶቶ አላስፈላጊ ነበር። በማለት ይናጋራሉ።

አቶ መለስ ከምዕራብ በጎ አድራጊ ድርጅቶች ወቀሳ በተቃራኒ የፖሊሲያቸውን ትክክለኛነት በግትርነት ይከላከላሉ። እድገታችሁ ከአካባቢ ጋር የማይስማማና ሀገራችንን ከትውልድ ቀየው እንደአልባሌ ነገር (bullshit) በግድ የሚያፈናቅል ነው በሚል የአካላንድ ተቋም ያወጣውን ሪፖርትም ሙሉ ሙሉ አይቀበሉም። አርብቶ አደሮች በአርብቶ አደር የሕይወት ዘዩ እንዲኖሩ ሊፈቀድላቸው እንደሚገባ ስነግራቸው ትክክል መሆኑን ቢያምኑም እንኳ አስቀድመው አፍቃሬ ምዕራብ እንደሆኑ ነግረውኝ ነበር የጀመሩት።

ፖለቲካውም ተመሳሳይ ነው። በ1983 ዓ.ም ስልጣንን በኃይል የተቆጣጠሩት መለስ ከአናሳ ብሔር እንደመገኘታቸው የመውጫ ቀዳዳ የሚሆናቸውን የትኛውም ብሔር (ብሔረሰብ) የራሱን ነፃነት እንዲያውጅ የሚያስችላቸውን ህግ በህገ መንግስቱ ደነገጉ። የፖለቲካ ችግር በተከሰተ ቁጥር የትኛውም ብሔር ኢትዮጵያዊነት ማቆም እንደሚችል ይነገራል፤ ነገር

ግን በየትኛውም ሁኔታ በህዝብ ድምጽ ተግባራዊ የሚደረግ አይደለም።

አሁን በጋምቤላ ያለው ሁኔታ ኢህአዴግን ምድጃ ላይ ጥይታል። ፡ በጋምቤላ መሬት ሁሉ ለግብርና አልሚዎች ተሰጥቷል። ፡ ሰዎች ከመሬት በሃይል ስለመፈናቀላቸው አቶ መለስ አያምኑም። መሬታቸውን የለቀቁት በፍቃዳቸው መሆኑን ለማስረዳት «የጋምቤላ ህዝብ መሬት ባለበት ነው የሰፈረው፤ ደግሞም እርግጠኛ ሆኖ ከንግዲህ የጋምቤላ ወጣቶች ለማረስ እንጂ ለጥበቃ ወደ እርሻ አይሄዱም» ነበር ያሉኝ።

መለስ የሚመሩት ፈጣን የመንግስት ካፒታሊዝም ይሰራ ይሆን? በቅርቡ አዲስ አበባ በተደረገው የአለም ኢኮኖሚ ፎረም ስብሰባ ወቅት ትችት የመጣው አንድ ከዚህ ቀደም ከምዕራባውያን መያደሻ አልነበረም፤ የኢትዮጵያ ዋነኛ አጋር ከሆነችው ቻይና ነው። የቻይና የኢንቨስትመንት ፎረም ተጠሪ በማለት አስጠንቅቋቸው ነበር። ጋዎ ዘይጥንግ «ሰብአዊ ልማትን ያላገናዘበ የኢኮኖሚ እድገት አያስፈልግም፤ እኛ ከአየር መዛባትና፣ የሃብት ኢ-ፍትሃዊ ክፍፍል የተነሳ እየተሰቃየን ነው፤ እናንተ ይህ ችግር ገና አልገጠማችሁም፤ በመሆኑም ያልተነካ ነጭ ወረቀት በጃቸሁ አለ፤ ከማጫማለቃቸሁ በፊት ጥሩ ነገር ሳሉበት።» በማለት ምክር ብጤም ጨምሯቸዋል።

በዚህ አይነት ሁኔታ የአፍሪካ መሪን በአደባባይ የወቀሰ የቻይና ባለስልጣን አለ? የውጭ ባለሀብቶችም ደስተኞች አይደሉም። ፡ የኢትዮጵያን እድገት እየመሩ ቢሆንም አሁን ግን በሚገኘው ትርፍ ላይ ከመንግስት ሁሉን ፈላጊነት ጋር ግብግብ መጠጠም ግድ ብሏቸዋል። የአባባ እርሻ ላይ የተሰማሩ ኩባንያዎች

ወደ ገፅ 14 ይዞራል...

ፍኖተ ነፃነት ጋዜጣ ሐምሌ 2003 ዓ.ም ተመሰረተ፡፡ ፍኖተ ነፃነት በአንድነት ለዴሞክራሲያዊ ለፍትህ ፓርቲ (አንድነት) ስር የሚታተም በፖለቲካዊ፣ በማህበራዊ፣ በጥበቃ፣ በጥራትና በመዝናኛ ላይ የሚያተኩር ጋዜጣ ነው፡፡

ጋዜጣችን ሚዛናዊና ነፃ ጋዜጣ ሆኖ ማገልገል መርሁ ነው፡፡ ማንኛውም ሀሳብና አመለካከት የሚስተናገድበትና የሚንሸራሸርበት እንዲሆን እንሻለን፡፡ ሰፊ የሚዲያ ሽፋን አለው የሚባለው ኢህአዴግም በዚህ ሚዲያ አቋሙንና ፖሊሲውን ለማግለፅ ቢፈልግ መድረኩ ክፍት ነው፡፡

ዋና አዘጋጅ፡- ሰለሞን ሰይም
አድራሻ፡- የካ ከተማ ወረዳ 1
የቤት ቁ.028
ስልክ ሞባይል፡- 09 26 81 46 81

አዘጋጅች፡- ብዙአየሁ ወንድሙ
ስልክ ሞባይል፡- 09 22 11 17 62
ብስራት ወ/ሚካኤል
ስልክ ሞባይል 09 23 11 93 74

አርታኢ፡- አንዳርጌ መስፍን
ስልክ ሞባይል 09 13 05 69 42

አምደኞች፡- ዶ/ር ኃይሉ አርአያ
ኢ/ር ዘለቀ ረዲ
ቀለሙ ሁነኛው
በለጠ ጎሹ
አንዲልም አራጌ
ግርማ ሞገስ
ደረጃ መላኩ
ወንድሙ ኢብሳ

ኮምፒዩተር ጽሁፍ፡- ብርቱካን መንገሻ
ህትመት ክትትል፡- ወንድወሰን ከንፈ

አከፋፋይ፡- ነብዩ ሞገስ
አሳታሚው፡- አንድነት ለዴሞክራሲያዊ ለፍትህ ፓርቲ (አንድነት)
አድራሻ፡- አራዳ ከ/ ከተማ ወረዳ 07 የቤት ቁ. አዲስ

አታሚ፡- ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት
አራዳ ከ/ ከተማ ቀበሌ 07 የቤት ቁ.984
የዝግጅት ክፍሉ ስልክ፡- 01 11249659
ፖ.ሳ. ቁ. 4222
ኢሜይል fnotenetsanet@yahoo.com
ujdparty@gmail.com
andinet@ andinet.org
ፋክስ ቁጥር :-+251-111226288

ፍኖተ ነፃነት

ጥቅምት 23፣ መስከረም 2 እና ግንቦት 20

ኢትዮጵያ ሀገር ሆና ኖራለች፡፡ ለዚህ ምስክርነት የሚሰጡ ትርጉም ያላቸው ምሁራን ማንሳት ይቻላል፡፡ ከውጭዎቹ ሄኔሪ ከሲንገር፣ ሳሙኤል ሀቲንግተን፣ ዶናልድ ሌቪን፣ ሀርልድ ማልከስ፣ ጆን አቤኒክ፣ ዶናልድ ክሩ ሜይ፣ ሴፋሩድ ፓውስቶንግን መጥቀስ ይቻላል፡፡ ከሀገር ውስጥም ምሁራን ተከለፍቶ መኩሪ፣ ታደሰ ታምራት፣ መርዕድ ወልደ አረጋይ፣ ባህሩ ዘውዴንና ሸፈራው በቀለን መጥቀስ ይቻላል፡፡ እነዚህና ሌሎች ያልተዘረዘሩ ብዙ ምሁራን ኢትዮጵያውያን በመንግሥት ስር የመተዳደር ልምዳቸው መንግሥት እንኳ ባይኖር ያለመታወክ የሚቆዩ ስርዓት ያዳበሩ ህዝቦች እንዳደረጋቸው ያወሳሉ፡፡ በተጨማሪም በነዚህ ሁሉ ሺህ ዓመታት ኢትዮጵያውያን እንደ ህዝብ ለቁጥር የሚያታኩቱ መንግሥታትን እያሳለፉ ኖረዋል፡፡ በህዝብ አዕምሮም በታሪክ ማህደርም ቦታ የሌላቸው ብዙ መንግስታትና መሪዎችም በዚህ መሃል አልፈዋል፡፡

መንግሥታት እና መሪዎቻቸው እንደወራጅ ውሃ ሲያልፉ የማያልፈው ህዝብ ተመልክቷቸዋል፡፡ እነዚህ የሚያልፍ መሪዎች የሚያልፍ ሃሳቡን ሲጭንባት ተመልክቷል፡፡ ባብዛኛውም መሪዎቹ እነዚህን ሃሳብ ህዝባዊ በማድረግ አልተሳካላቸውም፡፡ እስቲ የቅርቦቹን ሁለት እና የአሁኑን መንግሥታት ሁኔታ እናንሳ፡-

አፄ ኃይለ ሥላሴ “የተወለድኩበትን ሐምሌ 19 አክብሩ” አሉን፤ ‘አክበርንላቸውም’፡፡ “ዘውድ የጫንኩበትን ጥቅም 23ንም አክብሩ” አሉን፡፡ ደግመንም አክበርንላቸው፡፡ አፄ ኃይለ ሥላሴ አለፉ፤ የሐምሌ 19 እና የጥቅም 23 በዓላትም አለፉ፤ ተረሱም፡፡ ደግሞ ደርግ መጣ፤ “የፈውዳሉንና የዘውዱን ስርዓት የገረሰኩበትን መስከረም ሁለትን አክብሩ” አለን፤ ‘አክበርንለትም’፡፡ ቆይቶ ደርግ አለፈ፤ መስከረም ሁለትም አብሮት አለፈ፤ ተረሳም፡፡ ኢህአዴግ ደግሞ መጣ፤ “ደርግን የገረሰኩበትን ግንቦት 20 አክብሩ” አለን፤ እነሆ ላይከበርንለት ነው፡፡ ኢህአዴግ ለጊዜው እንደ አፄውና እንደ ደርግ ስርዓት አላለፈም፡፡ ስለዚህ ግንቦት 20ን “አያክበርን” ነው፡፡

ነገር ግን ፍኖተ ነፃነት ከዚህ አዙሪት የመውጫ ቀዳዳው መፈተሽ እንዳለበት ታምናለች፡፡ እስካሁን ያየናቸው በዓላት ለገዥዎች ‘አክበርንላቸው’ እንጂ የኛ አድርገን በኔነት አላከበርንም፡፡ በመሆኑም ዋናው መፍትሄ ገንዘብ እየከፈሉ አሊያም እያስፈራሩ ካሜራ ፊት አቁሞ የማያምኑትን እንዲያወድሱ ከማድረግ ዴሞክራሲያዊና ፍትሃዊ ስርዓት ገንብቶ መሪዎች ሲያልፉም ሲከበር የሚኖር በዓል መፍጠር ነው፡፡

ጋዜጣችንን “ፍኖተ ነፃነት” ብለናታል “ፍኖት” ማለት መንገድ ማለት ሲሆን ከነፃነት ጋር ሲጣመር የነፃነት መንገድ ማለት ነው፡፡

አሳሳቢው የኢትዮጵያ ሰብአዊ መብት ሁኔታና የባንጁል ውሳኔ

መ/ር ደረጃ መላኩ

የአፍሪካ ኮሚሽን ወይም የአፍሪካ ሰብአዊና የህዝቦች መብት ኮሚሽን እ.ኤ.አ ከአፕሪል 18 ሜይ 2, 2012 ባንጁል ጋምቢያ ላይ አድርጎ በነበረው ጉባኤ የአምባገነኑን የወያኔ ስርዓት የሰብአዊ መብት አያያዝ በእጅጉ ኩባንኖት አልፏል መኩን ብቻ አልነበረውም ውሳኔም በማሳለፍ ነበር የ15 ቀናት ጉባኤውን የቋጨው።

የአፍሪካ ሰብአዊና የህዝቦች መብት ኮሚሽን በአፍሪካ የሰብአዊ መብቶች በአምባገነን ገዢዎች እንዲገፈፉ በእጅጉ የሚደከም ተቋም ሲሆን በአፍሪካ ቻርተር አንቀጽ 1 ላይ የሰፈረውን የመኖር መብት ሁሉም የአፍሪካ ሀገራት አገዛዞች እንዲያከብሩ ተማሪዎችን ከማሰማት ወደኋላ ያለበት ጊዜ የለም ማለት ይቻላል።

ከዚህ ባሻገር አባል ሀገራት በአፍሪካ ቻርተር አንቀጽ 5, 6, 7 እና 9 የሰፈሩት አንቀጾች እንዲያከብሩ በጉባኤው ላይ መክሯል። በተለይ የማሰቃይት ተግባር እንዲቆም የሮቢን ደሴት መመሪያ (Robin island Guide lines) እና የፕሬስ ነፃነት በአፍሪካ እንዲከበሩ እንዲሁም ነፃና ገለልተኛ የፍትህ ስርዓት በአፍሪካ አውን እንዲሆኑ በ51ኛው የባንጁል ጉባኤው ላይ ካነሳቸው አበይት ቁም ነገሮች መካከል ዋና ዋናዎቹ ነበሩ።

51ኛው የባንጁል ጉባኤ ከአስራ ሁለት ቀናት በላይ የሆነውን የሰብአዊ መብት አያያዝ በእጅጉ ከመረመረ በኋላ የአን ሞሪሽስ፣ ጋና እና የመሳሰሉትን ሀገራት የሰብአዊ መብት

ሁኔታ አመሰግኗል። የአንዳንድ ሀገራት የሰብአዊ መብት አያያዝ ሁኔታ ደግሞ በጣም አሳሳቢ እንደሆነ ጠቅሷል። ከእነዚህ ሀገራት መካከል ኢትዮጵያ አንዷ እና ዋነኛው ነበረች።

የኢትዮጵያን ህዝብ ወደ ድቅድቅ ጨለማ ውስጥ እየደሉት የሚገኙትና ላለፉት ሃያ አመታት በትከሻችን ላይ የተቀመጡት ገዢዎች የሰብአዊ መብት አያያዣው ከድጡ ወደ ማጡ እየሆነ ስለ መምጣቱ አፍሪካውያንን ሳይቀር እጅግ ማሳሰቡ የባንጁል ውሳኔ ምስክር ነው። በሌላ በኩል የሰብአዊ መብት አያያዝ ሪከርዳችን ከሌሎች የአፍሪካ ሀገራት ሁሉ ዝቅ ብሎ የመገኘቱ ሁኔታ በአውነቱ በእጅጉ ያሳምማል። ለማንኛውም 51ኛው የባንጁል ጋምቢያ የአፍሪካ ኮሚሽን “በኢትዮጵያ የሰብአዊ መብቶች ሁኔታ” በሚል ርዕስ ያወጣውን መግለጫ አለፍ አለፍ አድርጌ ለመቃኘት እምክራለሁ።

ሀ. በጣም የሚያሳስበን (deeply concerned)

የባንጁል ጉባኤ በኢትዮጵያ አንዳንድ የእስር ቤቶች በተለይ በዝንፈው የማእከላዊ የወንጀል ምርመራ ቅጥር ጊቢ ውስጥ ያለው የአስረኞች አያያዝ በእጅጉ ያሳምማል። የሰብአዊ መብት ተቋማት ለሰብአዊ መብት ሁኔታ በሚል ርዕስ ያወጣውን መግለጫ አለፍ አለፍ አድርጌ ለመቃኘት እምክራለሁ።

ለ. በተጨማሪ የሚያሳስበን (further concerned)

የፖለቲካ አስረኞች በገለልተኛ የመብት ተሟጋቾች፣ ወይም በህግ ባለሙያቸው አሊያም በአንዳንድ ቤተሰቦቻቸው በየጊዜው ሲጎበኙ ባለመቻላቸው አስረኞች ሊሰቃዩ ይችላሉ የሚለውን ፕሮግራም ያጉላላል ብለዋል የባንጁል ጉባኤ ታዳሚዎች።

የሰብአዊ መብት ተሟጋቾች በሌላ እርስ የሚከተለውን በአፅንኦት ገልጸዋል።

ሐ. በጣም የሚያሳስበን (deeply concerned) በሚል ርዕስ ስር በኢትዮጵያ ያልታወቁ እስር ቤቶች

(unofficial & ungazetted places of detention) እንደሚገኙ በጉባኤው ውሳኔ ተገልጿል። እንደ ባንጁል ጉባኤ ከሆነ በጦር ካምፖች በግል ህንፃዎች ውስጥ ታሳሪ ዜጎች ስቃይ ይቀበላሉ። ለምን ገመናዬ ወጣ ብለው ቡራከሪዩ ይሉ ይሆን?

መ. እጅግ በጣም አሳሳቢ (Gravely alarmed)

በሰብአዊ የፖለቲካ ትግል ስልት ሥርዓቱን ለመለወጥ በግንባር ቀደም ተዋናይ የሆኑ ሰብአዊ ታጋዮችንና ሀሳብን በነፃነት የመግለፅ መብትን በመጠቀም ስርዓቱን የተቆ ጋዜጠኞችን በአሸባሪነት መወንጀል እጅግ በጣም አሳሳቢ መሆኑን ጉባኤው መክሯል።

ከዚህ ባሻገር የኢትዮጵያ ጌቶች የሰብአዊ መብት አስከባሪዎች እንደ ልብ መንቀሳቀስ እንዳይችሉ በአዲሱ የበጎ አድራጎት ህግ አንቀው በመያዣቸው እና ጣልቃ በመግባታቸው እንዲሁም የሰብአዊ መብት ገፈፋ የደረሰባቸው ሰዎች ለሚመለከተው ክፍል እንዳይመለከቱ እንቅፋት በመሆናቸው በእጅጉ ተኩስነዋል።

የኢትዮጵያን ህዝብ ወደ ድቅድቅ ጨለማ ውስጥ እየደሉት የሚገኙትና ላለፉት ሃያ አመታት በትከሻችን ላይ የተቀመጡት ገዢዎች የሰብአዊ መብት አያያዣው ከድጡ ወደ ማጡ እየሆነ ስለ መምጣቱ አፍሪካውያንን ሳይቀር እጅግ ማሳሰቡ የባንጁል ውሳኔ ምስክር ነው። በሌላ በኩል የሰብአዊ መብት አያያዝ ሪከርዳችን ከሌሎች የአፍሪካ ሀገራት ሁሉ ዝቅ ብሎ የመገኘቱ ሁኔታ በአውነቱ በእጅጉ ያሳምማል። ለማንኛውም 51ኛው የባንጁል ጋምቢያ የአፍሪካ ኮሚሽን “በኢትዮጵያ የሰብአዊ መብቶች ሁኔታ” በሚል ርዕስ ያወጣውን መግለጫ አለፍ አለፍ አድርጌ ለመቃኘት እምክራለሁ።

ወደ ገፅ 7 ይዘራል...

የጫት ንግድ መስፋፋቱ እያነጋገረ ነው

በኢትዮጵያ ባሉ ከተሞች የጫት ንግድ ከዕለት ወደዕለት እየተስፋፋ መምጣቱ እያነጋገረ ነው። በተለይ በሀገሪቱ ትላልቅ ከተሞች ውስጥ ባሉ የትምህርት ተቋማት እና የልጆች መዝናኛ ስፍራ አካባቢ ንግድ እየተበራከተ እንዳለ ምንጮቻችን ጠቁመዋል።

ስለጉዳዩ አዲስ አበባ ከተማን ተዘዋውረን የተመለከትን ሲሆን የጫት ንግድ በፊት ከተለመዱት ቦታዎች በተጨማሪ በተለያዩ አካባቢዎችም መስፋፋቱን ለማየት ችለናል።

የጫት ነጋዴዎችንም ስለጉዳዩ መስፋፋት ምክንያቱ ምንድነው ላልናቸው ጥያቄ ሲመልሱ “የከላዎች መነሳት እና መንግስት የጫት ንግድን በማበረታታቱ ነው” ሲሉ ተናግረዋል።

የንግድ ሚኒስቴር የጫት ከላዎች መነሳትና አስፈላጊነትን አስመልክቶ የህዝብ ግንኙነት ባለሙያው አቶ አብዱራሂም “አላስፈላጊ እንግልትና ውጣ ውረድን ለማስቀረት አዎን ከላዎች ተነስተዋል” ሲሉ ምላሽ ሰጥተውናል። አንዳንድ ያነጋገርናቸው የአዲስ አበባ ነዋሪዎች በበኩላቸው መንግሥት የጫት ንግድን በከተሞች ላይ መስፋፋቱን ለምን እንደፈለ አልገባንም፤ ልጆቻችንም በቀላሉ ማግኘት በመቻላቸው የጫት ሱስ ስለባ እየሆኑ ነው፤ መንግስት ትውልድን ከመታደግና ከማዳን ይልቅ በሱሶች እንዲጠመዱና ተስፋቢ እንዲሆኑ እያደረገ ነውና ሊያስብበት ይገባል።” ሲሉ ቅሬታቸውን ገልጸዋል።

የአቶ መለስ ምስል ከአደባባይ ተሰረቀ

በአባይ አድዋ አደባባይ ፊት ለፊት ተሰቅሎ የነበረው የጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ግዙፍ ምስል ባልታወቁ ሰዎች መሰረቱ ተገለፀ።

በኢሳያስ ማስታወቂያ ታትሞ የተተከለው የአቶ መለስ ምስል “በዘመነ ትውልድ ያልተደፈረውን አባይ የደደፈረ ጀግና” የሚል መፈክር የያዘ እንደነበር የድርጅቱ ባለንብረት አቶ ኢሳያስ ለፍናተ ነፃነት ጋዜጣ ተናግሯል።

የአካባቢው ነዋሪዎች እንደ ገለፁት ምስሉ ተተክሎ የቆየው ለአምስት ቀናት ብቻ እንደሆነ ተናግረዋል። የምስሉን መጥፋት ግራ አጋቢ ያደረገው የአቶ መለስ ፎቶ በላይ ላይ የታተመበት ከመሆኑ በተጨማሪ በቀን መሰረቱ ነው። በአዲስ አበባ የተለያዩ አካባቢዎች የአቶ መለስን ተክለ ስብዕና የሚገነቡ ምስሎች ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ተበራክተዋል የሚሉት ነዋሪዎቹ በየትኛውም የአቶ መለስ ምስል ላይ ጉዳትም ሆነ ጥፋት ደርሶ እንደማያውቁ ተናግረዋል።

አቶ ኢሳያስ ለምስሉ ከ35,000 (ሰላሣ አምስት ሺህ) ብር በላይ ማውጣቱን ገልጸዋል። አቶ ኢሳያስ

አከሎም 28 ካሬ የሚሆነው ደህረ-ምስል በመጥፋቱ እንደተደናገጠ ለፍናተ ነፃነት ተናግሯል።

ይኸው የጠ/ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ምስል ከተሰቀለበት ቦታ ተገንጥሎ የተወሰደ ሲሆን በዘመናዊ ዲጂታል የህትመት መሣሪያ በኢሳያስ ማስታወቂያ ታትሞ በአባይ አድዋ አደባባይ ፊት ለፊት ተሰቅሎ የነበረ መሆኑን ለማወቅ ተችሏል።

የኢሳያስ ማስታወቂያ ባለቤት ወጣት ኢሳያስ ለፍናተ ነፃነት እንደተናገረው የምስሉ መጠን 7 ሜትር በ4 ሜትር መሆኑን በመግለፅ ስራውን ለእይታ ለማብቃትና አጠቃላይ የፍሬም ሥራውን በማካተት 35,000 (ሰላሣ አምስት ሺህ ብር) ወጭ እንደተረገበት ገልጸዋል።

ይህ በአንዲህ እንዳለ የጠ/ሚኒስትሩ ምስል ግዙፍ ሆኖ ከፊት ለፊት አሁን በመገንባት ላይ ያለው የህዳሴው ግድብ በአንድ ላይ ሆኖ ከምስሉ ስር “በዘመነ ትውልድ ያልተደፈረውን አባይ የደፈረ ጀግና” የሚል ፅሁፍ እንደነበረው ለማወቅ ተችሏል።

የነበቀለ ገርባ ክስ ላይ የመከላከያ ምስክር ሳይሰማ ቀረ

በፌዴራሉ አቃቤ ህግ በ “ሹብርተኝነት” ክስ ተመስርቶባቸው ጉዳያቸው በፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ልደታ ምድብ 3ኛ ወንጀል እየታየ ያለው በነ አቶ ክብሩ ገርባ ክስ ተከላኸች የመከላከያ ምስክርቻቸውን እያሰሙ እንደነበር መዘገባችን ይታወሳል።

ባለፈው አርብ ግንቦት 17 ቀን 2004 ዓ.ም በዚህ የክስ መዘገብ 2ኛ ተከላኸ የሆኑት አቶ አልባና ሌሊሳ የመከላከያ ምስክር ለመስማት ፍ/ቤቱ ቀጠሮ ሰጥቶ ነበር።

የአሁኑ /መድረክ ጽ/ቤት ኃላፊ የሆኑት አቶ አልባና ሌሊሳ በዕለቱ የመከላከያ ምስክርቻቸውን ያቀረቡ ቢሆንም ሳይሰማ ቀርቷል። የመከላከያ ምስክርቹ ቃል ያልተሰማበት ምክንያት ፍ/ቤቱ መከላከያ ምስክርቹ እንዲመሰክሩ የተገለፀው ጭብጥ ከክሱ ጋር የተያያዘ አይደለም በሚል ውድቅ አድርጎታል። ይሁን እንጂ የምስክርቹ ቃል እንደገና ከክሱ ጭብጥ ጋር የተያያዘ ሆኖ ተስተካከሎ እንዲቀርብ ፍ/ቤቱ ትዕዛዝ ሰጥቷል።

ኪነ-ጥበብ ሰዎቻችን ፍርሃት ወለድ ኑዛዜ

- “አርቲስቶችን” ምን ነካቸው?

ዳንኤል ተፈራ

የኪነ-ጥበብ ልሂቃት ዘርፈው ብዙ ሚና ላላት ኪነ-ጥበብ ወጥኖ የሚያስማማ፤ በአንድ ቃል ፍጹም የሚል ትርጓሜ መስጠት አልቻሉም። እንደ ውቅያኖስ ጥልቀት ያላትን፤ እንደ ሀይቅ ጠልቀው የማይጨርሱትን ኪነ-ጥበብ እንደየ ቱባ ባህሉ በርካታ ትርጉም ከመስጠት ባለፈ ሰብሰብ አድርጎ “ኪነ-ጥበብ እኮ እንዲህ ናት?” ያለ ደፋር የለም። ኪነ-ጥበብ ለመራቀቅ የምትመች፤ ምጥቃታዊ የማህበረሰብ አንጠራ ሀብት ናት። የማይሰጧትና የማይነጥቋት ረቂቅ የህዝብ መሳሪያ።

እንደ ኪነ-ጥበብ ባለሙያዎች ገለጣ የኪነ-ጥበብ መነሻ ተፈጥሮ ነው። ከተፈጥሮ ምንጭ የምትቀዳና ኩልል ብላ ወደ ህዝቡ የምትወርድ ንፁህ ውሃ ናት። ከተፈጥሮ ተወልዳ መልሳ ተፈጥሮን የምታስውብ፤ መገለጫዎቿ እውነትና ውበት የሆኑ፤ የሰው ልጅ ከተከሰተበት ጀምሮ ያፈራት፤ ያሳደጋት፤ ያጎለበጣት ግን የማትሞት፤ ለማንም መሣሪያ ሆና የማታገለግል፤ የማትወግን የህይወት ነፀብራቅ ናት። ስነ ህንጻው፤ ሰዕሉ፤ ሙዚቃው፤ ቲያትሩ፤ እንጉርጉርው፤ ፉክራው፤ ጩኸቱ፤ ለቅሶው፤ ረገዳው፤ ቀረርቶው፤ ድራማው፤

ሸለላው... ሁሉ ደግሞ መገለጫዎቿ ናቸው። ታዲያ ኪነ-ጥበብን ከህዝቡ ወሰደ ለህዝቡ መልሶ የሚያደርሰው የዘርፉ ባለሙያ (የኪነ ጥበብ ሰው) “አርቲስት” ይባላል። አርቲስት የሚለው ቃል ራሱ አወዛጋቢ ቢሆንም፤ አብዛኛቹ ከመሬት ተነስተው አርቲስት የሚለውን ቃል እንደ ቢጃማ ማጥለቅ ቢወዱም፤ ለአንሳው ርዕስ ይገልጻልናልና ቃሉን ለዚህ ፅሁፍ እንደ መግባቢያ በመጠቀም ተስማምተን እንቀጥል።

የዚህ ፅሁፍ መነሻ ሀሳብ ሁለት ሳምንት ወደኋላ በሚወስደን የኪነ-ጥበብ ውይይት ላይ የተገኘ ነው። አዘጋጁ አንድነት ፓርቲ። ቦታው ደግሞ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ትያትር። ቀኑስ? አትሉኝም አዎ ግንቦት 12 ቀን 2004 ዓ.ም። በዚህ ውይይት ላይ ከታደሙት አንዱ ነበሱ። የኪ-ጥበብ መግነጢሳዊ ኃይል “እጅ ወደ ላይ!” ካስባለቻቸው አንዱ ነኝ። የኪ-ጥበብ ባለሙያ ሳልሆን የኪ-ጥበብ አድናቂ። እናም ደጋግሜ ብፅፍ ባልሰለጥኩ። ልክ እንደ ፖለቲካችን ሁሉ የዝምታ ድባብ የወደቀባት የቁልቁለት ጉዞውን አገባዳ ባፍጠሟል ልትደፋ ጥቂት የቀራት የሀገሪ ኪነ-ጥበብ ያ ቱባነቷ ደብዘዘ፤ የህዝብ ሀብትነቷ ተዘግቶ አንድ አካልን እንድታገለግል፤ እንዳትተነፍስና የፊጥኝ እንድትታሰር የተፈረደባት ወቅት ነው። “ኪነ-ጥበብ በማህበረሰብ ውስጥ ያላት ሚና” የሚለው ርዕስ ልብ የሚያቆም ነበር።

ለውይይት የትያትር መስዋዕት በሚሰጠበትና የኪ-ጥበብ አዋይ አድባር በረበበበት የመድረክ ላይም ፀሐፊ ተውኔት፤ ገጣሚና ደራሲ አያልኩህ ሙሉቱ፤ ሰዓሊ አሾቱ ጥሩነህ ሰዓሊና ቀራጺ

በቀለ መኮንን እና ከደራሲያን ማህበር ደግሞ ደራሲ አበረ አዳሙ ተሰይመዋል። አንጋፋው ፖለቲከኛ ዶ/ር ኃይሉ አርአያ መድረኩን እየመሩት ነበር።

በእርግጥም ግሩም የሚባል የኪ-ጥበብን ትርጉምና ሚና በሰፊው የዘረዘረ የመወያያ ፅሁፍ በአያልኩህ ሙሉቱ ቀረበ። መልካም ይህ ባልከፋ ነበር። ጸረ ጥሩም ነው። ግን በተዘጋጀው መድረክ ላይ ደፍሮ ኪነ-ጥበብ በዘመነ ኢህአዴግ ሚናዋ ምን እንደሆነ? ነፃነቷ እንደተገፈፈና አርቲስቱ ጠንካራ ሀገራዊ የሆኑ ፖለቲካዊ፤ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮችን ከማንሳት በመቆጠብ ተልካሻ በሆኑ የመንደር ውስጥ ባልተቸገሩ ወገኖች እንደተሸጉ የሚናገር ደፋር ጠፋ። ነፃነት የሌላት ኪ-ጥበብ ህመምተኛ ናት። ይህን ህመሟን ማን ይደፈር። መድረሱ ላይ በድፍረት ከመናገር ይልቅ አንጋፋ የኪ-ጥበብ ባለሙያዎቻችን ፍርሃት የወለደው ኑዛዜያቸውን አሰሙን።

አራቱም እውቅ አርቲስቶች ከንግግራቸው መግቢያ በፊት አሰልፏልና ርባና የሌለው ቃል አሰምተውናል “እኛ የማንም ተቃዋሚም ደጋፊም አይደለንም፤ ንፁህ የጥበብ ሰዎች ነን” የሚል። በእርግጥ የኪ-ጥበብ ሰው “ወገንተኛ” ባይሆን ይመረጣል። ወገንተኛ መሆን ሰዋዊ ባህሪ ቢሆንም እነዚሁ እውቅ አርቲስቶች “እኛ የማንም ደጋፊ አይደለንም” የሚል ኑዛዜ ያለባቸው ሳይጠቀሙ እንዲያሰሙ የገፋፋቸው አብይ ምክንያት በገዢው ፓርቲ ዘንድ ቁም ይያዙባልና ከሚል ተራ ስጋት በመነሳት እንደሆነ መገመት አይከብሩም። ፖለቲከኛ ወይም የፖለቲካ አባል ደጋፊ መሆን

አይጠበቅባቸውም። ኑዛዜው ግን ፈፀሞ የማያሰፈልግ የአንጋፋ አርቲስቶችን ፍርሃትና ጥንቃቄ የሚያሳይ ነበር። አሪ በይ ኪነ-ጥበብ!

ታዲያ የመግቢያ ኑዛዜው አስደምጥን ሳያበቃ የደራሲያን ማህበርን ወክለው የተገኙት አቶ አበረ ከአንድነት ፓርቲ ኪነ-ጥበብ ሚና ላይ ውይይት ለማካሄድ ተሳታፊ እንደሆኑ ደብዳቤ ሲደርሳቸው ከፍተኛ ክርክርና ውዝግብ ነበር አሉ። ክርክራቸው ምን እንደነበረ ለመገመት ይቻላል። “ተቃዋሚ ባዘጋጀው የኪ-ጥበብ መድረክ ላይ ብንገኝ ጌታችን ኢህአዴግ ምን ይላል? ኢህአዴግን ማስከፋት አይሆንብንም? ሌላ ትርጉም ይሰጥብን ይሆን?” የመሳሰሉ ስጋቶችና ክርክሮች ይመስሉኛል። በመጨረሻም የደራሲያን ማህበር ከጉንጭ አልፋ ክርክር በኋላ ወሰነ። አቶ አበረ እንደነገሩን “እናንተ የዓለም ጨው ናችሁ፤ ጨው አልጫ ቢሆን በምን ይጣፍጣል!” በሚለው የመፅሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ተመርተን መጣን ብለውናል። ለጥቀሙም “እኛ ሳንደግፍም ሳንቃወምም ነው መስራት የምንፈልገው” በማለት ከሰው ተፈጥሮአዊ ዐደት ውጭ የሆነ የመሀል መንገድ አሳይተውናል። በፖለቲካው እንደዚህ አይነቱ ጉዞ “መሀል ሰፋሪ” ያስብላል። የደራሲያን ማህበር የመሀል ሰፋሪነት ግን ወደ ገዥው ፓርቲ ያጋደለና “በመሞዳሞድ” ላይ የተመሰረቱ አካሄዶችን የመረጠ ይመስላል።

ሌላው ከ “ፓርሊስቶች” አንደበት የሰማሁትና አራቱም የተሰማሙት ግን ለእኔ የሚያስማማና አክራሪ የሆነውን ልጥቀስ። “ህዝቡ ፈርቷል፤ ዝምታ ወርሷል፤ በሚያስፈራ ዝምታ ውስጥ ነው...” የሚል ነው። ይህ ብዙ አያከራክርም።

: ህዝቡ ውስጥ ጥልቀት ያለው ዝምታ እያሰተዋልን ነው። አርቲስቶቹ ቀጠሉና “የኪነ ጥበብ ባለሙያው ደግሞ ከህዝቡ ውስጥ የወጣ ስለሆነና የህዝቡ አካል ስለሆነ አብሮ ዝም ብሏል። ህዝቡ ኪነ-ጥበብን አላንቀሳቀሳትም” ብለውን አርፍ። እዚህ ላይ ወራጅ አለ። ፡ ከኪነ-ጥበብ ሚናዎች ዋናኛ የሚባለው እኮ ህዝብን ማንቃት ማደራጀትና ተሳታፊ እንዲሆን መገፋፋት ነው።

እዚህ ላይ ኪነ-ጥበብ መሪ ነው ወይስ ተመሪ መሆን ያለባት? የሚለው ጥያቄ ይመጣል። ፡ ኪነ-ጥበብ መሪ እንጅ ፈፀሞ ተመሪ መሆን የለባትም፤ ባህሪዋም አይደለም። አሁን ግን ኪነ-ጥበብ በተቀደሰላት አንዲት ቀጭን በይ እንድትፈስ ተፈርዶባታል። አሱም ፋይዳዋን ለልማት ብቻ ማድረግ የሚል ነው። ፡ በዚህ በይ እንዲፈሱ የተገደዱት የዘመናችን አርቲስቶችም እንደ ቀጭኗ በይ ሁሉ ዓይናቸው ጠበባና የማህበረሰቡን ሽክምና ችጋር ዘንጉት። ፡ የተቀየሰላቸውን በይም ተከትለው ፈሰሱ። ያኔ ህዝቡ ከአካሉ ብዙ ከንድ ራቀ። ፡ ምክንያቱ ደግሞ የሚነግሩት ህይወቱ ያልሆነውን ነው።

እስቲ የፊልሞችንን የታሪክ ይዘትና የሚያነሱትን ሀሳብ ትተን የሚሰሩበትን ቤት እንመልከት የእኛ አይደሉም። የሙዚቃ ክሊፖችን እንዴት ናቸው? ቲያትሮችን? ከደራሲያን ማህበር የመጡት አቶ አበረ “መጽሐፍ አንባቢ የለም!” ሲሉ ይወቅሳሉ። ፡ ጥያቄው ፀሐፊስ አለ ወይ? የሚለው ነው። ፡ ማለቱ ተልካሻ ከሆኑ የጓዳ ውስጥ ታሪኮች ወጣ ብሎ የህይወትን ውበትና የተጫናትን ድብታ የሚረብር ማለቱ ነው። ፡ አንባቢ ሞልቷል የዚህኛው ትውልድ አንኳ የፍራሃትን አጥር ሰብረው በመውጣት የህዝቡን ሀቅ የጠቆሙ ፀሐፊዎች መፅሐፎቻቸው እንደ ጉድ ወደ ገፅ 9 ይዘራል...

መስከረም 2 + ግንቦት 20 = መንግሥቱ ኃ/ማርያም

+ መለስ ዜናዊ = 38

ከመ/ር ቀለሙ ሁነኛው kelemhun@yahoo.com

“ያለምንም ደም እንከፍ ይውደም በፀና መንፈስ ኢትዮጵያ ትቅደም...”

በወታደራዊ ማርሻ ታጅቦ የሚያስተጋባ ዝማሬ! “ከጓድ መንግሥቱ ኃ/ማርያም ቆራጥ አመራር ጋር ወደፊት!” ግራ እጆች እስኪዘሉ የሚሰተጋባ መፈክር። በመላው አገሪቱ ለአብዮቱ ማክበሪያ የተዘጋጁ “የአብዮት አደባባዮች” በብሔራዊ ባንዲራ፤ በመፈክርና የተለያዩ ህብረ ቀለማትን በሚፈነጥቁ የኤልክትሪክ አምፎሎች የሚያሸበርቁበት መስከረም ሁለት ብሔራዊ በአልነቱ ከሥርዓቱ ጋር ከወደቀ እነሆ ዛሬ ግንቦት 20/2004 ዓ.ም ድፍን ሃያ አንድ አመቱ።

በጣት የሚቆጠሩ የትግራይ ተወላጆች ወታደራዊውን ደርግ ነፍጥ አንግበው ለመታገል ደደቡት በረሀ ወረዳ። የአንድ እናት ልጆች ጎራ ለይተው የተገዳደሉበት ጦርነት በድል ተጠናቅቆ ህወሓት መራሽ ኢህአዴግ በተራው አገርን ለመምራት ከአራት ኪሎሜትር ቤተ መንግሥት ከከተማ ግንቦት 20/2004 ዓ.ም ድፍን ሃያ አንድ አመቱ። 21 + ? + ? + ? = ? “ጃ ያስተሰርያል አዲስ መንግሥት እንጂ ለውጥ መቼ መጣ?”

ዛሬ ግንቦት 20 ነው። ኢህአዴግ ደርግን አሸንፎ አገሪቱን መምራት ከጀመረ 21 ዓመት ሞላው። ለ17 ዓመታት ደም ባፈሰሰው

ጦርነት በሁለቱም ወገን ህይወታቸው ለበረሀ አሸዋ ለገበሩ ኢትዮጵያውያን ወንድሞቻችንና አሁንታችንን ንባባችንን አቁመን በፍፁም አገራዊ ስሜት ውስጥ ሆንንና አይኖራችንን ከድንገተኛ ፀሎት እናድርግ።

ለአያሌ ምዕተ ዓመታት በአገራችን ሥር ሰድዶ የቆየውን ንጉሳዊ አገዛዝ ገርሶ ሥልጣኑን በጊዜያዊነት የተረከበው ጊዜያዊው ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ለህዝብ የገባውን ቃል በማጠፍ ራሱን ወደ ሲፊል ለውጦ መንበረ ሥልጣኑ ላይ ጉብ አለ። በወቅቱ ተቀናቃኝ የነበሩ የፖለቲካ ፓርቲዎችን በወታደራዊ ከንዳ ጨፈላለቃቸው። “ቀይ ሽብር ይፋፋም” የሚል እኩይ መፈክር አንግቦ ምድሪቱን በወጣት ምሁራን ደም አቀላው። ወጣቱን ከአናቱ ጉያ እየነጠቀ በአደባባይ ረሸነ። ፡ የሶሻሊዝምን ርዕዮተ ዓለም አንግቦ ለ17 ዓመታት የአብዮት ነጋሪት ጎሰመ። መስከረም 2 ሕዝብ በአብዮት ጥበቃዎች ተገደሩ በነቂስ እየወጣ ከንጉሱ አገዛዝ ነፃ የወጣበትን የነፃነት ቀን ያለነፃነት ሲያከብር ከረመ። ፡ ሕዝቡ በየአካባቢው በሚገኙ የአብዮት አደባባዮች በኢሰማ፤ በከነማ፤ በመኢገማ፤ (አኢወማ) ስም እየተሰለፈ የአብዮት በአሉን በሆኑና በአልልታ አጀቦ።

የደርግ የ17 ዓመታት የግፍና የስቃይ አገዛዝ

ያንገፈገፋቸው አያሌ ምሁራን አገር ጥለው ተሰደዱ። ግማሹ በባሌ፤ ግማሹ በሞያሌ፤ ዝቅ ያለው በባሌ። ኮሎኔል መንግሥቱ ኃ/ ማርያም ስልጣናቸውን ሳያስነኩ ከአብዮቱ ጋር እኩል 17 ዓመት ሙሉ በጀግንነት ተዘከሩ። ከንቱ ውዳሴ፤ ፎቶ ግራፋቸው ከተራ የቀበሌ ቢሮ ጀምሮ ሲሰቀልና ሲመለከቡት ተናገረ። ፡ ኮሎኔሉም አገሪቱን ከንጉሰ ነገስቱ አገዛዝ ሳይሆን ከአንበሳ መንጋጋ ብቻቸውን ታግለው መንጭቀው እንዳጸጁ ነገር ለ17 ዓመታት ተመለኩ። የጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ሊቀመንበር፤ የኢሰፓአኮ ሊቀመንበር፤ የኢህዲሪ ፕሬዝዳንት፤ የአብዮታዊ ጦር ጠቅላይ አዛዥ፤ የኢህፓ ዋና ፀሐፊ አንዳችም አገራዊ ፋይዳ ባልታየበት የስም ስልጣን ተከበው ሕዝብን ለስቃይ ዳረጉ። በራቸውን ለጠረጴዛ ዙሪያ ድርድር የከረቸሙት ጓድ መንግስቱ ኃ/ማርያም የመስከረም 2 የአብዮት በዓል በተከበረ ቁጥር መስቀል አደባባይ (በቀድሞ ስሙ አብዮት አደባባይ) እየተገኙ በባዶ ሜዳ በሻዕቢያና በወያኔ ላይ ይፎክሩ ነበር። “አብዮት ልጁን ትበላለች” እያሉ በመቶ ሺህ የሚቆጠሩ ውድ ኢትዮጵያውያንን ቀርጥፈው በሉ። ለአርሳቸው የሥልጣን እድሜ ርዝማኔ አብዮት ልጁን ቀርጥፋ ብትበላም በህዝብ ይሁንታ እንጂ በሰው ደም

የፋፋ መንግሥት የለምና ጓድ መንግሥቱና የ4 ኪሎሜትር ቤተመንግስት ፍቅራቸው አካተመ። ፡ ከባለቤታቸው ከውባንቺ ቢሻው ይበልጥ የሚወዱትን ሥልጣን ሳይወዱ በግድ ለአቶ መለስ ዜናዊ አሰረከበው ዘምባቢዎ ከከተሙ እነሆ ዛሬ ግንቦት 2004 ዓ.ም ድፍን ሃያ አንድ አመታቸው።

ከጓድ መንግስቱ ወደ አቶ መለስ የዘረው ስልጣን እንደ “የነፃነት ቀን” ተቆጥሮ ግንቦት 20 መከበር ጀመረ። ከመስከረም 2 ወደ ግንቦት 20 ሽግግር ተደረገ። አርግጥ ነው የኢትዮጵያ ህዝብ ከወታደራዊው ደርግ አምባገነናዊ አገዛዝ ነፃ ወጥቷል። ይሁን እንጂ ብዙ የተባለሉትን ዴሞክራሲ ግን እንደ ዳቦ መግመጥ አልቻለም። ፡ ገና ከማለደው የለፉትን መንግስታት የታሪክ ቅርስ አፈራረሰ ከዜሮ መጀመርን ብቸኛ አማራጭ ያደረገው የአቶ መለስ መንግስት በብሄርና በቋንቋ የተመሰረተ ፖለቲካን በማንገብ አገሪቱን በዘር ከፋፈለ። ከጠቅላይ ግዛት ወደ ከ/ሀገር ከዚያም ወደ ክልል። “ሁሉም በየወገኑ ሲባል ርኮት ወደ...” ቁርበት እንዲሉ እድሜ ለኢህአዴግ ለኢትዮጵያዊነቱ እንጂ ለዘር ሀረጉ ግድ ያልነበረው ሁሉ ቁጭ ብሎ ዙሩን እየቆጠረ ጎራ ለየ። የ1987 ዓ.ም የዘመነ ኢህአዴግ ህገ መንግስትም በአንቀጽ 39 የሰፈረውን የመገጣጠል ሀሳብ ሰንቆ ብቅ

ነፃ ጽሑፍ

መድረክ በመድረክ ላይ?

አንዳርጌ መሰፍን

መድረክ የተቋቋመው በ2002 ምርጫ ዋዜማ ነው። በመጀመሪያ ሲቋቋም አባል ድርጅቶቹ ስምንት ነበሩ። ይሁን እንጂ ሁለቱ ድርጅቶች ብዙም ሳይሆኑ ወደፊት ጥላው ወጥተዋል። ቀሪዎቹ ስድስቱ ግን እያዘገመም ቢሆን ልዩነቶቻቸውን አቻቸውን አስከፊነት ደረሰ አብረው ቆይተዋል። የነገሩ በጥላቻ ከመተያየት ተላቀው በዚህ ዳር መዝለቅ ከቻሉ የኢትዮጵያን ተራ የፖለቲካ ቁማር ጨዋታ ይሰሩታል የሚል እምነትን በብዙዎች ዘንድ አሳድሯል። ግን ደግሞ የግንባሩ አለመመስረትና መጓተት አንዳንዶችን ማሳሰቡ አልቀረም።

በዚህ 21 ዓመታት ውስጥ የምናስተውለው በሕዝብ ስም እየማለፍ እየተገዙ የግል ኑሯቸውን ያመቻቹና ትኩረት የሚጠይቁትን የገቡ በመኖራቸው ጥርጣሬውና ሥጋቱ አግባብነት ያለው ነው።

ሁለት ሊጣጣሙ የማይችሉ መርሆዎችን የሚያራምዱ ፓርቲዎች ማለትም ሕብረ-ብሔራዊ መርህ እንግዳው የተነሱና የብሔርተኝነት መርህ ይዘው የሚንቀሳቀሱ ድርጅቶች “መጣጣም እንችላለን፤ እስከዛሬ ድረስ ያልሄድንበትን መንገድ እንሄድበት” ብለው ፊት ለፊት በመገናኘት በክብ ጠረጴዛ ዙሪያ ተወያይተው ሰጥቶ የመቀበልን መርህ አክብረው መቆየታቸው በራሱ አንጋፋ ምሁሮቻችን በዚህ በኩል ሊመሰገኑ ይገባቸዋል። እስካሁን ድረስ በረጋና በሰፊ መልኩ መጓተት ብዙም አያስከቅፋቸውም።

: ይሁን እንጂ ግንባር ለመመስረት ከተሥማሙና ካፀደቁ በኋላ ግንባሩን እውን አለማድረጋቸው የግንባሩን መመስረት በጉጉት ለሚጠባበቁ ወገኖች ማሳሰቡና ቅር ማሰኘቱ እውነት ነው። በተለይም የመጓተቱ ምክንያት በግልፅ አለመታወቁና ድፍን ያለ በመሆኑ ለሥጋቱ ዋና ምንጭ ሆኗል።

አንዳንዶች የሚሉት ደግሞ “መድረክ በጥምረትም ቢሆን እስካሁን ፀንቶ የቆየው ገዥውን ፓርቲ የመፍካከር ሥራ ባለመሥራቱ ነው” ይላሉ። አያይዘውም “መድረኩ ኢህአዴግን ቢፈታተነው ፍር አባላቱን አሥርን በማስገባት ውሻ እንደገባበት ዝንጀራ ይበታተነው ነበር” በማለት ይተቻሉ። ይህም ሆኖ ኢህአዴግ መድረክን ወደ ሕዝቡ ቀርቦ እንዲወያይና እንዲነጋገር በሩን አልከፈተለትም። መድረክም እንዲከፈሉት አጥብቆ ሲያንኳኳ አላስተዋለንም።

አንድ ስማቸው እንዲጠቀስ ያልፈለጉ አዛውንት በበኩላቸው ከላይ የተጠቀሱትን ሐሳብ ያጠናክሩታል። “መድረክ ሕዝብ ውስጥ ገብቶ ሥራ አልሠራም። መግለጫ በወንጭፍ ለማቀበል ይሞክራል” ሲሉ ይወቅሳሉ። ለፖለቲካው ጨዋታ ቅርብነት አለን የሚሉ ወገኖች በበኩላቸው መድረክን በተለየ መልኩ ይወቅሱታል። “ወደ ግንባር ፈጥኖ አለመሸጋገሩ ብቻ ሳይሆን የፖለቲካ ጨዋታውን አልቻለበትም” ነው የሚሉት። እንደማስረጃ የሚያቀርቡትም፡- “ገዥው ፓርቲ ሕዝብን ንቆ ዜጎችን ከመኖሪያ ቀደቸው እያፈናቀለ በጎን ደግሞ የውጭ ቱጃሮችን በኢንቬስተር ስም ሲያሰፍር መድረክ ትንፋሽ አላለም። መግለጫ ሰጥቷል ቢባልም አንኳን የሕዝብን ቀልብ የሚሰብ አይደለም። በመግለጫም ኢህአዴግን ከሥልጣኑ ማውረድ አይቻልም” በማለት አጥብቀው ይነቅላሉ። እነዚህ ወገኖች ነቀፋቸውን በመቀጠል “ኢህአዴግ አውቆም ይሁን ሳያውቅ ለመድረክ ያቀበለውን አጀንዳ ባግባቡ ስላልተጠቀመበት መልሶ ነጥቅታል” በማለት በቁጭት ይናገራሉ። “የአዲስ አበባ ሕዝብ የሊዝ ፖሊሲውን አውግዞ በየአዳራሾቹ ጥሎ ሲወጣ መድረክ ይህንን እድል አልተጠቀመበትም። ሕዝብን ጠርቶ

መሬት አንቀጥቅጥ የሆነ ሠላማዊ ሰልፍ ማድረግ ይችላል ነበር። ፈቃድ ማግኘት አለማግኘት ሌላ ነገር ሆኖ እሱ ግን በበቂ ሁኔታ ሲንቀሳቀስ አልታየም” በማለት ይወቅሳሉ።

በርግጥም እነዚህ ወገኖች እንደሚሉት የመድረክ ጉዞ የተለሳለሰና አዝጋሚ መሆኑ ብቻ ሳይሆን የሚሰራቸው ሥራዎች ሁሉ የቀዘቀዙና ግልፅነት የጎደላቸው በመሆናቸው የሕዝብን ሁለንተናዊ ተሳትፎ ማግኘት አለመቻሉ በራሱ የሚያስወቅሰው ይሆናል። ሌላው ቀርቶ መምህራን በሕጋዊ መልኩ የደመወዝና የእርከን ጭማሪ አቅርበው ሳለ አልጋ እንደነቀነቁና ሥርዓት ለማፍረስ እንደተንቀሳቀሱ ተቆጥረው ከጠ/ማንስትሩ ጀምሮ በተዋረድ ባሉ ባለሥልጣናት ሲቀረቡና ከሥራ ሲባረሩ መድረክ ትንፋሽ አለመሆኑ ብዙዎችን ሳያስገርም አልቀረም። ለምን? እንዴት? ብሎ ከመግለጫ ባለፈ መልኩ መጠየቅ ነበረበት የሚሉ ጥቂቶች አይደሉም።

አንድ የሕግ ባለሙያ የጥበቅና ፈቃዳቸውን የተነጠቁ በበኩላቸው “የፍትሕ በሀገሪቱ ውስጥ ጠፍቶ ዜጎች ከላያቸው ላይ ቤንዚን እያርከፈኩ ራሳቸውን አቃጥለው ሲገሉ መድረክ ይህንን ሥርዓት ርቃትን የሚያስቀርበት ትልቅ እድል ነበር። ግን አልተጠቀመበትም” በማለት በምሬት ይገልጻሉ። አንድ እውነቱ ከሆነ ከመድረክ አባል ድርጅቶች መሀከል አንድነት በተቻለው አቅም ሁሉ ሲንቀሳቀስ ይሰተዋላል። ይህም ሆኖ የፓርቲው ዋና ፀሐፊ አቶ አሥራት “ገና አልሠራንም” ይላሉ።

እንግዲህ መድረክን በተመለከተ ለዝግጅታችን ክፍል የሚደርሱን አስተያየቶችና ጥያቄዎች ከሞላ ጎደል እስካሁን የጠቀስኳቸውን ይመስላሉ። ቀጥሎ ደግሞ አመራሮችን ምን ይላሉ? የግንባሩ አለመመሥረት ምክንያቶቹ ምንድን ናቸው? የሚሉትን ጥያቄዎች ለማስቃኘት እንግዳክራለን።

የግንባሩ መመሥረት ለምን ዘገየ?

ብዙ ጊዜ ለግንባሩ ፈጥኖ አለመመሥረት በምክንያት የሚጠቀሱት ከስድስት ፓርቲዎች መሀከል ሁለቱ ፓርቲዎች

ማለትም በፕ/ር በየነ ጴጥሮ የሚመራው የኢትዮጵያ ሶሻል ዴሞክራቲክ ፓርቲ (ኢሶዴፓ) እና በአቶ ጥላሁን እንደሻው የሚመራው የደቡብ ኢትዮጵያ ዴሞክራቲክ ሕብረት (ደኢዴሕ) ጠቅላላ ጉባኤ ጠርተው ማፅደቅ አለመቻላቸው ነው እየተባለ ይነገራል። ይህንን በተመለከተ የመጀመሪያውን ጥያቄ ያቀረቡት ፕ/ር በየነ ጴጥሮ ስበር። የሚከተለውን አጭር መልስ ሰጥተውኛል፡-

“ግንባሩ እንዳይመሥረት እያቀዘቀዙትና እያጓጉቱት ነው የሚባለው ነገር ትርፍ ነው። ችግራችንን የመድረክ አባል ድርጅቶች ያውቁታል። እኛ ጠቅላላ ጉባኤ ለማካሄድ አንድ ዓመት ይቀረናል። መድረክ ወደ ግንባር እንዲሸጋገር የተወሰነው ከዚያ ወዲህ በመሆኑ ለዚህ ተግባር በጀት ባለመያዛችን የፋይናንስ ችግር ስለገጠመን ነው። ያም ሆኖ አሁን በቅርቡ ገንዘብ በድጋፍ መልክ ያገኘን ስለሆነ ሰነ ወር መጀመሪያ ላይ ጠቅላላ ጉባኤ ጠርተን እናፀድቃለን። ከዚያ በኋላ መድረኩ እውን ይሆናል” ብለዋል። ለአቶ ጥላሁን እንደሻው ያቀረቡት ጥያቄም ተመሳሳይ ነበር። እሳቸውም ሲመልሱ “ችግራችንን የመድረክ አባል ድርጅቶች ያውቁታል። እኛ ኤክስትራ (ተጨማሪ) በጀት ስለሌለን ነው። ያም ሆነ ይህ ሰነ ወር መጀመሪያ አጋማሽ ላይ ጠቅላላ ጉባኤ ጠርተን እናፀድቃለን” ብለዋል። ቀጥሎ ያነጋገርኳቸው የአፌዴንን ሊቀመንበር ዶ/ር ሞጋ ፍሪሃ ነበር። የመድረክ ግንባር እውን አለመሆን ችግሩ ምንድነው? ብዬ ላቀረብኩላቸው ጥያቄ የሰጡኝ መልስ፡-

“በመሀከላችን ምንም ዓይነት ሌላ ችግር አልተፈጠረብንም። ለጊዜው ሁለቱ ድርጅቶች የፋይናንስ ችግር ስለገጠማቸው ትንሽ እንታገሳቸው ብለን ነው። በሰነ ወር መጀመሪያ ላይ ይሳካላቸዋል ብለን ተስፋ እናደርጋለን” ብለዋል።

ለአንድነት ዋና ፀሐፊ ለአቶ አሥራት ጣሴ ያቀረቡላቸው ጥያቄ “የመድረክ ግንባር ምስረታ አለመፋጠኑ አንድነትን አልጎዳውም ይላሉ?” የሚል ሲሆን የሰጡኝ መልስ፡-

ወደ ገፅ 12 ይዞራል...

አሁንም ከ8 ዓመታት ...

ከ ገፅ 11 የዞረ...

ቤት እምነት የማይጣልባቸው ቁጥር አንድ ተቋሞች ናቸው ከተባሉ ወዲህም የህዝብ ስጋትና ፍርሃት ጨምሯል። ያለፈውን ምርጫም እንደ ትምህርት በመውሰድ ለቀጣይ ምርጫ ከወዲሁ መዘጋጀት ጊዜ የማይሰጠው ሥራ መሆን አለበት።

በሁሉም ዘርፍ ያለው ሙስና የተጨመረው የዘቀጠ ደረጃ በመድረሱ የሚሰማውና የሚታየው ነገር ሁሉ የሚዘገን ሆኖአል። የሙስሊሞች፣ አርቶዶክሶች፣ ሰፋሪዎች፣ ተፈናቃዮች፣ ነጋዴዎች፣ የግል ባለሀብቶች፣ መምህራኖች ወ.ዘ.ተ ጥያቄ ተሰብስበው ሲታዩ የሆነ ነገር ይሸታል። ኢህአዴግ ግን አሁንም የኛ ሌቦች፣ አሸባሪዎች፣ ጥቂቶች ወ.ዘ.ተ እያለ ስም እየለጠፈና አዳዲስ ተቀላቃዮችን ከወዲያ ወዲህ በመሰብሰብና በማገለባበጡ ሥራ ላይ ተጠምዶ ይታያል። ግን እስከ መቼ? ውሸትና ስንቅ እያደር መቅለሉን አለማወቅ ከታሪክ አለመማር ነው። ቀጣዩ ምርጫ እንዳለፈው አስጨናቂ እንዳይሆንም ለፓርቲዎች የተከለከለ ሕግ የገጠመ፣ የመያድ (መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች) የፀረ ሽብር ህግን ጨምሮ ሰሞኑን ለማተሚያ ቤቶች የተሰጠው ቅድመ ምርመራ ሁሉ ቢፈተሹ ወደ ዚያው የሚወሰዱ ይሆናሉ። ደግነቱ ግን አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ማንንም ሲያስጠልሉ በታሪክ ተመዝግበው አለመታወቃቸው ነው።

ለገዢው ፓርቲ ተቀናቃኝ የሆኑ ተፎካካሪ ፓርቲዎች ለወደፊቱ ምርጫ ምን እያሰቡ እንደሆነ ሕዝቡ መረጃ ሊያገኙ ግድ ይላል። ከመሀከላቸው አዳራሽ ተከለከልን፣ አባላቶቻችን በአሸባሪነት ተጠርጥረው ተይዘው በናል ሌላም ሌላም ከሚሉት ጀምሮ አሁንም ስሙ በበጎ የማይነጣው ምርጫ በርድ ጣልቃ እየገባብን ነው ሲሉ ይደመጣሉ። በአንፃሩ ግን ስለመዋሀድ የምንሰማው

ነገር የለንም። ፓርቲ ለሚመረጠው የኛ አብሮ መሥራቱ ጥቅም ምን ላይ ነው? የሚለውን ጥያቄ እያንዳንዱ ፓርቲ ከራሱ አሳቤ ማውጣት አለበት። ቅድሚያ ለህዝብ ጥቅ መቆም ያስፈልጋል። ከ1997 ዓ.ም ምርጫ በኋላ በተፈጠረው ድርጊት አዝኖ ያልሸሻቸውን ሕዝብ አለንልህ ሊሉት ይገባል።

የሀገሩን ባንዲራ በህዝባዊ ሠልፍ ወቅት ለመያዝ ፈቃደኛ ያልነበረ ነገር ግን በተፎካካሪ ፓርቲ ጉራነቱ በሚያወርደው ወርቃማ ንግግር ህዝብ ሰማይ ጥግ ያደረሰው፣ እንዲሁም ትርፍና ኪሳራ አስልተው ከሚፎካከሩት ፓርቲ ጋር በሚሰጥር ይሞዳሞዱ የነበሩ፣ የምርጫ ብልጫ ያለውን ፓርቲ ስም የነጠቁ ወሮ በላዎችና ቀጣፊዎች ወዘተ በአጠቃላይ በህዝብ የሚነግዱ ሆኑ ሊያተርፉ ያስፈልጋሉ ሁሉ ንስሐቸውን አውርደው ከእውነት ጋር እንዲጣቡ ጊዜ ያቀረቡላቸው ጥያቄ ነው። በከንቱ የፈሰሰው የደህ ደምና ፅንባ ሊታበስ ይገባል። በማህተም ስጠኝ አትስጠኝ ከኢዴጋ ጀምሮ እስከ አሁን ሁለተኛው ቅንጅትና መኢአድ ድረስ የዘለቀው ተላላፊ የቀለም በሽታ መቆም አለበት። በየትርክምርኪው ጉዳይ ወህኒ ለመወርወር ከመመቻቸት ዘውር ብሎ መመልከት ያስፈልጋል። በተጨማሪም ለሚያከብራችሁና ለሚወዳችሁ ወገን ቅድሚያና ክብር ሰጡ። ደግሞም እኮ!!! ኢህአዴግ ከቁጥር ጋር ሲተናነቅ ተፎካካሪ ፓርቲዎች ከማህተም ጋር መተናነቃችሁ አንድ ያደርጋችኋል። ምክንያቱም ሁሉም በህዝብ ጀር የማይደመጡ ናቸውና። ለማንኛውም ግን ሁልጊዜ ፀጋዬ ገ/መድህን አርአያ “. . . ተባብሩ ወይም ተሰባብሩ . . .” ሲል ከአመታት በፊት ያስተላለፈውን ጠንካራ መልዕክት አስታውሱለት።

አሳሳቢው የኢትዮጵያ ...

ከ ገፅ 5 የዞረ...

ሠ) እ.ኤ.አ በ2008 እና 2009 የወጡት የሚዲያና የፀረ አሸባሪነት ህጎች ላይ የሠፈሩት አንዳንድ አንቀጾች ሀሳብን በነፃነት ለመግለጽ ደንቃራ በመሆናቸው እንዲሰረዙ ጥሪ አቅርቧል።

እንደመደምደሚያ በርከክ በርከክ አሉ አውሬ መሰያቸው፣ ከሠው መፈጠሬን ማን በነገራቸው።

እንዲሉ ይህ ታላቅ ህዝብ አስከፊ የሰብአዊ መብት ረገጣው ደርሶበታል የመብት ገፈፋው በእናት ሀገራቸው የሚኖሩትን ኢትዮጵያውያን እና እንጆራ ፍለጋ አሊያም የሥርዓቱ ሰለባ ላለመሆን ባህር ተሻግረው የሄዱትንም ይጨምራል። በወታደራዊ መንግስትም ሆነ በጎሳ ፖለቲካ አቀንቃኞቹ ዘመን ኢትዮጵያውያን ሁሉ ከሰብአዊ መብት አጣባቂ አኳያ የአለም ጭራ ሆነናል ብል የተሳሳትኩ አይመስለኝም፤

በተለይ በዚህ ዘመን የደረሰንበት የሰውነት ደረጃ አሳፋሪ እና አንገትን የሚያስደፋ መሰለኝ። ያለን ትልቅ ሀብት (መሬት) ለድንበር ዘለል ታላላቅ ኩባንያዎች እና ለኢትዮጵያ ጥሩ አመለካከት ለሌላቸው ባዴ ሀገራት እየተቸበቸበ ነው። በቅርቡ ደግሞ ለአለም የሰብአዊ መብት ጥበቃ ግንባር ቀደም ተሟጋች እኔ ነኝ የምትለው አሜሪካ ኩባንያዎች ጓዛቸውን ጠቅልለው ለመምጣት ድርድር ጀምረዋል፤ ሰብአዊ መብት እያያዝ ርኩርዳቸው ከፍኛ የሚነቀፉትን ክቡር አቶ መለስ ዜናዊ በቡድን 8 ስብሰባ ላይ ከሚካፈሉ አራት የአፍሪካ ሀገራት መሪዎች አንዱ

ነበሩ። ያሳዝናል። ግራም ነፈሰ ቀኝ በመሬት ቅርምቱ ምክንያት በመቶ ሺዎች የሚቆጠሩ (እንደ ምሁራን ትንተና ከሆነ በሚሊዮን ይቆጠራሉ) አስከፊ የሰብአዊ መብት ገፈፋ ገጥሟቸዋል። የስርዓቱ ሹምባሾችና በቀቀኖች ግን ዘውትር በፕሮፓጋንዳ ማሽኒሪዎቻቸው አማካኝነት የኢትዮጵያ ህዝብ (ገበሬ) ማርና ወተት እንደሚዘንብለት ሲያላዝኑ ይሰማል። እውነታው ግን ይሄ አይደለም የኢትዮጵያ ህዝብ (በአብዛኛው) የሰቀቀን ኑሮ መግፋት ከጀመረ አመታትን አስቆጥሯል። እርግጥ ነው ማርና ወተት አይደለም በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠር ዶላር የዘነበላቸው ጥቂት የስርዓቱ ቃፊሮች እንዳሉ ይታወቃል። አይመስለኝም ሚሊዮኖች ከአፈርና በሣር በተሠሩ ጎጆዎች በሚኖሩበት ሀገር በመቶሺ የሚቆጠር ወገኔ መንገድ ዳር ድንጋይ ተንተርሶ በሚኖርበት ሀገር (ኑሮ ከተባለ) ጥቂት ባለ ጊዜዎች ሶስትና አራት ፎቅ ቤቶች እንደገነቡ የምንሠማባት ሀገር ሆናለች እማማ ኢትዮጵያ።

በአጠቃላይ አርባ ጉጉም ሆነ ወላይታ ሶዶ፣ አሠቦት ገዳምም ሆነ አደባባይ ኢየሱስ፣ አሦሳም ሆነ ጉራ ፈርዳ ወዘተ የሚያሳዩት ነገር ቢኖር በኢትዮጵያ የሰብአዊ መብት አያያዝ በአስከፊ ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ነው። ስለሆነም የአገዛዝ ስርዓቱ አለም አቀፍ የሰብአዊ መብት ጥበቃ ድርጅቶችና በሀገር ውስጥ የሚንቀሳቀሱ የሠብአዊ መብት ተቆርቋሪ ድርጅቶችን ውትወታና ጩኸት በቅንጠርና ተመልክቶ እንዲታረም እማፀናለሁ። የግፉ ፅዋ ሞልቶ ከፈሰሰ አይበጀንም። ለኢትዮጵያም ሆነ በስርዓቱ ፊት አውራሪዎች (እሽኩሎሌዎቻቸው) ወይም ለህዝቡ የሚበጀው ጊዜው ሳይመሽ ወደ ህሊናችን መመለስ ይመስለኛል።

የቀበሌ ክባባት የማናቸው?

ብዙአየሁ ወንድሙ

ደርግ ሥልጣን እንደያዘ መጀመሪያ ከወሰዱት አርማኞች አንዱ የቀበሌ መስተዳድራዊ መዋቅር ማደራጀት ነበር። ህዝብን በአስተዳደራዊ መዋቅር በቅርብ ማግኘት የቻለበት አደረጃጀት ነው። ካደራጀትን አሰጥኖ ህዝብን ባልተለመደ ሁኔታ በቀላሉ ማንቀሳቀስ ችሎአል። ለረጅም ዓመታት የህዝብ ጥያቄ ሆነው የቆዩ ጥያቄዎችን ለመመለስ ሞክሯል። ለመሬት ለአራቹ፣ የከተማ ቦታና ትርፍ ቤቶች አዋጅ፣ የወዳጆች ጥያቄ ወዘተ መጥቀስ ይቻላል። ደርግ ሥልጣኑን ከተቆጣጠረ በቀይ ሽብር እና በጦርነት ምክንያት የተፈጠሩ አስከሬ ሁኔታዎች በተደጋጋሚ ለ20 ዓመታት የተነገረ ጉዳይ ስለሆነ ማስለቸት ይሆንብኛል። ግን አንድ የማይነሳ አብይ ጉዳይ አለ። ደርግ እንዴት ሆኖ ወደ ቀይ ሽብር ሄደ? በምን ምክንያት የከፋ ጦርነት ውስጥ ገባ? ደርግ ጥሎ ላለፈው ጠባሳ ተጠያቂው ደርግ ብቻ ነው? ወደ ርዕሴ ልመለስ።

ደርግ ቀበሌን ሲያቋቁም አስተዳደራዊ መዋቅሩን ብቻ አልነበረም። ዝቅተኛው የህብረተሰብ አካል አገልግሎት የሚያገኙባቸውን ቀበሌ ክባባትና የህብረት ሱቆችንም ጭምር ነው። እጅግ አነስተኛ በሆነ ትርፍ ህብረተሰብን የሚያገለግሉ የቀበሌ ክባባት ተደራጁ። አንዳንድ የቀበሌ ነዋሪ ገንዘብ አዋጥቶ ክባባትን አቋቋመ።

በአዋጅ የተወረሱ ሰፋፊ ቤቶች ለመዝናኛ

በነፃ ተሰጡ። ከአገር ውስጥ ገቢ ግብረና ልዩ ልዩ ክፍያዎች ነፃ ሆኑ። የግንድ ፍቃድ ሳያወጡ ህብረተሰቡን እንዲያገለግሉ ተደረገ። ጥሬ ዕቃዎችን በጄንኦድ እንዲወሰዱ ተፈቀደላቸው። መዝናኛው የቀበሌው ህዝብ በመሆኑ የቀበሌው ህዝብ እየተሰበሰበ የመዝናኛውን አመራሮች ይመርጣል። በየዓመቱ የመዝናኛ ክባባትን የሥራ እንቅስቃሴ ሪፖርት ይሰማል። ፡ ይገመግማል፤ ውሳኔ እና አመራር ይሰጥበታል። የመዝናኛ ክባባት ዋና ዓላማ ከፍተኛ ሆኔል ሄደው መገልገል ለማይችሉ የህብረተሰብ አካ አገልግሎት መስጠት ነበር።

በቅርቡ እንደምንመለከተው ግን የቀበሌ ክባባት የማናቸው እንድንል ተገደናል። የቀበሌው ነዋሪ ያለ አዋጅ ንብረቱን እየተነጠቀ ነው። በአንዳንድ ቀበሌዎች የአደራ ቦርድ የሚባሉት የቀበሌው ነዋሪዎች አይደሉም። በቀበሌው ክባባት ከገቡ በኋላ ከመጡበት ቦታ ይዘውት እንደመጡት ንብረት ያዙበታል። በየቀበሌው የምንመለከተው የምግብና የመጠጥ ዋጋ በውድ ዋጋ ቤት ተከራይተው ተደራራቢ ክፍያ ለመንግስት ከሚከፍሉት ድርጅቶችና ግለሰቦች እኩል የዋጋ ተመን ያስከፍላሉ። ተገቢውን አገልግሎት አይሰጡም።

በቅርቡ ቁርቆስ ክፍለ ከተማ ውስጥ መሻሻላዊ አካባቢ በሚገኝ ቂ/ክ/ከ በቀድሞ አጠራሩ ቀበሌ 15 መዝናኛ ክባባት አንድ ትልቁ በደሌ ቢራ 14 ብር ሲሸጥ ከዚህ ቀበሌ በግምት 300 ሜትር ላይ ያለው በቀድሞ ቀበሌ 32 መዝናኛ በዘ ብር ከመልካም መስተጋግዶ ጋር ያስተናግዳል። በቀበሌ ህዝብ ንብረት አንዴት እንዲህ ታደርጋለችሁ ያልኩት አንድ ኃላፊ ይኸ ድሮ የቀረ አስተሳሰብ ነው። “ክብሩ አሁን የእኛ ነው” አለኝ። በየትኛው አዋጅ በማን ውሳኔ ወረሳችሁ ብዬ ብጠይቀው ከግልምጫ ውጪ መልስ አላገኘሁም።

ከዚህ ክፍለ ከተማ ሳንወጣ ቀበሌ 24

እና 23 ብንሄድ ከችግራቸው በተሻለ የምግብ ዋጋ የቀበሌውን ህዝብ ያገለገሉ። ፡ ባሌ በቀድሞ ስሙ 1717 የሚባለው ራሱን ወደ ከፍተኛ ሆኔል ቀይሮ ለዝቅተኛ ህብረተሰብ በአነስተኛ ትርፍ ከሚለው መርህ አፈንግጧል። ኮተቤ፣ ሳሪስ፣ ፒያሳ ብትዘዋወሩ ተመሳሳይ ነገር ነው የምትመለከቱት። አብዛኛው ክባባት ምግብ ቤቱን፣ ሥጋ ቤቱን ከረንብላ ቤቱን ወዘተ ለግለሰብ አከራየተውታል። ፡ የተከራየው ግለሰብ የተከራየበትን ዋጋ ለመንግስት ክፍያ “ለመንግሥት ሌቦች” የሚከፍሉውን ሁሉ ደምሮ የዋጋ ተመን ያወጣል። በዚያ የዋጋ ተመን የቀበሌው ነዋሪ እንዲገለገል ይገደዳል። በአሁኑ ጊዜ ነዋሪው መዝናኛ ክባባትን እንደተነጠቀ አምኖ የተቀበለ ይመስላል። ተሻሻላቸው ያሻቸውን ቢያደረጉም ዝምታን ይመርጣሉ። ፡ ቢሸጡትም ቢለውጡትም አይበርደውም አይሞቀውም። በገንዘቤ ያቋቋሙት ወይም በወላጆቹ ገንዘብ የተቋቋመ ነው። ፡ በንብረቱ እንዴት እንዲህ ታደርጋለህ የሚል መንፈስ አይታይም። አልፎ አልፎ ቢታይም ከቁጥር የሚገባ አይደለም።

በቅርቡ መንግስት የተያያዘው የቀበሌ ክባባት ቦታን ለሁቢታም መሸጥ ነው። ፊት በር በመልካም መስተጋግዶ ይታወቅ የነበረው ተሸጦ ቤቱ ፈርሷል። ሥፍራው ታጥሮ ከተቀመጠ ዓመት አለፈው። በተለምዶ 22 ማዘሪያ ይባል የነበረው በቀድሞ አጠራር ባሌ ከ/ከ ቀበሌ 07 መዝናኛ ከአካባቢው መዝናኞች ሰፊና የተሻለ አገልግሎት የሚሰጥ እንደነበር ብዙዎች ይስማማሉ። ፡ ዛሬ ቦታው ተሸጦ ፈርሷል። እዚህ አካባቢ ዘራህን ህንፃ ፊት ለፊት የሚገኘው ቀበሌ መዝናኛ ከፈረሰ ሁለት ዓመት ሞልቶታል። ሌሎች ቀበሌዎችን መጥቀስ ይቻላል። እነዚህ መዝናኞች ሁሉ በፈረሱ ቁጥር ቅሬታ ሲያቀርቡ የሚሰሙት የመዝናኛ ክባባት ሠራተኞች ብቻ ናቸው። ሠራተኞቹ በአርግጥ ያሳዘናሉ። አንዳንዶቹ መዝናኛ ክባባት ሲቋቋም የጀመሩ ናቸው።

፡ ዕድሜልካቸውን ከእጅ ወደ አፍ የኖሩ ናቸው። ዕድሜልካቸውን ከእጅ ወደ አፍ የኖሩ ናቸው። አፍላ ጉልበታቸውን ሁሉ የጨረሱት እዚህ ቀበሌ መዝናኛ ላይ ነው። ፡ ዕድል የገጠማቸው “የመንግስት ሌቦች” ለአጭር ጊዜ በቀበሌው መዝናኛ ላይ እየተሸሙ ህይወታቸውን እየቀየሩ ሄደዋል። ፡ ሠራተኞቹ ግን ከእጅ ወደ አፍ ኮሮአቸውን ኖረዋል።

ባለፈው ሳምንት 6 ኪሎ አንበሳ ግቢ በምስራቅ አቅጣጫ መግቢያው ፊት ለፊት የሚገኘው አራዳ ከ/ከ ቀበሌ 12 መዝናኛ ክባባት እንዲታሸግ እንዲፈረስ የወረዳ 6 አመራሮች ተገኝተው ነበር። በሥራቸው 500 ቤተሰብ አለን የሚሉት 83ቱ የመዝናኛ ክባባት ሠራተኞች ዋይታ ፈጥረው ተመልክተናል። የአካባቢው ህብረተሰብም በገለልተኝነት ቆሞ ይመለከታቸዋል። 28 ዓመት በዚህ መዝናኛ ክባባት አገልግሎት የ8 ቤተሰብ ኃላፊ ነኝ የሚሉ አንድ የዕድሜ ባለፀጋ አምርረው ሲያለቅሱ መቅረፀ ድምፃችንና ካሜራችን ላይ ገብተዋል። ወ/ሮ ሲያለቅሱ ይሉት የነበረው ጉልቤተ ባለቀበት ዘመን ልጆቼን ይገዙ ለልመና ሊወጣ ነው። ምን ልሆን? እያሉ ሲጮሁ ቁጥራቸው ከ80 በላይ ሠራተኞች ወንድና ሴት ሳይሉ ያለቅሳሉ። ልበደንዳናዎቹ የወረዳ 6 አመራሮች ናቸው ደግሞ የፍናተ ነፃነት ጋዜጠኞች እንዴት ያንጋግሯቸዋል ብላ ለማዋከብ ሞክከረዋል።

ጽሑፉን ለማጠቃለል በህዝብ ገንዘብ የተቋቋሙት ክባባት ያለአዋጅ የተወረሱ ይመስላል። ከህዝባዊ አገልግሎትነት ውጪ እየሆኑ ናቸው። ህዝብ ንብረቱን መቆጣጠር ተስኖታል። በየደረጃው ያሉ ኃላፊዎች ህዝባዊነት ያጣ የህዝብ መዝናኛ ክባባትን ከሌቦች መጠበቅ አለባቸው። የተደራጀ በርካታ ሠራተኛን እየበተኑ ያልተደራጀ ጥቂት ሠራተኛን ለሥራ ተደራጁ ማለቱ ተገቢ ሥራ ነው። ለህዝብ ንብረት ለህዝብ መብት የሚቆም የሚከራከር የሚጠብቅ ሠራተኞች ያስፈልገናል።

የአደባባይ ምስጢሮች

መለስ ዜናዊና ቴምብሩ

ሰሞኑን በፌስ ቡክ የተሰራጨው የአደባባይ ምስጢሮችን እነሆ፡-የኢትዮጵያ ጠ/ሚኒስቴር አቶ መለስ ዜናዊ የርሳቸው ፎቶ ያለበት የፖስታ ቴምብር ለማሳተም ፈላጊና ሰዎቻቸውን ጠርተው አለም አቀፍ ደረጃውን የጠበቀ ቴምብር እንዲታተም አፈጋለሁ ብለው ጥብቅ ትእዛዝ አስተላለፉ። ቴምብሩም እንደተፈለገው በጥሩ ሁኔታ ታትሞ አቶ መለስም ታትሞ እንዲሰራጩ ተደረገ። ቴምብሩ በተሰራጨ በጥቂት ቀናቶች በደንብ ማጣቀቅ እንደማይችል አቶ መለስ ይሰሙ ጀመር። በሁኔታው እጅግ የተበላጩት አቶ መለስ ይህንን ጉዳይ በአስቸኳይ አጣሩ ብለው ጥብቅ መመሪያ አስተላለፉ። አጣሪ በድኑም በተለያዩ ፖስታ ቤቶች ካጣሩ በኋላ ለአቶ መለስ ሪፖርት አቀረቡ። ሪፖርቱም እንዲህ የሚል ነበር፡-በተለያዩ ፖስታ ቤቶች ዙሪያ በደንብ አጣርተናል። በቴምብሩ ጥራት ላይ ምንም ችግር የለም፣ ችግሩ ያለው አብዛኛው ሰው ቴምብሩን ለማጣቀቅ ምራቁን የሚተፋው በተሳሳተ ጎን መሆኑ ነው!!

ትዋል ትደር እንጂ አህያ የጅብ ናት

አበው ሲተርቱ የፈለገውን ያህል ጊዜ ቢቆይ ሊቀር የማይችለውን ነገር እንደማይሆን አድርገው ለሚያስቡ ሰዎች በምሳሌ ሲያስረዱ “ትዋል ትደር እንጂ አህያ የጅብ ናት” ይላሉ። እውነት ነው አህያ በህይወት እያለች ብትባለም የሚባላት ጅብ ነው። ረጅም ጊዜ ቆይታ ብትሞትም የሚባላት ጅብ ነው። ምክንያቱ ቤት ውስጥ ብትሞትም ጌታዎ አውጥቶ ለጅብ ይጥላታል። ፡ ጌታዎ ከጅብ ይጠብቃት ይንከባከባት የነበረው በህይወት አስካለች አስካለገባቸው ድረስ ብቻ ነው።

በአቶ መለስ አስተዳደር ህዝብ 21 ዓመት አንብቷል። ፡ ህዝብ እንደ አንድ አገር ህዝብ ሳይሆን እንደባዕድ እንደጠላት እንዲባል ተደርጓል። ዜጎች በነፃ ከቦታ ቦታ ተዘዋወረው እንዳይሰሩ ተደንግጓል። በይፋ አንተ አማራ ነህ፣ አርሞ ነህ፣ አጅክ ነህ እዚህ መሥራት አትችልም እየተባለ ከሥራ ተባሯል። ከመኖሪያው ተፈናቅሏል። አገር ተቆርሷል። አገሪቱ ወደቧን አታለች። ጥቂት ሎሎዎች ከብረዋል። ጌታቸውን ከበው ይደሰኩራሉ። ህዝብ ግን ተርቦ፣ ታርዞ፣ ተቀርዶ ያያቸዋል። በቅርቡ በአቶ መለስ ላይ በዓለም አቀፍ አደባባይ የገጠማቸው ውርደት የአገር ውርደት ነው። ፡ ትምህርት ሊሆን ይገባል። እውነት ህዝብ ማሸነፉ የማይቀር ነው። ትዋል ትደር እንጂ አህያ የጅብ ናት። እንድንል ተገደናል።

ህያው ፊልም ፌስቲቫል ተጠናቀቀ - ፍኖተ ነፃነት ጋዜጣ የምስጋና የምስክር ወረቀት ተሰጠው

ህያው ፕሮፎሰር እና ኢንተርቴይንመንት በኢትዮጵያ የኪነ-ጥበብ ስራ እየሰራ የሚገኝ ድርጅት ህያው ፊልም ፌስቲቫል ከግንቦት 6 እስከ 16 ሲካሄድ የቆየ ሲሆን 10 ያህል የተመረጡ የአማርኛ ፊልሞች ለተመልካች ቀርበዋል። በመዝጊያ ፕሮግራሙ ላይ በሀገራችን የፊልም አንድስታር ታሪክ አይረሱ ታሪካዊ ውለታ የዋሉ ታላቅ የኢትዮጵያዊ ባለሙያ ከተመልካችና ባለሙያ ከተሰጠ ድምፅ የኢትዮጵያ

ፊልም ባለ ውለታነት አዋርድ የመጀመሪያው ባለ ቀለም ፊልም ጉማን የሰሩት ሚሹል ፒፓታኪስ አሸናፊ ሲሆኑ የመጀመሪያው ተዋናዎች አርቲስት ደበበ አሸቱ፣ አርቲስት ሰላማዊት ገ/ሰላሴ፣ አበበ ቀፀላ ሌሎችም ተሻላሚዎ ሆነዋል። ፍኖተ ነፃነት ጋዜጣ ፕሮግራሙ እንዲሳካ ድጋፍ በማድረግ በኪነጥበብ ዘርፍ ለተሰማሩ ያለምንም ክፍያ በራሱ ወጪ እየተከታተለ የሚዲያ ሽፋን በመስጠቱ

የምስክር ወረቀት ከማግኘቱም በላይ በኪነ ጥበብ ዘርፍ የሚሰሩት ከ20 በላይ ሚዲያዎችም የምስክር ወረቀት ከአዘጋጆቹ ሲቀበሉ ፌስቲቫሉ ቀጣይነት እንደሚኖረው አዘጋጆቹ የፊት ጉግሳና ሰለሞን ደርቤ ለዝግጅት ክፍላችን ሲገልፁ ሁልጊዜ በቅርብ ያለ ሰው ብቻ ማስታወስ ዋጋ የሌለው መሆኑንና ለዛሬ ፊልሞች መብዛት (መሠረት የሆኑ ሰው መሸለማቸው አስደሳች መሆኑን አክለው ተገልጿል።

ሣታፈቅረኝ የተሰኘ አዲስ ፊልም ተመረቀ

በአልማዝ ፊልም ፕሮዳክሽን መልቲሚዲያ የተዘጋጀው በደራሲ አልጊቱ ታምራት በዳይሬክተር ስንታየሁ ንጉሴ የተሰራው “ሣታፈቅረኝ” አዲስ ፊልም በአይነቱ ለየት ያለ ልብ አንጠልጣይ ፊልም ግንቦት 20 ቀን 2004 በአዲስ አበባና በክልል ከተሞች በግል ሲነጋግሩ ቤቶች በድምቀት ተመረቀ።

በዚህ ፊልም ላይ ህይወቱ አበበ፣ አበባው መላኩ፣ ቤዘነ ግርማይ፣ አሰራት ታደሰ፣ አልጊቱ ታምራት ሌሎችም ወጣትና አንጋፋ ተዋንያኖች ተውኅውበታል። ፡ 1፡52 ደቂቃ በሚወስደው ፊልም ላይ አንድ ወጣት ሴት በስራ ፍለጋ ምክንያት የሚደርስባትን ውስብስብ የፈተናና ፍቅር

ያሳያል። ፊልሙን ሰርቶ ለማጠናቀቅ 2 ዓመት ያህል ጊዜ ሲወስድ ከአራት መቶ ሰማንያ ሺህ ብር በላይ (480,000) ወጭ ወቶበታል። ፊልሙ ከሰነድ ወር ጀምሮ ለህዝብ እንደሚቀርብ ፕሮዲውሰሩ ማንደፍሮ መርሻ ለዝግጅት ክፍላችን ገልጿል።

በአንድነት ፓርቲ ...

ከ 1 ገጽ 1

የአንድነት ፓርቲ ተከላካይ ጠበቃ የሆኑት አቶ ገበየሁ ይርዳው በበኩላቸው ከሱ ምንም ተያያዥነት እንደሌለው መከራከሪያቸውን ያቀረቡ ሲሆን ፍ/ቤቱም የከሱ ሂደት ግንኙነት እንዳለው ለመመርመር እንዲያስችለው የነ አንዱዓለም የክስ መዝገብ እንዲቀርብለት ለግንቦት 17 ቀን 2004 ዓ.ም ትዕዛዝ ሰጥቶ ነበር።

የፌዴራሉ ከፍተኛ ፍ/ቤት በበኩሉ የነ አንዱዓለም አራጌ የክስ መዝገብ ዳኞች እጅ በምርመራ ላይ እንዳለና መላክ እንደማይችል በመጠቆም በምትኩ አቃቤ ህግ የመሰረተው ክስ ግን ሊቀርብ ችሏል። በዚህም መሰረት ፍ/ቤቱ ጉዳዩን መርምሮ ብይን ለመስጠት ለሰኔ 4 ቀን 2004 ዓ.ም ከረፋዱ 4፡00 ሰዓት ተለዋጭ ቀን ቀጠሮ ሰጥቷል።

መቼ ይሆን ለትውልድ የሚታሰብው?

ብስራት ወ/ሚካኤል
afrosenb@gmail.com

ቀን ቀንን እየወለደ ይገኛል። ኢትዮጵያውያን በሀገራቸው ጉዳይ ባዕድ መሆን ከጀመሩ ይኸው ሰነብተዋል። በተለይ ወጣቱ ትናንት ብቻ ሳይሆን ዛሬም መጠቀሚያ ከመሆን አላለፈም። ይህ በገዢው ፓርቲ ብቻ ሳይሆን በተቃዋሚዎችም ተመሳሳይነት አለው። ነገር ግን በይበልጥ በዚህ ጉዳይ ዋናው ተጠያቂ ኢህአዴግ ነው። ምክንያቱም ተወደደም ተጠላ፤ ተመርጠም ይሁን አጨርሰናል ስልጣን ላይ እስካለ ድረስ ለሚፈጠሩ ችግሮች ሁሉ ግንባር ቀደም ተጠያቂ ነው። ምክንያቱም መምራትና ማስተዳደር እችላለሁ ብሎ ስልጣን ይዟልና።

በተለይ ኢህአዴግ ከተቃዋሚዎች እጅግ በላይ ወጣቱን መጠቀሚያ አድርጎታል፤ እያደረገውም ይገኛል ተብሎ በብዛት ይሰማል። ይህም በምርጫ ወቅት፣ በጦርነት ወቅት ለውጊያ፣ ለይስሙላ ድጋፍ ወቅት (ለተቃውሞ አይፈቀድም) ወጣቱ መጠቀሚያ ነው። ለምሳሌ የህወሓት አመራሮች እዚህ ለመድረስ ብዙ የትግራይ ተወላጅ የሆኑ ኢትዮጵያውያን ወጣቶችን አስጨርሷል፤ በስማቸውም

ነግዶ አትርፎበታል የሚል ወቅሳ ይቀርብበታል። የቀድሞ ኢህዴን የአሁኑ ብአዴንም እንዲሁ። ወጣቱ ግን ስቃይና መከራው፣ ስደቱና ተስፋቢነቱ ካለፉት የመንግስት ስርዓቶች በእጅጉ ልቆ ይገኛል። የሚገርመው ዛሬም ለሚፈልጉት ዓላማ በፈለጉት ቀን የወጣቱን ስነልቦና እና ስብዕና በጊዜያዊ ገንዘብ በመግዛት ይጠቀሙበትና እንደ አገዳ ልጣጭ ይተፉታል። የወጣቱ ስነልቦናዊም ሆነ አካላዊ መከራና ስቃይ ግን ቀጥሏል።

ወጣቱም ቢሆን ራሱን ለሌሎች መጠቀሚያ አድርጎ አሳልፎ ሰጥቷል። ይህ እንዳይሆን ከፈለገ ራሱን መመልከት አለበት። የዚህን ሀገር የከፋ ቀን ደራሽ ነህ ይባላል የመብትና የጥቅም ጉዳይ ሲነሳ ግን ባዕድ ይሆናል። ኢትዮጵያዊ ወጣት ሁሉ የኢትዮጵያ ሙሉ ባለቤትና ባለሙብት እንጂ ባዕድ እንዲሆን ሲደረግ ራሱ ወጣቱ ሊፈቅድ አይገባም።

ነገር ግን ራሱን ለጊዜያዊ ቁላጭ ጥቅም ስብዕናውን እንደ አሁኑ የሚሸጥ ከሆነ ሁሉም አካላዊና ስነልቦናዊ ባሪያ ይሆናል ማለት ነው። ይህ ደግሞ ከሰው ተፈጥሯዊ ባህሪ ውጭ ነው። ስለዚህ ወጣቱ በተለያዩ መንገድ ስነልቦናው እንዲዳከም ሲደረግ “አይሆንም!” ማለት መልመድ አለበት።

እስከ ዛሬ ወጣቱ በተለያዩ ደባል ስራዎች ተጠምዶ የስነልቦና የበታችነት (አልቸልም የሚለውን) እንዲያንፀባርቅ እንዴት እየተበረታታ እንዳለ በአጭሩ እንይ። ለዚህም ይረዳ ዘንድ የአዲስ አበባ ከተማን በተለይም ሳሪስን ለአብነት እናንሳ።

ሳሪስ በቀድሞ የመዲናዋ ወረዳ 19 ስትሆን በአሁን ወቅት በንፋስ ስልክ ላፍቶ እና በአቃቂ ቃላት ክፍለ ከተማ ውስጥ ትገኛለች። በዚህም በደቡብ ኢትዮጵያ በሰማሌ እና በአሮሚያ ክልል በጋራ ከምትተዳደረዋ የሞያሌ ከተማ ጋር የመሳሰላታል።

በአካባቢውም ለህዝብ አገልግሎት የሚሰጡ የተለያዩ የግል የንግድ ተቋማት ይገኛሉ። የትምህርትና የጤናም እንዲሁ። ከሀገሪቱ የምስራቅና ደቡብ ምስራቅ አካባቢ የሚመጡ ምርቶች (የንግድ እቃዎች) እንዲሁም በተለይ ከወደብ (በአሁን ወቅት ባይኖረንም) የሚመጡ ዕቃዎች ሳሪስን ሳይሳለሙ ለአዲስ አበባም ሆነ ለሌላው የአብዛኛው የሀገራችን ህዝብ አይደርስም። በዚህ ሁሉ የሳሪስ ነዋሪ በድምቀቷ እንጂ በገቢ ተጠቃሚ ሳይሆን መጠቀሚያ ነው ይባላል።

በተለይ የአካባቢው ወጣት ከመንግስት የሚያገኘው ድጋፍ በደባል ስራ እንዲጠመድ የሚያበረታታና ነገ ጥገኛ የሆነ ትውልድ እንዲኖር በአዋጅ የተፈቀደ ይመስላል። ይህ ባለማወቅ የሚፈፀም ነው ለማለት ግን ይከብራል።

ነገሩን ግልጽ ለማድረግ የህል በአካባቢው አሁን በፋሽንነት ከሚታየው “የኮሚኒቲ ፖሊሲንግ” ጥርቅም ውጭ ሁለት ፖሊሲ ጣቢያዎች ይገኛሉ። ከላይ ለመጥቀስ የሞከርኳቸው ክፍለ ከተሞች ቀበሌ (በአሁኑ ወረዳ) መስተዳደሮች እዛው አፍጠው አግጥጠው ይገኛሉ። እነዚህ መስተዳደሮች ለነዋሪዎች የመንግስትን ፕሮፓጋንዳ እንደ በቀቀን ከማስተጋባት የዘለለ አገልግሎት የሚሰጡ አይመስሉም።

ለዚህም ምክንያት ያልኩትን ልጥቀስላችሁ። ስፍራው በአዲስ አበባ ትልቁ የጫት መጋዘንና ማከፋፈያ ያለው አዛው ሳሪስ ሲሆን በአሁን ሰዓት መርካቶ ካለው “አብዱ በረዳ” ይበልጣል። ጫት ማከፋፈያው ፊት ለፊት የንፋስ ስልክ ሳሪስ ፖሊሲ ጣቢያ ሲገኝ ጫት በረንዳው ግን በአቃቂ ቃላት ከ/ከተማ ውስጥ ነው የሚገኘው። ውስጥ ለውስጥ ከዋናው አስፓልት በቅርብ ርቀት ደግሞ የጫት መቃሚያና ሺቫቤቶች ይገኛሉ። አዛው መሀል መስኮት ከፊት ቢያደርጉ መመልከት የሚያስችል የክብሪት ቀፎ የሚመስለው የወረዳው መስተዳደር “ፎቅ” ይገኛል።

እዛው አንድ የመንግስትና በርካታ የግል ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤትን ጨምሮ በዛ ያሉ የመጀሪያ ደረጃ ት/ቤቶች ይገኛሉ። የጭፈራ ቤቶች ብዛት ደግሞ የቀድሞ ካዘንቸሰን ያሰንቃል። ፡ ከምሽቱ 3 ሰዓት ጀምሮ ከየጭፈራ እና ሆቴሎች ውጭ የወሲብ ደንበኞቻቸውን በጉጉት የሚጠብቁ በርካታ ወጣት እንስቶች ተደርድረው ይገኛሉ። እነዚህ እንስቶች አብዛኞቹ የአካባቢው ነዋሪ መሆናቸውንና የትምህርት ደረጃቸውም ከ6ኛ-10ኛ ክፍል ያሉ ተማሪዎች መሆናቸውን ይናገራሉ። ፡ ከእነዚህ ሴቶች መካከል ብዙዎች ጫት ይቅማሉ፤ ያጨሳሉ፤ ሺሻም እንደሚጠቀሙ ያወጋሉ። በጉዳዩ ላይ ወሲብ ንግድ አማካኝነትም የሚፈሩት ኤች አይ ቪ/ኤድስን ሳይሆን ያልተፈለገ እርግዝናን እንደሆነ በድፍረት ይናገራሉ። ለምሽት የፈረቃ የጉዳዩ ህይወት የዳረጋቸውም የቤተሰቦቻቸው የኑሮ መጉዳቆልና የትምህርት ቤት ወጪያቸውን ጨምሮ በቀን አንዴ የሚሹትን የዕለት ጉርስ ለመመላት እንደሆነ ወጣት ፀጌረዳ እና ወይን እሸት (አንደነሱ ገለግ) ከሆነ ይናገራሉ። በዚህ መልኩ ተመሳሳይ አስተያየት የሰጡ ብዙ ቢሆኑም በመቅረብ ድምፅ መቀረፅንና ስማቸውን መንገር አይፈልጉም።

ወጣት ጀግን ደግሞ ከላይ የተጠቀሱት እንዳሉ ሆኖ ሌላም የተለየ ነገር አላት። አሁን በጉዳዩ ላይ ክብርንና ህይወትን ነግዳ ታድራለች። የዛሬን ለመብላት ነገን መርሳት ይመስል። በአርግጥ ስትታይ እውነትም ታምራለች። በዚህም በአካባቢው ሴቶች አዳሪዎችን ለመጠጥ ንግዳቸው ማድመቂያ የሚያደርጉ ሁለት ባለ ሆቴሎች እነሱ ጋ እንድትሰራ ጠይቀዋት ፈቃደኛ ባለመሆኗ በስፍራው እንዳትታይ እንዳስጠነቀቁት አስታውሳለች። በተመሳሳይ መልኩ አዘውትራ በምትቆምበት አካባቢ ያለ ሆቴል ውስጥ የሚሰሩ ሴቶች አዳሪዎችም “በገበያችን መጣሽ” በሚል እንደሚቀናቀዱት ታወጋለች። ነገር ግን ሳሪስን እንደምሳሌ እናንሳ እንጂ በተለያዩ የአዲስ አበባና የክልል ከተሞች ወደ ገፅ 14 ይዞራል...

“ከፖሊስ ዱላ ማን ያድነናል?”

መንገሻ ክሉ

አንዳንድ ነገሮች

በዚህች ሀገር የሚኖሩ እውነተኛ ዜጎች ሁሉ እጅግ የሚያገባባቸውና የሚቆጩባቸው በርካታ ነገሮች አሉ። ጥቂት የምስራቅ አፍሪካ ሀገራትን በመዟዟል ያየው ጓደኛዬ በዚህ ሀገራት ውስጥ ምንም ያህል የከፋ ጉዳት ቢደርስባቸው ተቆርቋሪና ተሟጋች መንግስት የሌላቸው ኢትዮጵያውያን ብቻ መሆናቸውን አጫውቶኛል። በአረብ ሀገራት እጅግ አስቃቂ አደጋ ለሚደርስባቸው ውድ እህቶቻችን ሀዘኔታ የማይሰማቸው የፖለቲካ መሪዎቻችን ምንም ቁጭትና ቆራጥ ተቆርቋሪነት እንደሌላቸው ባየን ጊዜ ሁሉ ምነው እግዚአብሄር እንደነገሩ ጻዊት በፊቱ ቆሞ “ይህንን ግራና ቀኙን የማያውቅ ህዝብ ከምትቀጣ እኔን ግደለኝ” የሚል መሪ ቢሰጠን እያልን እንቆጫለን። እንጅታችን በጥልቅ ሐዘን እየተበላ ብቻ አንዳንድ ነገሮችን እያነሳን እንቆጭ ካልን

ከሠባት አመታት በፊት ባነበብኩት መረጃ አጫሪካን ሀገር ከሚኖሩ አፍሪካውያን በዕውቀት ሠራተኝነት / knowledge workers/ ኢትዮጵያውያን እንደኛ እንደነበሩ አስታውሳለሁ። እንደ ኢንጅነር ቅጣው እጅጉ ያሉ እንደ አንድ ሀገር ሊጠሩ የሚችሉ ሰዎች ለዚህች ሀገር ምንም ሳይፈደዱ ማለፋቸውን ስታስቡት እጅግ ያስቆጫል። በአንድ ወቅት ከአሜሪካ በየመቱ ወደ ሀገር ቤት በመምጣት ነፃ ህክምና ይሰጡ ከነበሩ ይከተሮች አንዱ ወንድማችን በኛ ቴሌቪዥን እንዲህ ብሎ ነበር፡ “ኢትዮጵያ በውጭ ሀገራት በሁሉም ዘርፍ ያሏት ምሁራንና ባለሀብቶች ቅንጅት ፈጥረው ለሀገራቸው በዘላቂነት ቢሰሩ ይህች ሀገር ከአውሮፓውያን የስልጣኔ ዕድገት ደረጃ ላይ ለመድረስ ሃያ አመታት ብቻ ይበቃታል”

ነበር የለው። ከዛሬ ሰባት አመታት በፊት ማለት ነው፡ ታዲያ ዛሬ ላይ ሆኖችሁ ዶክተር ያለውን ስታስቡ ትቆጫላችሁ። ከሀገር ሁለንተናዊ ተሃድሶና ዕድገት ይልቅ ለፖለቲካ ስልጣናቸው የሚጋደሉ መሪዎቻችን ይህንን ሊያደርጉ አይችሉምና።

በአፋር ክልል ብቻ ያለን ዕምቅ ተፈጥሮአዊ ሀብት መላውን አፍሪካ በአውሮፓውያን የኑሮ ደረጃ ልክ ለአርባ ዓመታት ሊኖሩታቸው እንደሚችል ስትሰሙና ሁኔታ ስታዩ ኢትዮጵያ ለታሪስ ከሚችለው መሬቷ 5% በላይ ማረስ ባለመቻሉ ለአብዛኛው ዜጋ እንጂራ መብላት ጭንቅ ሆኖበት ስታዩ ትቆጫላችሁ።

ደርግ ስልጣን ላይ በቆየባቸው ዓመታት ለጦርነቱ በየቀኑ ያወጣ የነበረው ወጪ በአስራ ሰባት ዓመታት ሲሰላ ያወጣው ወጭ በቀጥታ ለአኮኖሚው ዕድገት ውሎ ቢሆን ኖሮ ዛሬ ኢትዮጵያ አንድ አውሮፓዊ ሀገር ባለበት የአኮኖሚ ዕድገት ደረጃ ላይ መገኘት ትችል እንደነበር ስትሰሙ ቁጭት ያንገባባችኋል። ወይንና ሻቦሊያስ ለዚያ ሁሉ ሀብትና ጊዜ ውድመት ምክንያት ሆነው ሲያልቁ ለዚህች ሀገር ከድህነት ሌላ ምን አመጡለት?

“የኬግነት ክብር ናፈቀን”

ከላይ የጠቀስኳቸውን አንዳንድ ቁጭቶቻችንን እግረ መንገድ አነሳሁ እንጂ መነሻዬ ሌላ ቁጭት ነበር። አንድ ዜጋ ጥፋት ይገኝበትም አይገኝበትም ጉዳይ በህግ ሳይዳኝ በፖሊስ ዱላ በክስና ከስክስ ጫማ ተደብድቦ ከአንገቱ በላይ ጃርት የበላው ዱባ መስሎ ስታዩት ልባችሁ በሐዘን ይደማና መቼ ነው ለዜጎች ክብር ያለው መንግስት የሚኖረን ብላችሁ ትቆጫላችሁ። ባለቤቱ የናቀው በቅሎ አህያ ነው ይሉታል፤ እንደሚባለው የሀገራው መሪ የናቀውና ያላከበረው ህዝብ አንድ ፖሊስ እንዴት

ሊያከብረው ይችላል? እርግጥ ነው ከሽምቅ ውጊያ ወጥቶ ስልጣን በይዘ መንግስት የተፈራረና የተከበረ ህዝብ የለም። ግንቦት ሰባት ምሽት ላይ ነው 1997 አይደለም። 2004 ዓ.ም መገናኛ ድልድዩ አቅራቢያ ሰው እየጠበቅሁ ሳለሁ ድንገት ጨኸት በረከተና ጠጋ አልኩ። አንድ እድሜው ሠላሳ የሚሆነው ወጣት በሦስት ፖሊሶች ሲደበደብ ባይ እንዲህ አይነት ነገር በየቀኑ ማየት የተለመደ ቢሆንም እንጅቴ ተላወሰ። የተሰበሰብ ነው ሁላችንም “ምን አጥፍቶ ነው እንዲህ የሚወገረው?” ብለን አልጠየቅንም፤ ምክንያቱም የትኛውም ጥፋት እንዲህ እንደማይሰወግር እናውቃለንና። ወጣቱ በአካባቢው የመንገድ ንግድ ላይ ተገኝቶ እንደሆነና የሚሸጣቸው ልብሶች ተጠቅልለው እንዲሁም ሁለት ከርሱ ጋር የነበሩ ህፃናት ልጆቹም አጠገባችን በቆመው የፖሊስ መኪና ላይ ተጭነው አየን፤ በቦታው የነበረውን ሰው ይበልጥ ያሳዘነው ደግሞ ህፃናት ልጆቹ እያዩት በፖሊሶቹ ያን ያህል መጠፍጠፍና መንገላታቱ ነበር። ወጣቱ ፖሊሶች ወደ መኪና ለጭኑት ቢታገሉም እሱ ግን ከመኪናው ጎረቤት በመግባት “መኪናውን ንዱትና ግደሎኝ ምን አድርግ ነው የምትሉኝ? እሺ ምን ሠርቼ ልብላ? በቃ ግደሎኝና ገላግሎኝ” ሲል ፖሊሶቹ ያለምንም ርህራሄ መደብደባቸውን ቀጠሉ። ይሄን በበታው የነበረው ሰው “አትደብድቡት አትደብድቡት” ማለቱን ሲገፋበት ወጣቱን በኃይል የፖሊስ መኪናው ላይ ጭነውት ሄዱ። እኔ ግን ቀጠርዬን ረስቼ በቁጭት ተንገብገብኩ፤ ህዝብ እንጂ ገዢ መደብ የሆነውም ቁራጭ እንደማይከፍላቸው የማይሰተውሉት። ፖሊሶቻችን እስከመቼ ነው ልጅ አዋቂ የተማሪ ያልተማረ ሳይሉ መቀጥቀጣቸውን የሚቀጥሉት? ብዬ ስቆጭና ከፖሊሶቻችን ወፍራም ዱላና ጡጫ እንደማናመልጥ አሰብኩና ከፖሊስ ዱላ ማን ያድነናል? እያልኩ መንገዱን ቀጠልኩ። ከቀጠርዬ ጉዳይ ይልቅ ይህ ጥያቄ ከብድብኝ።

ኪነ-ጥበብ ...

ከ ገፅ 6 የዞረ...

ተነበውላቸዋል። ከነዚህም መካከል እንደ ምሳሌ ይሰማዕኮ ወርቁ፣ ተመስገን ደሳለኝ፣ በዕውቀቱ ስዩም መፅሐፍቻቸው በሽሚያ ከሚነበቡላቸው ወጣት ደራሲያን መካከል ናቸው።

ከወዲያኛዎችም ቢሆን እነ ሀዲስ አለማየሁ፣ በዓሉ ግርማ፣ ዘርይሁን ብርሃኑና አቤ ጉበኛ የመሳሰሉ በጨለማ ዘመን ብርሃን ፈንጣቂ ስራዎችን ያበረከቱ አንፃራቂ ኮከቦች ናቸው። እና የራሱን ፍርሃት፣ አጥርቶ የማየት ችግር በህዝብ ማላክክ ብዙ ርቀት አያስኪድም።

አርቲስቱ ህዝቡ ውስጥ ዘልቆ በመግባት ደስታውን፣ ሀዘኑን፣ ጥጋቱን፣ ችግሩን፣ ሰርጉን፣ ልቅሶውን፣ ፖለቲካውን፣ ወጉን ፈልፍሎ በማምጣት መልሶ ለህዝቡ መስጠት የኪነ-ጥበብ ባለሞያው ድርሻ ነው።

የኪነ-ጥበብ ባለሞያው የህዝብን አንቀሳቃሽነት ሚናውን መወጣት ይገባዋል። ይህን ማድረግ የሚችለው ግን አርቲስት ነኝ የሚለውን ስም አጥብቆ የሚወደው የሀገሪ ኪነ፣ ዘፋኝ፣ ሰዓሊ፣ ቀሪዲ፣ እስከስታ ወራጅ፣ ቲያትሪኛ ሁሉ በመጀመሪያ የራሱን ነፃነት ሲያውጅ ነው። ነፃነት ከሌለውና ነፃነቱን አሳልፎ ከሰጠ የኪነ-ጥበብ ሰው ምን ይጠበቃል? ራሱን “ጎሙን በጤና” በሚል ተረት ያጠረ አርቲስት የህዝቡን ፍላጎት እንዴት ያውቃል? ከየትስ ያመጣዋል?

ውድቀቱ ይሄው ነው። ውድቀቱ አሁን እያየነው ያለው ነው። ዘፈን በሌለበት እስከስታ መውረድ። አርቲስቱ ወደራሱ መመልከት እንዳለበት ይሰማኛል። የቆመበት ድንጋይ ትክክል መሆኑን ማረጋገጥም የራሱ ድርሻ ነው። በፍርሃት መጋረጃ ተሸፍኖ ወደ ህዝብ መጠቀም ተገቢም፣ ትክክልም አይደለም።

እንደ ማጠቃለያም አንድ የፈረንጅ ተረት ልጠቀም። “The proof of the pudy is in the eating” ገንፎው ጥሩ ነው የሚባለው ጥርግ ተደርጎ ሲበላ ነው። አርቲስቶች ሆይ የምታቀርቡትን ምግብ ጥርግ አድርገን እንድንበላላችሁ አጣፋጣችሁ ስሩት።

ተመሰገንን! እሱስ ቢሆን ከማን መጣ?

ብስራት ወ/ሚካኤል
afrosomb@gmail.com

መቼም እናንተ አህ! ... ኳላችሁ ብዙ ታወራላችሁ። በእርግጥ አንዱ ዓላማችን እናንተ በነፃነት የተሰማችሁን እንድትናገሩና ላቅ ካለም ሰላማዊ ሰልፍ በመውጣት ሀሳባችሁን እንድትገልጹ ነው። ይህንንም ቢሆን በዝረራ ምርጫ ባሽንፍንበት 2002 ዓ.ም ወቅትና በሀዳሴ (ሚሊኒየም) ግድብ ጅምር ብስራት ተሰልፋችሁ የለ? እና ሌላ ምን ፈለጋችሁ? ወይ እናንተ ዴሞክራሲ እኮ ያልቃል፤ ቆጥቦን መጠቀም ካልቻልን አደጋ አለው። ገባችሁ?

እኛ ድላችን በትግላችን፣ ትግላችን ለኑሮአችንና ለራሳችን። ይሞታል ታዲያ! ያው ታውቁ የለ? የሞትነውም እኛ ያለነውም እኛ፤ አንድዬ (እናንተን አላልኩም፤ ምን አግብቷችሁ) ከፈቀደ የምንኖረውም እኛ ምን ታመጣላችሁ? እኛ በዓ.ር በገደሉ ስንቆስል ስንደማ ምድር በዘኔ እና ዋልጌ ሁሉ በየከተማው የጣፈጠ እየበላሸ ታውደለድይ አልነበር? ዛሬ እኛ ስልጣን ላይ ስንወጣ አይኖችሁ ደም ይለብሳል። ምን ይሁን ብላችሁ ነው አንዲህ በቅናት እርር ድብን የምትሉት?

ቆይማ! እኛ በረሃ ለበረሃ ከላይ ታች በተለይ ከደደቢት እስከ ናቅፋ ከዚህ ባስ ሲልም ሱዳን የተንከራተትነው ስንት ዓመት እንደሆነ ይገባችኋል? ok! 17 ዓመት። ስልጣን ከያዘን

ገና 21 ዓመት ይኸው ትናንት ደፈንን። ልብ በሉ፤ የታገልነው በበረሃ መሆኑን እንዳትረሱ። ፡ ይህንንም ገና አወራርድን አልጨረስንም። ምክንያቱም ያው የበረሃን ነገር ታውቁት የለ? ወይ ጉድ! ዙሪያ ጥምጥም ሄድኩ እኮ! ምነው እኔ! እኛ ይህን “ጣፋጭ” ስልጣን የያዘነው 17 ዓመት በረሃ ቆይተን ስለሆነ በሁለት ተባዝቶ 34 ዓመት እስኪሞላን ስልጣን አንለቅም! አይገባችሁም አንዴ? ታዲያ ገና መች አወራረድን? ገና እኮ 21ኛ ዓመታችንን ነው ያከበርነው። ስለዚህ ታገሱን አቦ!

እንደውም እውነቱን እናውራ ካልን በጣት ከሚቆጠሩት ውጭ “ተቃዋሚ” ነን የሚሉት አጠገባቸው ፊኛ ሲፈነዳና አይጥ ኮሽ ካደረገች ይደናበራሉ። አንዳንዴ በነሮ ውድነት ምክንያት እሚያስቅ ነገር ስናጣ “ተቃዋሚዎችን” ምንም ሳያደርጉ ዋ! ካልናቸው ውሃ ውስጥ የገባች አይጥ ይመስላሉ። አንዳንዴ መግቢያ ጉዳድ ሁሉ ይጠፋቸዋል። ግን እኮ ያሉት አዲስ አበባ ውስጥ ነው። ቁ.ቁ.ቁ...። ታዲያ እነኚህ ናቸው እኛን የሚተቸኙ ራሳቸውን ነፃ ሳያውጡ ስለሆነ ነፃነት ለመከራከር የሚጻፉባቸው? ሰማህ ጎበዝ! እኛ ቢያንስ ህዝቡን ነፃ ባናወጣም ራሳችንን ነፃ እውጥተን በምች እየኖርን ነው። ፡ ገባህ?

ነፃነት ዝም ብሎ በስጦታ የሚገኝ ይመስል ቢሮ ቁጭ ብሎ ፖለቲካ እንጂ ፖለቲካ የለም።

የማንም ፊሪ ሁሉ! አዳሜ ገና ለገና እታሰራለሁ ብሎ በቢሮ የሚያገራመርም ሁሉ ፖለቲከኛ ነኝ ይላል።

አቦ! አሁን በዓላችንን እናከብርበት አትነጅሱን! ነጃሳ ሁሉ! አንዳንድ አሸጣጫች በግንቦት 20 የድል በዓላችን ይቀናሉ። አቤት ቅናት፤ አቤት ... አቤት። የእኛ ሲሆን አይናቸው ይቀላል ወይ ሀበሻ! ምነው ያኔ ንጉሱ ጥቅምት 23 በዓለ ንግስናቸውን ልደት ደግሰው ያከብሩ አልነበረም? አሳቸውን ሲቃወሙ የነበሩት ደርጎችሽ መስከረም 2 ቀንን አብዮታዊ በዓላቸውን ያከብሩ አልነበር እንዴ?

እኛስ ከማን እናንሳለን? ቅጥል በሉ! እንጂ ደግሰን በደማቅ ሥነ-ሥርዓት በዓላችን አከብረናል። ለማድመቂያም እድሜ ለኢ-ቴቪ ምን ተስኖት። በተለይ ለበዓላችን ድምቀት ደፋ ቀና ላሉት ልማታዊ ጋዜጠኞች አንድ ሙሉ ልብስና ሌላ ሽልማት እናበረከትላችኋለን። ይገባችኋልና የእኛ በቀቀኖች።

በተለይ አንዳንድ ወረኞች እኛ ለዜጎቻችን ያበረከትነውን አስተዋዕድ ወደ ጎን በመተው ስለምናከብረው በዓል ይናገራሉ። ትዝ ይላችኋል! ባለፈው ቅዳሜ ግንቦት 20 በዓላችንን ምክንያት በማድረግ የአዲስ አበባ የኢህአዴግ ሴቶች ሲግ በግዙፉ ስታዲየም 35ሺህ ሰዎች የባህል ልብስ ለብሰው አንዲገኙ ጋብዘዋል። በርግጥ እኔም ተጠርቼ ነበር፤ ነገር ግን “የባህል ልብስ ለብሳችሁ” የሚለው ቅድመ

ሁኔታ ስላልተመቸኝ ቀረሁ፤ ውይ በሞትኩት! ቅጣት ይኖረው ይሆን? አደራ መቅረቴን እንዳትናገሩ።

ምክንያቱም ያቺ ጉርሻ ትቀርብኛለቻ! ጎሽ የኔ እመቤት! የቡና ጠጡ እና — ሴቶች ማህበር እንኳን ለዚህ አቤታችሁ፤ ወላድ በድብብ ትሂድ። ግን የወንዶች፣ የወጣቶች፣ የህፃናትና የአዛውንቶች ሊግ በተመሳሳይ መልኩ ባለማክበራቸው ቅር ብሎኛል። ገንዘብ ከሆነ ያው ታውቁ የለ? ችግር የለብንም! ዕድሜ ለፀሐዩ መንግሥታችንና ለ5 ዓመቱ የእድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ። ድርስ ምን ጎድሎባችሁ?

ለማንኛውም ሰሞኑን ግለህስ ታወርዳላችሁ አሺ! አለበለዚያ በኪራይ ሰብሳቢነት ማህተም መሸኛ እንሰጣችኋለን። ደግሞ ያለምግብና ውሃ ግንቦት 20 ይላሉ፤ አንዳንድ ፀረ ልማት ኃይሎች አጼ ኃይለ ሥላሴ እና ደርግ ልደታቸውን ሲያከብሩ ዜጎች የሚበሉት አጥተው ነበር ይላሉ። ይህ ሁሉ የሆነው እኮ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ሰሞኑን ከፍቷቸው እንደድር ባለመገኘታቸው ነው። ቻሉት እሺ!

ሰሞኑን ደግሞ እኛ ግንቦት 20 በዓለ ልደታችንን ስናከብር በተለይ የአዲስ አበባ ነዋሪዎች ውሃ አጥተው ጀርካን ተሸክመው ሲራወጡ ለምግብ ዘይት ግዥ የሚሄዱ ይመስላል ይላሉ። ይህንንም አስመልክቶ ውሃ ለግንቦት 20 ከብረ በዓለ ሄዳ ነው እያሉ ያማሉ፤ እሷ

ግን ለጊዜው የ2 ዓመት ፈቃድ ሞልታ አረፍት ላይ ነበረች። የምግብ ዋጋ መወደዱንም ከእኛ በዓል ጋር የሚያያዙት አሉ። አሁንስ ፈረድብን ውይ! ሌላ ስራ የላቸውም እንዴ! የግድ ለወረኞች ምን እናድርግ? በየቦታው የሚያማ አይጠፋም።

ቆይ! አሁን ነፃነት አጥተናል፤ ኑሮ ተወዷል፤ ተራብን፤ ውሃ ጠፍቷል፤ መጠለያ አጣን፤ መብታችንን ተነፈግን፤ ታሰርን፤ ተደበደብን፤ . . ይላሉ። ይሄም ቢሆን የልማታዊ መንግስታችን ውጤት ነው። ፡ እሱስ ቢሆን ከማን መጣ! ተመሰገን ነው። ፡ መቼም እናንተ ተመሰገን አታውቁም። ፡ አሁንስ በዛ! ጎብዝ። Anyways ሰሞኑን የድጋፍ ሰልፋችሁን ቀጥሎ በትና ለተቃውሞ ግን ጊዜ ስጡን። ምክንያቱም ልክ እንደ ዴሞክራሲያችን የተቃውሞ ሰልፍም ቢሆን ብዙ ጊዜ የሚጠይቅና በሂደት የሚሰተካከል ይሆናል። በርግጥ በ1997 ዓ.ም በስህተት ፈቅደን ነበር፤ አሁን ግን ያው እንደምታውቁት ነው።

ለማንኛውም በ2005 ዓ.ም የሞት ሽረት የሆነው የአዲስ አበባ ምርጫችን ስላለ ቢከፋችሁም ዝም በሉ። ካሸነፍን በባቡር ትሄዳላችሁ፤ ከንደሚያም ያለኩንደም ይሰጣችኋል። ባንቸል አንኳ በስዕልም ቢሆን እናቀርብላችኋለን እሺ! እስኪያው ችግራችሁን ዋጡና ኢቴቪን ተመልከቱ።

የኢህአዴግ ፖለቲካና የህግ ባለሙያዎች ዝምታ

ታደሰ ፍስሃ

ጉዳዩ እንኳን በውስጡ መከረር ከጀመረ ስንብቷል። አሁን ግን ፀረ ኢህአዴግ ስለሆነው ወይም ስለሚመስለው የነቃ ኢትዮጵያዊ ሳሰብ ብሽቅ ከሚደርጉኝ አያሌ ነገሮች ውስጥ ይሄ አንዱ እንደሆነ ነው። በዚህ የመከራ ሂደት ያልተበረዘች ትርፍራፊ ዕውቀት ካላችኝ እሷን አንጠፍጥፈ። ፖለቲካንና የህዝብን ጉዳይ በአፍጠራ ደፍተው በየገደባቸው ስለተደበቁ የህግ ባለሙያዎቻችን መፃፍ ካሰብኩ በጣም እረኝም ጊዜዬ ነው።

ያዘገየኝ እና ሀሳቤን በቶሎ አዳልገልጽ ያደረገኝ የሰው አፍ ፍራቻ ጭምር ነው። በኢትዮጵያ ፖለቲካ ወይም የፕሬስ ሥራ ውስጥ አንድ መጥፎ ደዌ ይኸው ነው። ሁልጊዜም ህዝቡም ወይም የምንጽፍላት ወገን የሚያስገልገውንና የሚያስደስተውን ብቻ መፃፍ ይዘውተራል። እውነት ቢሆን እንኳን ህዝብን የሚያስቆጣ ወይም የሚያስከርፍና የሚያስተች ከሆነ ለመጻፍና ለመናገር እንሸሻለን። ብቻ በጣፈጠና በበጎ አደራደር ለዚያውም ለህግ ባለሙያዎች ሀሳብን ማቅረብ እንደፈተና ነው። እነሱም ይሆኑ ሌሎች እኔ ተተኪ ፖለቲከኛ ለመሆን የምውተረተረውን ወጣት ብድግ ብለው

በሚጽፏቸው መልሶች አፈር ድሜ ቢያስግጡኝ በምን አቅሜ ልሸከመው? ነገ እዚህ ህዝብ ፊት በየትኛው ወኔዬ ልናገር ነው? የኛ ሀገር ቁልምም ፖለቲካ እንኳንስ ለኔ ቢጠው ለአዋቂዎቼም ያስቸገረ ቢሆንም ልምክረው።

አራሱ ቆሰሎ ጥቂት ፖለቲከኞቻችንና ጋዜጠኞችን ያቆሰለውን የቆሰለ ፖለቲካችንን ለማክምና የሞተ ፖለቲካችን ነብስ ለመዝራት የኢህአዴግን ጠንቅቆ ማወቅ ግድ ስለሆነ የህግ ባለሙያዎች ተሳትፎ ወሳኝ ነው። ፡ ከኢህአዴግ ጋር በምንገጥማቸው ማናቸውም የፖለቲካ ግብግብ ከአቁብተኞች (ከመንደር ምሬት) የፖለቲካ ስሞታ ወቶ ወደ አደባባይና መድረክ በመግባት የኢህአዴግን አዋጆች እያብጠረጠሩ የሚተቹ መንግስት ለጭቆና በሚጠቀምባቸው ህግ መሰል መሳሪያዎች ላይ ደግሞ እየተከታተለ የሚያረክስ አደጋዎችን አስቀድሞ በመተንበይ ወገንን የሚታደግ የህግ ባለሙያ እዚች ሀገር ያስፈልጋታል።

ህግ በባህሪው እንኳን “ለዚህ ተራ ህዝብ” ወይም ላልተማረ ቀርቶ ለህግ ባለሙያዎች አጨቃጫቂ፤ አነታራኪ በአተረጓጎም ወይም በአቀባበል

የማያስማማ ነው። ህጉ የህግ አውጪውን ልቦና ግምት እንድንመረምር ግድ የሚል የሀገሪቱን ተጨባጭ ሁኔታ እንድናስታውስ የባለጉዳዮችን ጥያቄና ፍላጎት ከግምት አድንናስገባ የሚያስገድድ ብዙ ምርምር ብዙ ንባብ የሚጠይቅ አሻሚ አንዳንዴም መልስ የለሽ ጉዳይ ነው። ከዚህ አንፃር በሀገሪቱ ላይ የሚወጡትን ህጎች የሚመረምሩና የሚያስፈፀሙ ባጣባቡ መተርጎማቸውን አጣርተው የሚተቹ ለህዝብ ሰላም እና ነፃነት የሚመቹ መሆናቸውንና ጨቋኝና አፋኝ እንዳልሆኑ የሚያጠኑና የዜጎችን መብት ማስከበራቸውን የሚከታተሉ በቂ የሕግ ባለሙያዎች በፖለቲካው መስክ መስማራት ይኖርባቸዋል ብዬ አምናለሁ። ፡ ካለበለዚያ ግን ህገ መንግስቱን ተከትሎ የምርጫ የሽብርተኛ የሙስናና ሌሎችም ፖለቲካና ኢኮኖሚያዊ ህግጋትም የመንግስት አዋጆችና ደንቦችን የማውጣትና የማስፈፀም የመተርጎም ጉዳይ አቶ ኃ/ማርያምና አቶ መለስ ይለማመዱባቸው የሚሉ ነው የሚመስለው (Lafayette) የተሰኘ የመካከለኛው ክፍለ ዘመን የፈረንሳይ ፀሐይ “አምባገነኖች አገዛዛቸው ዴሞክራሲያዊ እንዲመስል በሌሎች ዘንድ ዴሞክራሲያዊ የሚያስመስሉ ተግባራትን ይፈጽማሉ” ሲል መግፌ አምባገነኖች

የሚያደርጉትን ህጉ እንዲፈቅድላቸው እንዲደረግ የማይፈልጉትን ህጉ እንዲከላከል በማስቀመጥ እንጂ ዝም ብለው በደፈናው የሰውን መብት ላይ ጉብ አይሉም ማለቱ ነው። ደርግም ሆነ ኢህአዴግ አምባገነንነትን ግፍን ፈፀሙ ስንል ለሚፈፀሟቸው የአምባገነንነትና ኢ-ሰባዊ ተግባራት የተፃፈም ያልተፃፈ ህግጋትን ወይም አዋጆችን መሠረት አድርገው በመጥቀስ የመገናኛ ብዙሃን እየለፈለፉ እና ምክንያት ለማስመስል እየጣሩ ስርዓታቸው ህግ ናቸው ብለው እንደ ሚያምኑባቸው በመመራት እንጂ እንዲያው ከመሬት እየተነሱ አይደለም። ፡ በመሠረቱ ደርግም ይሁን ኢህአዴግ መንግስት ሆንን ሲሉ ለዓለምም ይሁን ለእኛ መንግስት በሚያስመስል ህግጋትና ስርዓት ውስጥ በእኛ ወይም ከእኛ በወጡ “የውስጥ አርበኞች” ታጅብው እያለፉ እንጂ ብድግ እያሉ በባዶ ሜዳ አልነገሱብንም። ስለዚህ የተከረከቸውን የኢህአዴግ ፖለቲካ በርጋግዶ የሚገባ ህጉን ፈቶ የሚገጣጥሙ ጠንካራ የህግ ባለሙያዎች ወይም ጠበቃዎች ከሌሉን የኢህአዴግን ቆሰሎ ያቆሰለ የፖለቲካን መርዝ የሚያረክስ “የኢህአዴግን ትእቢትና ጠንቻ” ያፈረጠውን ዝምታችንን የሚሰባብሩ አንደበታቸው የሰላ የሕግ ባለሙያዎች በብዛትና

በጥራት ወደ ፖለቲካው መድረክ በመምጣት ኢህአዴግ ጋዜጠኞች የከሰሰ አለት ብቻ ሳይሆን እራሳቸው ቀድመው ሕዝብና ፓራቲያችን ተጎዳ ብለው ኢህአዴግን “በኢህአዴግ ፍርድ ቤት” መግት የሚገጥሙ የሕግ ባለሙያዎች ካልኖሩን ብዙ ርቀት መጓዝ አይቻልም። ፡ የኢህአዴግን የተሰበረ ፖለቲካ የሚጠግን የህግ ወገኝ በለለለበት ሀገር የሚሊዮኖች ሕይወት እንደተሰበረና እንደተቀጠፈ ሕይወታችንን እንገፋለን በእርግጥ የኢትዮጵያ አብዮት እስካሁን ግቡን እንዳልመታ ይልቅስ ብዙዎች የሞቱበት አብዮት በስተመጨረሻ እንደ ኢህአዴግ ያሉ ጉዶችን እንዳመጣብን ተደጋግሞ ይነጋራል። ከመወለዱ በፊት ስለነበረው ስለቀድሞ ጊዜ የፖለቲካ ትግል እና ስለቀድሞ የፖለቲካ ተዋጊዎች በዚህ ጽሁፍ ብዙ ማንሳት አልፈልግም እነሱ መራራ ትዝታ ይኖራቸዋልና። በተለይ ኢህአዴግ ስልጣን ከያዘ ወዲህ ስላለው ስናገር በኢትዮጵያ ፖለቲካ ውስጥ ተቃዋሚው ሃይል በምርጫ አሸንፎ በኢህአዴግ አፍረት የድል ባለቤት ባይሆንም ጠንካራ የሚባል ፋክከር አድርገው በሕዝብ ዘንድ ተቀባይነት ቢያገኙም የስልጣን ባለቤት ላለመሆናቸው እንደምክንያት የሚነሳው

በነዳጅ ፍለጋው ሥራ ዙሪያ አቶ መለስ የሰጡት ፍንጭ

ጥላሁን ባልቻ

ግንቦት 5 ቀን 2004 ዓ.ም ዘመድ ሰርግ ላይ ለመገኘት አዲስ አበባ በቅ ብዬ ነበር። ብቻዬን ስለነበርኩ ጊዜ ያሳልፍልኛል ብዬ ሪፖርተር ጋዜጣ ሲመጣ ገዛሁ። ርዕሰ አንቀጹን አሰቀድሜ አነበብኩ። ከመጨረሻዎቹ አራት ፓራግራፎች በቀር ሐተታው ተሰማምኖኛል። በመቀጠል ያነበብኩት በሽፋን ገጹ ላይ “የአፍሪካ መሪዎች በሙስና ለመዘፈቃቸው የውጪ ኢንቨስተሮች ተጠያቂዎች ናቸው” የሚለውን አቶ መለስ ዜናዊ ጥቅስ ሥር የቀረበውን ሐተታ ነው። ጽሑፉን ጨርሼ አነበብኩት። አዲስ ዜና ይዟል።

ከጽሁፉ ትኩረቴን የሰጠውንና የዚህ ማስታወሻ ሰበብ ስለሆነኝ ጉዳይ የበኩሉን ትንሽ ለማለት ፊልሌ ማታውኑ መምነጫጨር ጀመርኩ። ሪፖርተር ሲጽፍ . . .” ይህ በዚህ አንዳለ ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ እስከ ዛሬ ድረስ ነዳጅ ለማውጣት ሲደረግ የነበረው የመጨረሻው የነዳጅ ፍለጋ ሥራ በየገዢው ዓመት መጨረሻ ወይም በሚቀጥለው ዓመት መጀመሪያ ውጤታማ ሊሆን

አንደሚችል ጠቀሙ” ይላል። በመቀጠልም፣ “የሳውዲ ዌስት ኢንርጂ መሥራቻ ለቀመንበርና ሥራ አስፈጻሚ አቶ ቴዎድሮስ አሸናፊ የውጤቱ የምሥራች አብሳሪ እንደሚሆኑ አያይዘው ገልጸዋል። ጠቅላይ ሚኒስትሩ ይህን ያሉ ባላገናኘው ሳምንት በአዲስ አበባ በተዘጋጀው የዓለም አቀፍ ፎረም ላይ ለመሳተፍ ከመጡና ከፎረሙ በፊት በተካሄደው በኢትዮጵያ ኢንቨስትመንት ፎረም ላይ ለተሳተፉ ከ400 በላይ ለሚሆኑ የዓለም አቀፍ ኩባንያና የአገር ውስጥ ድርጅቶች ሥራ አስፈጻሚዎች በኢትዮጵያ ሰፊ የኢንቨስትመንት ዕድል እንዳለ ባብራሩበት ወቅት ነው” በማለት ሪፖርተር በቅጽ 17 ቁጥር 36/1256 ግንቦት 5 ቀን 2004 ዓ.ም የታተመው አስተባባሪ። ሪፖርተርን ለዜናው አመሰግናለሁ።

አቶ ቴዎድሮስ ይኼው ሳውዲ ዌስት ኢንርጂ የተባለው ኩባንያቸው መቼ ነዳጅ መፈለግ እንደ ጀመረ ባይገለጽም በጋምቤላ፣ በጅማ ዙሪያና በአጋዴን በሦስት አካባቢዎች የነዳጅ ፍለጋ ሥራ በማካሄድ ላይ ይገኛል ሲሉ በሪፖርተር አማካኝነት አብረውናል። በሦስቱ አካባቢዎች ሦስት የፍለጋ ቡድኖች (crew) አሰማርተዋል ማለት ነው ወይስ ተራ በተራ? ግልጽ ቢደረግ ጥሩ ይሆን ነበር።

ሌላው ግልጽ ያልሆነው ነገር አቶ መለስና እኚህ ግለሰብ ስለአንድ የተገኘ የነዳጅ ክምችት ነው ሊነግሩን የሚፈልጉት ወይስ በየፊናቸው ስለተለያዩ ግኝቶች? ለማናቸውም እንዳፋቸው ያድርግልን ከማለት በቀር የምላው አይኖርም።

እስቲ ለጊዜው ይህን ጉዳይ በአንጥልጥል እንተወውና ስለ ነዳጅ ፍለጋ ሥራ ምንም ግንዛቤ ለሌላቸው ወገኖቼ ትንሽ ወደኋላ ዘለል ብዬ ፍንጭ ልስጥ።

የተፈጥሮ ነዳጅን ፈልጎ ለማግኘትና ለማልማት ግዙፍ የፋይናንስ አቅምን ይጠይቃል። የነዳጅ ፍለጋ ሥራ ውጤታማ የመሆን እድሉ 10% ነው ስለሚባል ትርፍ ሥራ የፈታ ገንዘብ ያላቸው ትላልቅ ዓለም አቀፍ ኩባንያዎች ናቸው ሥራው ላይ ደፍረው የሚሳተፉት። ከዚህ ከአካላትና ባህሪው የተነሳ የቱንም ያህል ሀብታም ቢሆኑ መንግሥታት ደፍረው ወደዚህ ሥራ አይገቡም።

የነዳጅ ፍለጋ የሚካሄድባቸው አካባቢዎች በሦስት ይከፈላሉ።

ሀ. ምንም ዓይነት የነዳጅ ፍለጋ ሥራ ተሞክሮባቸው የማያውቅ

ለ. የገፅ ምድርና የክርስ ምድር ጥናት የተካሄደባቸው

ሐ. የቁፋሮ ሥራ የተካሄደባቸውና የነዳጅ ምልክት የታየባቸው የነዳጅ ኩባንያዎችን ትኩረት ለመሰብ የቦታው ዓይነት ወሳኝነት አለው። የነዳጅ ኩባንያዎቹም በሦስት ይከፈላሉ፡-

- i. ግዙፍ ዓለም አቀፍ ኩባንያዎች
- ii. መካከለኛ ዓለም አቀፍ ኩባንያዎች
- iii. ትናንሽ በቤተሰብ ወይም በጓደኛዎች የሚቋቋሙ

ኩባንያዎች ዓለም አቀፍ የነዳጅ ፍለጋ ሥራዎችን የሚሠሩት በተራ ቁጥር i እና ii የተመለከቱት ኩባንያዎች ሲሆኑ የካፒታላቸው መጠንና የሰው ኃይላቸው ይለያያል። ትናንሾቹ ኩባንያዎች በኮንትራት ለተወሰነ ጊዜ የሚያሠሩ ናቸው። መረጃ በማጠናቀር ለትልልቆቹ ኩባንያዎች በመሸጥ ገንዘብ ያገኛሉ። ደላሎች ናቸው ማለት ይቻላል።

ነዳጅ የት ነው የሚፈለገው?

የተፈጥሮ ነዳጅ ጋዝም ይሁን ዘይት ወይም የሁለቱም ድብልቅ ሊፈጠር የሚችለው በአብላጫው ባህር ሸሽ አካባቢ የተለያዩ ዝቅጠተ አለቶች (sedimentary rocks) ተነባብረው በሚገኙበት ሁኔታ ነው። ለነዳጅ መገኘት ሦስት ነገሮች ተጫልተው መገኘት አለባቸው።

1ኛ ነዳጅ አመንጪ አለት (source rock)

2ኛ ማጠራቀሚያ አለት (reservoir rock)

3ኛ ገዳቢ ወይም ቆብ አለት (cap rock)

ነዳጅ አመንጪ አለት ውስጥ ያሉት ቅሬተ አካላት በጊዜ ብዛት በከፍተኛ ጭነትና በሚፈጠረው ሙቀት ወደ ነዳጅነት ይለወጣሉ። ነዳጁ ለመውጣት ወደ ላይ ይመጣል። መጠራቀሚያ ስንጋጅ መሰል ቀዳዳዎች ውስጥ ይጠራቀማል። ከመጠራቀሚያው አናት ላይ የነዳጅ ገዳቢ አለት (cap rock) ንጣፍ ከሌለ ነዳጁ ያመልጣል። ገዳቢ ወደ ገፅ 13 ይዞራል...

መድረክ ...

“መድረክ ፈጥኖ ወደ ግንባር አለመሸጋገሩ አንድነትን ብቻ ሳይሆን ሁሉም የመድረክ አባል ድርጅቶች አባላትና ሕዝቡን ጭምር ቅር ብሎታል ብዬ አስባለሁ። ይሁን እንጂ መድረክ ወደ ግንባር ማደግ በራሱ የምንም ችግር መፍቻ ይሆናል ብዬ አሳስብም። ወደድንም ጠላንም ዛሬ እዚህ ግባ የሚባል ሥራ እየሠራን አይደለንም። ይህንን ሀቅ ማመን አለብን። የሰብዓዊና የዴሞክራሲያዊ መብቶች ያለገደብ እየተጣሉ ናቸው። በሕዝብ መካከል የጋራ መግባባት እንዲፈጠር ለማድረግ አልተቻለም። እነዚህንና ሌሎችም ብዙ የመታገያ እጅግዎች እያሉ ብዙ መሥራት አልቻልንም። ሀገር መስቀልኛ መንገድ ላይ ነው ያለችው። ሥልጣን ላይ ያለው መንግሥት ፍትሕንና መልካም አስተዳደርን ማስፈን ባለመቻሉ አብዛኛው ሕዝብ በድህነት እየማቀቀ ነው። ጥቂቶች ደግሞ የሚበለጹት ሥርዓት እየተንሰራፋ ነው። ይህ በመሆኑም አሁንም በሕዝቡ ዘንድ ተቀባይነት አሳይታ እያጣ ነው። ዛሬ ጊዜው የሚጠይቀው ከግንባርም ታልፎ ወደ ውህደት መሸጋገር ነው። ርግጥ ነው የመድረክ ግንባር ምስረታ አዝግጧል። ይሁን እንጂ ጥምረትም ይሁን ግንባር ዛሬም ቢሆን ትልቁ የመታገያ መሣሪያችን መድረክ ነው። መድረክ የወደ ፊቷ ኢትዮጵያ ጠንካራና የበለፀገች ሀገር እንድትሆን የማዕዘን ድንጋይ ነው። በመሆኑም መድረክ በቅርብ ጊዜ ግንባሩን እውን እንደሚያደርግ ሙሉ እምነቴ ነው” በማለት ዘርዘር አድርገው መልሰዋል።

በቅርብ ጊዜ እንደሚመሠረት ተስፋቸውን ገልፀዋል። የመድረክ ጉዳይ በዚህ ሁኔታ ላይ እያለ መድረክ በመድረክ ላይ ለመመሥረት ሽርጉድ የሚሉ አንዳሉ ሰማን። ሰንደቅ ጋዜጣም የዚህን ምስጢር አስተባባሪናል።

ለመሆኑ መድረክ በመድረክ ላይ መፍጠር ለምን አስፈለገ?

በዚህ ጊዜ ዓመታት ውስጥ ብዙ የፖለቲካ አክሮቶችን አይተናል። ፓርቲ አፍርሶ ፓርቲ መመሥረት፣ ካንዱ ፓርቲ ወጥቶ ወደ ሌላው መሄድ የተለመደ ነው። ካንዱ ፀንቶ መታገል የሚታሰብ አይደለም። ሌላው ምርጫ በመጣ ቁጥር ጥምረት፣ ሕብረትና ቅንጅት በጥድፈያ መመሥረትና ምርጫው ካለፈ በኋላ ደግሞ ተወንጃጅሎ ሕብረቱን ወይንም ቅንጅቱን አፍርሶ መበታተን ነው። አንድ የፖለቲካ ተንታኝ ጎልማሳ ስጋቱን እንዲህ በማለት ይገልጻል፡-

“አሁንም ለመገዳደር ታስቦ ከሆነ ጥሩ ነው። ግን አይመስለኝም። አራት ሠባራ ወንበሮችን ካንድ ድህነኛ ወንበር ጋር አደጋግፈው ቢያቆሟቸው ደህነኛውን ይዘውት በመውደቅ ይሠባራሉ” በማለት ሥጋቱን ይገልጻል። ለመሆኑ የትኞቹ ፓርቲዎች ናቸው አዲሱን መድረክ የሚፈጥሩት?

ፊቱ የመድረክ አባል ድርጅቶችና ሌሎች ሁለት ፓርቲዎች ናቸው። እነሱም መኢአድና አዲስ የተቋቋመው ሠማያዊ ፓርቲ የተባለው ነው። ከዚህ ላይ አንድ የሚያስደንቅ ነገር መጥቀስ የግድ ይላል። ይኸውም- መኢአድ ከአንድነት ጋር ለመዋደድ ብዙ ጊዜ ጥረት አድርጓል። በተለይ በመጨረሻው ለድርድሩ መቋረጥ በምክንያትነት የሚጠቀሰው “አንድነት ከመድረክ መውጣት አለበት” የሚል ቅድመ ሁኔታ በማስቀመጡ ነበር። ስለ መኢአድ ሌላም ትዝብት መጨመር ይቻላል።

ከምርጫ 2002 በፊት እንዲሁ መኢአድ ከአንድነት ጋር ለመዋደድ መቆራረብ ይጀመራል። ይህ ወቅት ደግሞ አንድነት ከመድረክ ጋር ጥምረት ለመፍጠር በሂደት ላይ

ነበር። በመሆኑም መኢአድ አንድነትን ከመድረክ ጋር የጀመረውን ግንኙነት እንዲያቋርጥ ጠየቀ። አንድነት አልሞከርም አለ። በዚህ አልሆነበት አ/ር ኃይሉ ሻወል ግጥም አድርገው ፈርመው ከጠ/ሚንስትር መለስና ከልደቱ አያሌው ጋር በሚያስደንቅ ሁኔታ በሻግጥኝ ተራጩ።

የዚህ አዲሱ ጥምረት አስተባባሪ ዶ/ር ያዕቆብ ኃ/ማርያም ናቸው። ዶ/ር ያዕቆብ ኃይማኖትም የሕግ ምሁር ናቸው። በአገር አቀፍ ብቻም ሳይሆን በዓለም አቀፍ ደረጃም እውቅናን ያተረፉ ምሁር ናቸው። ብቃቱም ሆነ ቀናገቱ አላቸው። የሳቸው ችግር የጀመሩትን ከዳር ማዘለቅ አይችሉም እያሉ በቅርብ የሚያውቋቸው ይተቻቸዋል። ለመድረክ መፈጠር ትልቁን ሚና ከተጫወቱት ምሁራን መካከል አንዱ አሳቸው ነበር። ዳሩ ግን ከናጻሚ ሳደርሱት ከአንድነት ሾልከው ወጡ። ከወጡ በኋላ ደግሞ አርፈው አልተቀመጡም። ራሳቸውን አስረጅተው “ወጣቱ ወጣቱ፣ ለወጣቱ ቦታ መልቀቅ” አለብን እያሉ ወተወቱ። በዚህም ብዙ ነቀፋ ደረሰባቸው። ቆይተውም ብርቱካን ስትፈታ በፊት የተናገሩትን በመርሳት ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ለናገሩ የማይገባቸውን በመናገራቸው አሁንም ከፍተኛ ተቃውሞ ገጠማቸው። ዛሬ ደግሞ 8 ፓርቲዎችን ለማጣመር ወይንም ሌላ አዲስ መድረክ ለማቋቋም እየባከኑ መሆናቸውን ስንሰማ ገርሞናል። ለመሆኑ ዶ/ር ያዕቆብ 8ቱን ፓርቲዎች ለማቆራረብ ሲነሱ አሳቸው የየትኛው ፓርቲ አባል ሆነው ነው? ይህ በግልጽ መታወቅ አለበት። በርግጥ የማንም ፓርቲ አባል ሳይሆኑ ወይንም ላንዱ ሳይወጡ ሳይሆኑ እንጂ አይነቀፉም። አንድ ሰማቸው እንዳይጠቀስ የፈለጉ የአንድነት ፓርቲ አባል ሥጋታቸውን እንደሚከተለው ይገልጻሉ፡-

“የዶ/ሩ የአሁኑ አመጣጡ አልጣሙኝም። በመጀመሪያ ደረጃ እናት ፓርቲውን አንድነትን ለምን ጥሎ ወጣ?” በማለት ይጠይቁና “ምናልባት የመድረክን ወደ ግንባር መሸጋገር ለማድናቀፍ የተሰራ ሴራ እንዳይኖር?” በማለት ሥጋታቸውን በጥያቄ ይደመድማሉ። ሌላው አስተያየት ሰጭ፡-

ወደ ዶ/ር መረራ ጉዳና ለተመሳሳይ ጥያቄ ደውዬ ስልካቸው ይጠራል ማንሳት ባለመቻላቸው ሀሳባቸውን ማካተት አልቻልኩም። እንዲሁም ለአቶ ገብሩ አሥራት ደውላቸው ከተገናኘን በኋላ ጥያቄውን ሳናነሳባቸው በሥራ የተጠመዱ በመሆናቸው በዚያን ሰዓት እንደሚመልሱልኝ ስለገለጹልኝ እኔም በሥራ የተጠመድኩ በመሆኔ ዳግም አልደወልኩላቸውም።

እንግዲህ የሰድስቱን የመድረክ አባል ድርጅቶች ከፍተኛ አመራሮች አነጋግሮ እንደተረዳሁት ከሆነ የሁለቱ ድርጅቶች የገንዘብ ችግር ሲገጥማቸው በስተቀር ሌላ ችግር በመሆካቸው እንደሌለ ሁሉም አረጋግጠዋል። ግንባሩም

ወ/ሮ አዜብ መስፍን መሬት መውሰዳቸውን ያጋለጠው ሠራተኛ ታሰረ

በቅርቡ በቡራዩ ከተማ በከንቲባ ኩማ ደመቅሳ በተመራው ሙሰኞችን የማጋለጥ ስብሰባ ላይ “ወ/ሮ አዜብ መስፍን ያለ አግባብ በወንድማቸው ስም መሬት ወስደዋል” ብሎ ያጋለጠው የማዘጋጃ ቤቱ ሠራተኛ መታሰር በከተማው መነጋገሪያ መሆኑን በአካባቢው ያነጋገርናቸው የከተማው ነዋሪዎች ለሪፖርተራዎች ገለጹ፡፡

ነዋሪዎች እንደሚሉት “መድረኩ የተዘጋጀው በቡራዩ አካባቢ የመሬት ቅርምት ተፈጽሟል፤ በመንግስትና በህዝብ መሬት ግለሰቦች አላግባብ በልጽገዋል፤ ከፍተኛ ሙስና ተፈጽሟል ተብሎ ነበር” ይላሉ፡፡ ሆኖም ግን ይላሉ ምንጮቻችን “የመድረክ አመራሩ ተሰብስበው በአካባቢው ኃላፊዎችና ከቁጥር በማይገቡ ሙሰኞች ላይ ብቻ ጣቱን እንዲቀስር እንዲያጋልጥ ግፊት ይደረግ ነበር፡፡ ይህንን የተገነዘበው አቶ ኃይሉ ንጉሴ የተባለው የማዘጋጃ ቤቱ የፋይናንስ ሠራተኛ ተነስቶ ትኩረቱን ለምን በትንንሾቹ ብቻ ታደርጋላችሁ፡፡ ሙስናን በቁርጠኝነት የምትታገሉ ከሆነ ወደ ላይም አትመለከቱም፡፡ በዚህ በከተማችን

ወ/ሮ አዜብ መስፍን በወንድማቸው ስም መሬት ወስደዋል፡፡ ለምን አይጣራም? ለምን እሳቸውም አይጠየቁም” ብሎ ተናግሯል፡፡ በወቅቱ ስብሰባውን የሚመሩት ከንቲባ ኩማ ደመቅሳ “ጥቆማው አንድና አንድ ነው፡፡ ጥቆማው በማስረጃ መረጋገጥ አለበት፡፡ ዝም ብሎ መጠቆም አይደለም፡፡” እያሉ ጥቆማውን ለማጣጣልና ለማንቋሸሽም ሞክረዋል፡፡ ይህ ሲገርመን በቅርቡ ጠቋሚውን በሙስና ትፈለጋለሁ ተብሎ ታስሯል፡፡ መንግስት በተለይ የኦሮሚያ ክልላዊ መንግስት ሙስናን ለመዋጋት ያለውን ቁርጠኝነትና ጥያቄ ውስጥ የሚከት ከመሆኑም በላይ በመንግስት ላይ ያለን እምነት እየተሸረሸረ ነው፡፡” ሲሉ ሥጋታቸውን ገልጸዋል፡፡

አቶ ኃይሉ ንጉሴ በገፈርሳ ቡራዩ ውስጥ ሊቀመንበር ሆኖ ያገለገለ ሲሆን በአሁኑ ወቅት በቡራዩ ማዘጋጃ ቤት የፋይናንስ ሠራተኛ ነበር ወ/ሮ አዜብ መስፍን በአሁኑ ጊዜ በአገራችን ያለአግባብ ከፍተኛ ሀብት አፍርተዋል ተብሎ ከሚታሙት ግለሰቦች ውስጥ አንዱ መሆናቸው ይታወቃል፡፡

አቶ መለስ በደቡብ አፍሪካ ሊያደርጉት የነበረው ሊያደርጉት የነበረው ንግግር በተቃውሞ ተሰረዘ

አቶ መለስ ዜናዊ በደቡብ አፍሪካ ሊያደርጉት የነበረው ንግግር በኢትዮጵያውያን ተቃውሞ መሰረዙን ከደቡብ አፍሪካ የደረሰን መረጃ አመለከተ

አቶ መለስ በደቡብ አፍሪካ ግንቦት 16 ቀን 2004ዓ.ም ታቦ ምቤኪ ሊደርሺፕ ኢንስቲትዩት በተዘጋጀ ጉባኤ ላይ ንግግር እንደሚያደርጉ ተቋሙ አስቀድሞ ያሳወቀ ቢሆንም፤ በደቡብ አፍሪካ የሚገኙ የኢትዮጵያ ማህበረሰብ አባላት እና የሲቪክ ማህበረሰብ አባላት ግንቦት 15 ቀን 2004 ዓ.ም ባደረጉት የተቃውሞ ሰልፍ ምክንያት አቶ መለስ ሊያቀርቡት የነበረው ንግግር መሰረዙን በደቡብ አፍሪካ የሚገኙ ምንጮቻችን አስታውቋል፡፡

ምንጮቻችን እንደገለጹት ተቋሙ የአቶ መለስን ተክለ ስብዕና የሚያገለግል መረጃዎችን እና የህይወት ታሪካቸውን ጭምር በማስታወቂያዎች ላይ በመለጠፍ ለፕሮግራሙ ዝግጅት አድርጎ ነበር፡፡ በማስታወቂያው እንደተገለጸው አቶ መለስ “በአዲሱ የአለም ስርዓት የአፍሪካ ፈተናዎችና እድሎች” በሚል ርዕስ ንግግር ካቀረቡ በኋላ ለአሳቸውና ለታቦ ምቤኪ ከተሳታፊዎች ጥያቄ እንደሚቀርብ አስቀድሞ ተገልጾ ነበር፡፡

ይሁን እንጂ በደቡብ አፍሪካ የሚገኙ ኢትዮጵያውያን የሲቪክ ማህበራት ለተቋሙ ባቀረቡት ተቃውሞ፤ የተቋሙ ስራ አስፈጻሚዎች አቶ መለስ ሊያቀርቡት የነበረውን ንግግር መሰረዛቸው ታውቋል፡፡ ምንጮቻችን

እንደገለጹት መንግስትን በመተቸት የሚታወቀው አርቲስት ታማኝ በየካቲት በደቡብ አፍሪካ ቆይታ ማድረጉንና ከኢትዮጵያ ማህበረሰብ ጋር ስኬታማ ውይይት አድርጎ እንደነበር አስታውሰው ከተቃውሞ ሰልፍ ጋር በተገናኘ አርቲስቱ አስተዋዕክ ሳይኖረው እንዳልቀረ ጠቁመዋል፡፡ በተቋሙ ውስጥ የሰራ አስፈጻሚነት ድርሻ ያላቸው ታዋቂው ምሁር ፕሮፌሰር ማሞ ሙጬም የአቶ መለስ ንግግር እንዲሰረዝ ትልቅ ጥረት ሳያደርጉ እንዳልቀሩ ከስፍራው የደረሱን መረጃዎች አመልክተዋል፡፡

ፍኛተ ነፃነት ስለጉዳዩ ለማጣራት የመንግስት ኮሙኒኬሽን ጉዳዮች ጽ/ቤት ም/ኃላፊ አቶ ሸመልስ ከማልን ብትጠይቅም የሚያውቁት ነገር እንደሌለ ገልጸዋል፡፡ በተጨማሪም የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር ቃል አቀባይ የሆኑት አምባሳደር ዲና ሙፍቲም በጉዳዩ ላይ በቂ መረጃ እንደሌላቸው ለፍኛተ ነፃነት ጋዜጣ ተናግረዋል፡፡

አቶ መለስ ዜናዊ በተለያዩ አለም አቀፍ ስብሰባዎች ላይ የሚያደርጓቸውን ንግግሮችና ተሳትፎዎች በውጭ ሀገራት የሚገኙ ኢትዮጵያውያን በተደጋጋሚ ይቃወሙ እንደነበርና፤ በቅርቡም በአሜሪካ ቡድን 8 ጉባኤ ላይ በርካታ ኢትዮጵያውያን ተቃውሟቸውን ማስማታቸው እና ጋዜጠኛ አበበ ገላው ንግግራቸውን “አቶ መለስ አምባሳደር ናቸው” በሚል ማቋረጡ ይታወሳል፡፡

በነዳጅ ፍለጋው ሥራ ...

ከ 12 የዙረ...

አለት ከላይ ካለ ግን ነዳጁ በማጠራቀሚያው አለት ውስጥ ተገደቦ ይቀመጣል፡፡ የዚህ መሰሉ የነዳጅ ኬራሎካይድን ጊዜ ከ2000 እስከ 3000 ሜትር ጥልቀት ላይ ይገኛል፡፡

በዚህ ጥልቀት የሚገኝን የነዳጅ ኩራ ፈልጎ ለማግኘት፡-

- ሳይንሳዊ አስተሳሰብ (ዘይት የሚገኘው ሰዎች አእምሮ ውስጥ ነው የሚል አባባል አለ)
- የነዳጅ ፍለጋ ዘዴ ከህሎት
- ዘመናዊ ቴክኖሎጂን መጠቀም
- በቂ ገንዘብ
- ዕድል ተሟልተው መገኘት አለባቸው፡፡ የኢትዮጵያ የነዳጅ አለኝታ

ነዳጅ የሚፈጠረው ዝቅጠተ አለቶች ተነባብረው በሚገኙበት አካባቢ ነው፡፡ በኢትዮጵያ ውስጥ በዝቅጠቱ አለቶች የተሸፈኑ ረባዳ ስፍራዎች (basins) የሚገኙት በስፋት በደቡብ ምስራቅ ኢትዮጵያ ኦሮሚያ እና በምዕራብ ጋምቤላና መተማ፤ ሳይንስ ስልጣን መቀሌ አካባቢ ሲሆን በስምጥ ስለቆም ይገኛል፡፡

በአጋዴን ነዳጅ ሊፈለግበት የሚችል ስፍራ 250,000 ካሬ ኪሎ ሜትር የቆዳ ስፋት ሲኖረው ጋምቤላ 26,000 ካሬ ኪሎ ሜትር ይደርሳል፡፡ በኢ.ዘ.አ በ1937 ዓ.ም ሲንክሊር የተባለ አሜሪካዊ ኩባንያ በአገሪቷ በሙሉ ነዳጅ ለመፈለግ የሚያስችለው ጥያቄ አቅርቦ ስለ ተፈቀደለት ሥራ ጀመረ፡፡ ትንሽ ቆይቶ ሙሉ ትኩረቱን ወደ አጋዴን በማዞር ጥልቀታቸው 3000 ሜትር የሆኑ ሁለት ጉድጓዶች ቆፍሮ በሁለተኛው ጉድጓድ የዘይት ምልክት ሊያገኝ ችሏል፡፡ ሲንክሊር ለቆ ሲወጣ ኤልቫራት የተባለ የጀርመን ኩባንያ በ1950 አጋዴን የፍለጋ ሥራ ጀመረ፡፡

ይኼኛውም ኩባንያ ቴክኒካዊ መረጃዎችን ከሰበሰበና ከገመገመ በኋላ በ1955 ዓ.ም ጥልቀቱ 3395 ሜትር የሆነ ጉድጓድ ቆፍሮ ነዳጅ ሳያገኝ ቀረ፡፡ ኩባንያው ቀጣይ

ሁለተኛ ጉድጓድ ቆፍሮ ነዳጅ ቢያጣም ከአሱ በፊት የሠሩት ኩባንያዎች በቆፍሩአቸው ጉድጓዶች ያልታወቀ የድንጋይ ንጣፍ በሙባቱ መረጃነቱ ለጂኦሎጂ ዕውቀቱ ከፍተኛ አስተዋፅኦ ያደረገ ነበር፡፡ የጠቀሙት ውጤት ባለማግኘቱ በ1959 ዓ.ም ጠቅልሎ ከአገር ወጣ፡፡

ሐምሌ 1961 ዓ.ም ቴኔስ የተባለ አሜሪካዊ የነዳጅ ኩባንያ የጀርመኑን ኩባንያ ይዞታ የነበረውን ያካተተ በጣም ሰፊ የፍለጋ ክልል በአጋዴን ያዘ፡፡

ከአሱ የቀደሙት ሁለቱ ኩባንያዎች ሲንክሊርና ኤልቫራት የሰበሰቡትን የጂኦሎጂና ጂኦፊዚክስ (gravity, magnetic, seismic) መረጃዎችን በቢሮ ውስጥ ከገመገመ በኋላ የራሱን ተጨማሪ አዲስ መረጃ አክሎ በ1964 ዓ.ም ጥልቀቱ 3487 ሜትር የሆነ ጉድጓድ ቆፍሮ የዘይትና ጋዝ ምልክት ለማግኘት ችሏል፡፡ ሁለተኛውን ጉድጓድ 2200 ሜትር ድረስ ቆፍሮ አሁንም የዘይትና ጋዝ ምልክት አገኘ፡፡

ቴኔስ ጥናቱን በመቀጠል በ1965 ዓ.ም ካሉብ1 የተሰኘውን ጉድጓድ እስከ 4000 ሜትር ጥልቀት ቆፈረ፡፡ ይህ ጉድጓድ በሁለት (በተለያዩ ጥልቀት) አሸማቂ የድንጋይ ንጣፎች ውስጥ ከፍተኛ የጋዝ ክምችት መሆኑ ነው፡፡ በዚህ የተበረታታው ቴኔስ በዚሁ ጉድጓድ ትይዩ ላይ 4ተኛውን ጉድጓድ እስከ 3910 ሜትር ቆፈረ፡፡ በማከታተል 5ኛ ጉድጓድ እስከ 3445 ሜትር 6ኛ ጉድጓድ እስከ 4270 ሜትር ቢቆፍርም አጥጋቢ ውጤት አላገኘም፡፡

በ1966 ዓ.ም በኢትዮጵያ አብዮት በተቀጣጠለበት ዓመት 7ኛ ጉድጓድ ሂላ-1 የተባለውን ቆፍሮ ለመጀመሪያ ጊዜ ጥሩ የሚባል የዘይት ምልክት አገኘ፡፡ ቴኔስ የያዘው የፍለጋ ክልል በጣም ሰፊ በመሆኑ አለፍ አለፍ እያለ ነበር የከፍተኛ ቁፋሮ የሚያካሄደው፡፡ በዚሁ መሠረት ከመሀል አጋዴን ወደ ምዕራብ ጫፍ የባሌ ከፍታ ግርጌ 8ኛውን ገርቢ-1 ብሎ የሰየመውን ጉድጓድ ቆፍሮ ምንም ሳይገኝ ቀረ፡፡

ቴኔስ የቁፋሮ ሥራውን ለጊዜው አቁም የሠራውን ሥራ መገምገም ጀመረ፡፡ በዚሁ መሠረት በ1967 ዓ.ም ካሉብ

ላይ ያገኘውን ጋዝ አምርቶ ለገበያ ለማቅረብ የአዋጪነት ጥናት ማድረግ ጀመረ፡፡ ጥናቱ ያመለከተው በዘመኑ የነበረው የነዳጅ ጋዝ ዋጋ ዝቅተኝነት የተገኘው ክምችት አነስተኛነት፤ ከካሉብ እስከ አሰብ ወደብ የሚዘረጋው ቧንቧ ከፍተኛ ወጪን ግምት ውስጥ በማስገባት በዚያን ጊዜ ጋዙን ማልማት አዋጪ ያለመሆኑን ነበር፡፡

ቴኔስ ሥራውን ለመቀጠል የሚያስችለው አጠቃላይ የሥራ ግምገማ ለማድረግ የአንድ ዓመት ፈቃድ እንዲሰጠው መንግሥትን ጠይቆ ፈቃድ ስለተከለከለ ኩባንያው የካሉብ ጋዝን ትቶ ጓዘ፤ ጠቅልሎ በ1968 ዓ.ም ከአገር ወጣ፡፡

በኢትዮጵያ የነዳጅ ፍለጋ ታሪክ እንደ ቴኔስ ግዙፍ ሥራ የሠራ ኩባንያ እስከ ዛሬ አልታየም፡፡ በተከታታይ 8 ጥልቅ ጉድጓዶችን የቆፈረው ቴኔስ ብቻ ነው፡፡ ለመጀመሪያ ጊዜም ሳይሰማኪ (seismic) የኮርስ ምድር መረጃ ስብሰባን አሁን በሚታወቀው የተሻሻለ መልኩ ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀመው ቴኔስ ነበር፡፡

ቴኔስ በኢትዮጵያ የነዳጅ ፍለጋ ጥረት ከፍተኛ ተስፋ የፈነጠቀ የጊዜ ጉዳይ እንጂ ኢትዮጵያ ውስጥ ነዳጅ ዘይትና ተጨማሪ ጋዝ መገኘቱ አይቀሬ እንደሆነ ያሳየ ባለውለታ ድርጅት ነው፡፡ ነዳጅ ፈላጊ ኩባንያዎች በፍለጋ ሥራቸው ወቅት የሰበሰቡትን የጂኦሎጂ የጂኦፊዚክስ የጂኦኮሚስትሪ እና ናሙናዎችን ለመንግሥት በመተላለፋቸው ሌሎች መሰል ኩባንያዎችን መሳቢያ (ማማላያ) ጠቃሚ የፕሮግራሙን ግብአቶች ናቸው፡፡

የካሉብ ርጥብ ጋዜ የቤንዚን፤ ቡታጋዝ፤ ነጭ ጋዝና ናፍጣ ድብልቅ ሲሆን የመጠኑ ግምትም 68 ቢሊዮን ኩብ ሜትር ይገመታል፡፡ ከጋዙ ኤሌክትሪክ ሊመነጭ ይችላል፡፡ የካሉብ ጋዝ ለ40 ዓመታት ተቀብሮ ያለ ጥቅም ተቀምጧል፡፡ የልማት ሥራው ከ20 ዓመት በፊት ቢጀመርም ዛሬም ዳር አልደረሰም፡፡

የአቶ መለስና የአቶ ቴዎድሮስ “ድንገቱ ብሥራት” በየትኛው የአገሪቷ አካባቢ እንደተከሰተ እንኳን ፍንጭ

አልሰጠም፡፡ በቂ ሥራ ከተሰራ ኢትዮጵያ ውስጥ የነዳጅ መገኘቱ ዕድል በጣም ከፍተኛ ነው፡፡

ምሥራቅ አጋዴንን ብንመለከት ከሳዑዲ አረቢያና ከየመን የነዳጅ መስኮች ጋር ተመሳሳይ ጂኦሎጂካዊ ገጽታዎች ይታያሉ፡፡ ከጋምቤላ ስሜን ምዕራብ ሱዳን ውስጥ በቅርብ ርቀት ነዳጅ እየተመረተ ነው፡፡

በዩጋንዳ ባለፈው ዓመት ነዳጅ ተገኝቷል፡፡ በሰሜን ኬኒያ በቅርቡ የተገኘው ነዳጅ ደብብ ሱዳን ከተገኘው ክምችት ጋር በተያያዘ መስመር ላይ የሚገኝ በመሆኑ በመሀላቸው ያለው ጋምቤላም ተመሳሳይ የጂኦሎጂ ሁኔታ ስላለው በጋምቤላ የነዳጅ መገኘት የጊዜ ጉዳ ብቻ ነው፡፡

25,000 ካሬ ኪሎ ሜትር የቆዳ ስፋት ያለው የአጋዴን ሴዲሜንተሪ ረባዳ ውስጥ አስካሁን የተቆፈሩ የፍተሻ በ20 ቢታች ነው፡፡ ምንም ሥራ አልተሰራም ማለት ይቻላል፡፡ በ20 ጉድጓዶች ነዳጅ ለማግኘት መሞከር በትልቅ ባሕር ውስጥ የወደቀች መርፌ እንደመፈለግ ይቆጠራል፡፡ መርፌዋን ፈልጎ ለማግኘት የተቀራረበ ፍለጋ በበቂ ዘመናዊ የመፈለጊያ መሣሪያ የተደገፈ ግብረ ኃይል ማስማራት ይጠይቃል፡፡ ይህ ጥረት ደግሞ ብዙ ገንዘብ ማስወጣቱ ጥያቄ አበረታች ናቸው፡፡

ጠቅላይ ሚኒስትሩ የነዳጅ ይገኛልን ፍንጭ ከደሀና ጎብቋላ ሕዝባቸው ሰውረው ለጥቂት በኢኮኖሚ ፎረም ላይ ለመገኘት ለመጡ የውጪ አገር ታዳሚዎች ቅድሚያ መረጃውን ማብሰራቸው እኛ ኢትዮጵያውያን ቅድሚያ ባለማግኘታችን ቅሬታም ብሽጉም ፈጥሮብኛል፡፡

አቶ መለስ ቢያውቁትም ፎረም ላይ የተገኙት በእኛ ስም ነው፡፡ በኢትዮጵያ ስም ነው፡፡ “ኩንትራቱን” የሰጣቸው ሕዝብ ኩንትራቱን ሊሰብ ይችላልና ሕዝብን ማክበር ብስለት ነው፡፡

ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር

የጠ/ሚኒስትር መለስ ጆሮና የአበበ ገላው ድምፅ

ከይመር እንግዳ

የአሜሪካው ፕሬዝዳንት ባራክ ኦባማ በአሜሪካን ካምፕ ዴቪድ ሬገን ማዕከል ባዘጋጁት በምግብ ዋስትና ላይ የሚመከረው የቡድን ስምንት አለም አቀፍ ስብሰባ ላይ ለመካሄድ ተገኝተው የነበሩት ጠ/ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ድንገተኛ ተቃውሞ እንደገጠማቸው ፍኛተ ነፃነት ዘግባ ነበር። ከዚያም ከስተት ጋር በተያያዘ ይህችን አጭር መጣጥፍ ለማቅረብ ወሰንኩ።

ግንቦት 10/2004 ዓ.ም ጠ/ሚኒስትር መለስ ዜናዊ በ21 ዓመት የስልጣን ዘመናቸው ሊሰሙ የማይፈልጉትን ድምፅ ለመስማት ተገደዋል። አበበ ገላው የተናገራቸው የብሶት ድምፆች ለ21 ዓመታት በኢትዮጵያ ተፀንሰው በ80 ሚሊዮን ህዝብ ልቦና ውስጥ የነበሩት ጆሮ አጥተው የሰሚ ያለህ የሚሉ ኡኡታዎች በካምፕ ዴቪድ ሬገን ማዕከል በዓለም አቀፍ ጋዜጠኞች ማህበር አባል በሆነው ጋዜጠኛ አበበ

ገላው አማካኝነት ለጠ/ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ጆሮዎች በሚገባ ደርሰዋል። አይ አሜሪካ “እንጆራ ይውጣል!” የ200 ዓመት የታሪክ ባለቤት ለታላቅ አህትሽ የ5000 ዓመት የታሪክ ባለቤት በገዛ አገሯ አልሰማም ብትል የትንሽ ትልቅ ሆነሽ ጆሮዎቿ እንዲሰሙ አደረገሽ። ሃሽ! በመጀመሪያ ልጅሽ በጆሮኛ ዋሽንግተን ስም ምስጋና ይደረስሽ፤ እውነተኛ ዴሞክራሲሽን መሠረት ጥሎልሽ አልፏልና።

“ለእኔ ትልቅ ቀን ነው” ብሏል አቤ። እውነት ነው አቤ፤ ላንተ ትልቅ ቀን ነው። በጠመንጃ አፈሙዝ ታፍኖ ላለ ህዝብም ልዩ ቀን ነው። ከታሪክ ተወቃሽነት አራሱን ነፃ አውጥተሃልና ነፃነት! ነፃነት! ነፃነት! ስትል።

ከቡር ጠ/ሚኒስትር ወደ አገሮት ሲመለሱ ለአንድ ጋዜጠኛ የሰጡትን ጆሮ ለ80 ሚሊዮን የኢትዮጵያ ህዝብ እንደማይገናኙት ባለሙሉ ተስፋ ነኝ። ትምህርት አግኝተዋልና። ምክንያቱም የግለሰብ ጩኸቶች ከአሱ በሬት እዚሁ ሲጮኹ (ጠብቆ ይነበብ) ጆሮ ተሰጧቸው

ቢሆን ኖር በሰው አገር ሊያስተላልፉ የነበረውን መልዕክት አቁመው ጆሮዎትን ለመስጠት ባልተገደዱ ነበር። አሁንም አላለሁ በአገሪቱ ውስጥ ከፍተኛ የሆነ የምግብ አጥረት፣ የመልካም አስተዳደር እጦት፣ ድህነት፣ በነፃነት ሠርቶ ሃብት ማፍራት አለመቻል፣ የዜጎች ከመኖሪያ ቀደቸው መፈናቀል፣ የሃይማኖት ውጥን ቅጦች፣ የሙስና አዘቅት እንዲሁም ገደብ የለሽ የዜጎች ስደት እኒህ ጥቂቶቹ ናቸው። መንግስት ከዜጎች ይልቅ ለውጭ ባለሀብቶች ከብርና የእርሻ መሬቶች በገፍ የመስጠት አባዛ፣ ሥራ አጥነትና የመሳሰሉት ህልቆ መሣፍርት የህዝብ ሰቆቃዎች በአገሪቱ ከጫፍ እስከ ጫፍ ተንሰራፍተዋል። እስኪ ካዘንቸስ ሠራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ አካባቢ ከተለያዩ የአገራችን ክፍሎች እየመጡ ወደ ተለያዩ የአረብ አገራት ለስደት የተኮሰሱ እንቡጥ አህቶቻችንን ረጃጅም ሰልፎች ይመልከቷቸው። እነዚህ እንግዲህ በየቀኑ የምናያቸው የዘወትር ክስተቶች ናቸው። ፍርድ ተጓደለ፣ ስደት ተበራከተ፣ ዳቦ ስም ብቻ ሆኗል። ለአኛም ቀና ብለው ጆሮዎትን ይስጡን። በእርግጥ እርስዎ ስልጣን

ከያዙ አሜሪካ አራት ፕሬዝዳንቶች አይታላች (ጆሮኛ ኤች ደብሊው ቡሽ፣ ቢል ክሊንተን፣ ጆሮኛ ደብሊው ቡሽ እና ባራክ ኦባማ ናቸው) ኢትዮጵያ ግን መለስ ዜናዊን መለስ ዜናዊ ብቻ ናቸው።

ዙፋኖትንም ቆም ብለው ይቃኙ! ምናልባትም ነቀዝ በልቶት ሊሆን ይችላልና በአዲስ ይቀይሩት ወንበሩን። በመጨረሻም በተለያዩ የዓለማችን ክፍሎች የእርሶን ጆሮዎች የሚፈልጉ የብሶት ድምፆች ሊኖሩ ይችላሉ። አጋጣሚውን አጥተው ሊሆን ይችላልና። ስለዚህ የህዝቦችን የሰቆቃ ድምጾች ለመስማት በካምፕ ዴቪድ ሬገን ማዕከል እንዳደረጉት በድንጋጤ ሳይሆን ረጋ ብለው በስክሪን በማስተዋል መንፈስ ጆሮዎትን ቀና ያደርጉ እህም የነፃነት ናፋቄ ድምፆች በደጅዎ ቀርባለችና አቤት ይበሏት። ፈውስንም ያገኛሉና።

ለማንኛውም መልስዎን በተግባር እጠብቃለሁ እስከዚያው ፕር አንሰንብት።

ሰማዕታቱ ቀና ...

ከ 703 የዞረ...

ሠላም ማተሚያ ድርጅት ጻፎ ተደብቆ የመጣው ሳንሱር በጋዜጦች ላይ አደገኛ ጥላ አጥልቷል። ብርሃንና ሠላም ማተሚያ ድርጅት ያዘጋጀው ሳንሱርን ያዘለና አሳታሚዎች እንዲፈረሙት የቀረበ ውል ሥራ ላይ ከዋለ በአሁኑ ጊዜ ጭል ጭል የሚሉት የነፃው ፕሬስ ጋዜጦች ጭራሹን ይጠፋሉ። የዜጎች በነፃነት ሃሳብን የመግለጽና የሕዝቡም መረጃ የማግኘት መብት ያበቃላቸዋል። ሰማዕታቱ ዳግሞ ቢነሱ በየመንገዱ ጋዜጦች ሲነበቡ አያዩም።

በኢትዮጵያ ውስጥ የ68 ፓርቲዎች መርመሪያ ለአጭር ጊዜ ቀና ያሉ ሰማዕታትን ያስደስት ይሆናል። ነገር ግን የእነዚህ ፓርቲዎች መኖር ዲሞክራሲ እንዳለመጣ አናውቃለን። የብዙ ፓርቲዎች መኖር የዲሞክራሲ መግለጫ ሊመስል ይችላል። ብልህነትን ግን አያሳይም። የዳቦ ሲ ዲሞክራሲ ያላቸው ብልህ አገሮች የፓርቲዎቻቸውን ቁጥር በተቻለ መጠን እስከ ሁለት ወይም ሶስት፣ ቢበዛ እስከ አምስት ድረስ እንዲወርድ ይጥራሉ። ሀገራችን በአሁኑ ወቅት የመድበለ ፓርቲ ሥርዓት አላት ትባል እንጂ በተግባር ግን ወደ አንድ ፓርቲ ሥርዓት ውስጥ ገብተን ከዚያም ባለፈ ወደ አንድ ሰው ተከለሰውነት አምልኮ ወርደን እንገኛለን።

ታዲያ እውነታው ይህ ከሆነ አቶ ሴኩቱሬ ሰማዕታት ቀና ብለው አይዋት የሚሏት ኢትዮጵያ የትኛው ናት? ሰማዕታት ያይዋት ኢትዮጵያ በመሬት ላይ ያሉትን ኢትዮጵያ ሳይሆን

በኢትዮጵያ ተሌቪዥን ውስጥ ያሉትን «ኢትዮጵያ» ነው። አሁን ኢትዮጵያ አኛም ብንሆን እስከሚሰለፉን አይተናታል። አቶ ሴኩቱሬም በቃለ መጠይቃቸው የተረኩት ያንኑ የሰለፉንን ተረካ ነው።

የህወሓት ሰማዕታት ሁለት ጊዜ ተሸውደዋል። መጀመሪያ ያ በህይወት ሳሉ የያኔ መሪዎቻቸው፣ የዛሬ ቅምጥል መኳንንት የሚታገሉት ለነፃነት፣ ለዲሞክራሲና ለመሳሰሉ የተቀደሱ ዓላማዎች ነው ብለዋቸው እውነት መስሏቸው ህይወታቸውን ሰውተዋል። ዛሬ ደግሞ ለአፍታ ቀና ቢሉ እውነተኛዎቹን ኢትዮጵያ ሳይሆን የቴሌቪዥንን ኢትዮጵያ አሳይዋቸው።

የህወሓት ሰማዕታት ሊከበሩ ይገባል። በወቅቱ እንታገልሳለን ብለው ለአሙኑባት፣ ለተቀደሰ ዓላማ ማለትም ነፃነትን፣ አኩሪነትን ዲሞክራሲን ወ.ዘ.ተ ለማምጣት መስዋዕት ሆነዋል። የያኔ መሪዎች የዛሬ የምጥል መኳንንት ግን ጓዶቻቸው የሞቱለትን ዓላማ ከደው የጓዶቻቸውን መስዋዕትነት «ሐድሪ ስውአት!» (የሰማእታት አደራ) እያሉ መንገጃ አድርገውታል። አኛም የሰማዕታቱን የመጀሪያ የተቀደሰ ዓላማ ይዘን የቀድሞ ተጋዮችን የዛሬ ቅምጥል መኳንንትን አምባገነን መሪዎችን ለኢትዮጵያ ሕዝብ ፍላጎት ተገዥ እንዲሆኑ እንታገላቸዋለን።

መስከረም 2 ...

ከ 706 የዞረ...

ግብራቸው ልዩነት የለውም፤ ስልቻ ቀልቀሎ ቀልቀሎም ስልቻ ነው። ግንቦት 20ም ያው መስከረም 2 ሆነ።

ትናንት ከቡር ህይወታቸውን ለእውነተኛ ዴሞክራሲ የገቡ ስማዕታት የተሰውሉት ዓላማ ፈሩን ስቶ የኢትዮጵያ ህዝብ ደግሞ በአምባገነኖች እጅ መውደቁን ቢያዩ ምንኛ ያነቡ ይሆን? በህወሓት (አህአዴግ አመራር ውስጥ በነበረው የበረሃ ህይወት የሰፈነው ዲሞክራሲና የጋራ አመለካከት ፍጹም ተሸርሽሮ የአንድ ግለሰብ ትክል ሰውነት ጎልቶ የወጣበት ሆኗል። አቶ መለስም እንደ ኮሎኔል መንግስቱ ኃ/ማርያም ግንቦት 20 ሲደርስ ፎቶ ግራፋቸውን በየአደባባዩ ማሰቀል ከጀመሩ ሰነባብተዋል። ዲሞክራሲን በጫማቸው ሰል እየረገጡ የግንቦት 20ን ድል ለማግኘት መሞከር ከንቱ ውዳሴ ነው። ኮሎኔል መንግስቱም ያደረጉት ይህንኑ ነበር። ግንቦት 20 በመጣ ቁጥር በፈርደበት ኢቴሽ የትጥቅ ትግሉን አስከፊ ገፅታ የሚያጎሉ ፊልሞችን ከፋይል እያወጡ ለተራ ፕሮፓጋንዳ መጠቀም ጊዜው ያለፈበት አራዳነት ነው። እነዚያ ውድ የኢትዮጵያ ልጆች ህይወታቸውን ለበረሀ የገቡት ለህዝብ ነፃነት እንጂ ለጥቂት ሹመኞች እድሜ ማራዘሚያና ለቤተ መንግስት የቅምጥል ኑሮ አይደለም። ዛሬ አቶ መለስም ሆኑ ደቀመዝሙርቶቻቸው እንደልባቸው ለሚፈነጩበት የሥልጣን መንበር የበቁት በእነዚህ ታጋዮች

ደም ተዋጅተው ነው። እንደ ታላቅ የዲሞክራሲ ድል የሚቆጠረው የዘመነ አህአዴግ ህገ መንግሥት ካለፉት መንግስታት ህገ መንግስቶች በቅርፅም ሆነ በይዘት በእጅጉ የተሻለ መሆኑ ይታወቃል። በወረቀት ላይ ሠፈረ እንጂ የማይተገበር ነው። ህገ መንግስታቸው መብቶች በየአቅጣጫው ይጣሳሉ። ዛሬ ሠላማዊ ሠልፍ መውጣት፣ የሥራ ማቆም አድማ የማድረግ፣ ሀሳብን በነፃነት የመግለጽ አህአዴግን በሰላማዊ መንገድ ከሚቀናቀኑ የፖለቲካ ድርጅቶች ጉን መሰለፍ ወንጀል ሆኗል። በሽብርተኝነት ያስፈርጃል፤ ከሥራ ገበታ ያፈናቅላል፤ አልፎም ወደ ቃሊቲ ያስወረውራል። ኢትዮጵያውያን ህገ መንግስታቸው መብታቸውን ተጠቅመው በሀገሪቱ ክልል ተዘዋውረው የመኖር ህልውናቸው ለአደጋ ተጋልጧል። ገበሬው ከእርሻ መሬቱ እየተፈናቀለ ከከፋ ድህነትና ችግር ጋር እየተጋፈጠ ይገኛል። ሙስና የሥርዓቱ ልዩ መገለጫ ሆኗል። ወጣቱ ሥራ አጥ በመሆኑ ለባዕድ አገር የሰደት ኑሮ ተዳርጓል። ከሞት ጋር እየታገለ በረሀ አቋርጦ ከአገር ይወጣል። የኑሮ ውድነቱ የዜጎችን ቅስም ሰብሯል። እንግዲህ በነዚህ አስከሬ ችግር ውስጥ ለተቆራመደው የኢትዮጵያ ህዝብ ግንቦት 20 ምኑ ነው? እውነት የነፃነት ቀን ከብረ በዓሉ ነው? መስከረም ሁለትም ግንቦት ሃያም የአንድ ሣንቲም ሁለት ገፅታዎች ናቸው።

መቼ ይሆን ...

ከ 709 የዞረ...

እንደ ፋሽን ችግሩ በስፋት ይስተዋላል። እዚህ ጋ እነኚህ እንስቶችን ለጥቃት የሚፈልጉ ሰዎች አሁንታቸው ቢሆኑስ ያደርጉት ይሆን? ፍርዱን ለአያንዳንዳችን ልተው።

እውነት ግን ብዙ የእርዳታ ፈንድ የሚያገኘው የሴቶች የህፃናትና ወጣቶች ሚኒስቴር እና የየወረዳና ክፍለ ከተማ መስተዳደሮች ስራቸው ምን እንደሆነ በይፋ ቢያሳውቁ መልካም ነው።

በትዝብቱ ወቅት እነኚህን ወጣቶች “መንግስት ተደራጅታችሁ ብድር ውስዱና ስሩ” እያለ እኮ ነው አልኳቸው። እንደሚባለውና እንደሚወራው ቢሆንም ማንም ህይወቱንና ክብሩን ሸጦ አያደርም አለኝ። በየወረዳው መስተዳደር የሰሞኑ መፈክር የሆነውን አንስቼ መንግስት “በአልባሌ ቦታ የሚባከን የወጣት ጉልበት አይኖርም” እያለ እኮ ነው አልኳቸው በተለይ ወይንአሸት “አኛ መንግስትና ሀገር አለን አንዴ?” ስትል ጠየቀኝ። እስከትላም የሌላ ሀገር መንግስት እኮ ለዜጎቹ ያሰባል። ይጨነቃል። እስኪ ስለሳሪስ ነፃራ ብቻ ብታሰብ የት እንዳለህ ግራ ይገባሃል አለኝ።

አስከትላም በአሁኑ ሰዓት ወጣቶች እንዲማሩ፣ የነገ ተስፋ እንዲሆኑና የእውነት ራሳቸውን እንዲለጠጡ አይፈለግም። ለዚህ ማረጋገጫ ከፈለግህ ሳሪስ የደባል ሱስ መናሃሪያ ስትሆን የነፃራ ራሱን ችሎ የመኖር አቅም ግን ዝቅተኛ ነው። ለምሳሌ ሁሉም የምግብ አህሎች ቀረጥ ይከፈልባቸዋል። ምግብ ቤት ስትሄድ ደግሞ ጥረህ ግረህ

ለምትባላው እንኳ ተጨማሪ ቀረጥ ትከፍላለህ፤ በከላ ላይ ቁጥጥር የሚደረግባቸው የምግብ አህሎች ናቸው ጫት ግን አይቀረጥም ከላዎችም ከፍት እንዲሆኑ መደረጉን ሰምተናል አለኝ። ከዚያም “እስኪ አስብ እኛ ምግብ እንድንበላና ጤናማ ኑሮ እንድንኖር ሳይሆን በጫትና በሺሻ እንድንደነዝዝ የሚያበረታታ ለእኛ መንግስት ነውን?” ስትላኝ በተመስጦ አቀርቅሬ ዝምታን መረጥኩ። ካጫውኑኝ እንስቶች ብዙ አሳዛኝ ታሪኮችን በቁጭት ከተጋትኩ በኋላ ወደ መጣሁበት ተመለስኩ። ታዲያ ምንስ አማራጭ አለኝ። ታዲያ አካባቢው በዚህ አካሄድ እንዳንድ ተማሪዎች ከነ ደንብ ልብሳቸው (የኔፎርማቸው) በትምህርት ሰዓት በአቅራቢያቸው ስርቻ ባሉ መቃሚያ ቤቶችና ሺሻ ቤቶች ቢያገኛቸው ምን ይሰማዎታል? ወላጆቻችን ልጆቻቸው ከአንቅልፋቸው ተነስተው ወደ ት/ቤት ሲሄዱ ያውም በጠዋት ሲጋራ ሲያጨሱ ቢያዩ ምን ይሉ ይሆን? በተግባር ብዙ ልጆቻችን ያያሉ። ይህ ሁሉ በአካባቢው ያለው የደባል ሱስ እንቅስቃሴ ንግድ መብራከትና ሃይ ባይ ከመታጣቱ የመጣ ይመስለኛል። በዚህ ሁኔታ መቼ ይሆን ለትውልድ የሚታሰበው?

እስኪ ሌሎች ወጣቶች በስፋት የሚገኙባቸው ተቋማት አካባቢ ይቃኙና ምልክታቸውን ያስተውሉ። ግን ይሆን ለወጣቱ የሚያስብ ብለን ካሰብን ሽረ የሰው ያለህ ያስብላል። ወጣቱ የነገ ተስፋው እየጨለመበት ነውና ሻዥው ፓርቲም ይሁን ተቃሚ እንዲሁም መጠቀሚያ ይሆናል። ማመሽ ሌላ ፎቶው ሌላ ሆኖ በወሬ የወጣቱ ተጠቃሚነት ብዙ ይነገረናል በተግባር ግን የለምና ይታሰብበት።

መለስ ኢትዮጵያን ...

ከ 703 የዞረ...

ምርታቸውን ለማጓጓዝ የመንግስት ንብረት ከሆነው የኢትዮጵያ አየር መንገድ ውጭ እንዳይጠቀሙ በድንገት ተነገራቸው። ይህ ከሚያመርቱበት ማሳ እስከ አዲስ አበባ እና ከዚያ ወደ አውሮፓ መጫንን ይጨምራል። ኢትዮጵያ ውስጥ ካሉት ትላልቅ የአበባ እርሻዎች የአንዱ ባለቤት የሆነ ሰው በጭንቀት ተውጦ “ኢትዮጵያ እስካሁን እንዲህ አይነት ኩባኔዎ የላትም ቢላኝም ይህንን ተግባራዊ ያላደረገ ተቋም እንደሚቀማ ታውቋል። መንግስት የውጭ ኢንቨስትመንትን ወደ ሀገር ውስጥ ከሰበ በኋላ አሁን ግን እየተጫናቸው ትርፋቸውንም መቀማት ይፈልጋል።

መለስ የኢኮኖሚ እድገት የማይፈታው ችግር

ከየአቅጣጫው እያወጣቸው ነው። የዋጋ ንረቱ በ50% እየጋለበ ነው። ያናገርኳቸው ኢትዮጵያውያን የኑሮ ውድነቱ በህይወት ዘመናቸው ብዙ የማይውቁት መሆኑን ነግረውኛል።

፣ ዋነኛ የኢትዮጵያውያን ምግብ የሆነው ጤፍ ዋጋ በ4 አጥፍ በመጨመሩ ድሆች ሕይወትን የማይኖሩባት ደረጃ ላይ ደርሰዋል። ዩኔስኮርቲዎች ስራ በሌለበት ተመራቂዎችን ያመርታሉ። በቅርቡ ያነጋገርኳት አንዲት ተመራቂ መቶ አካባቢ ሆነው ከተማሩ ጓደኞቿ አስሮቹ ብቻ ስራ ላይ እንዳሉ ነግራኛለች። የመንግስት ተስፋ ግን ኢኮኖሚው በፍጥነት ያድጋል የሚል ነው። ቀጣዩ የሀብት ምንጭ ማዕድን መሆኑን ተስፋ ያረገው መንግስት ካገኛ ለወጣ እንደሚችል አቶ መለስ በቅርቡ ፍንጭ ሰጥተዋል። ነገር ግን በቅርቡ ይህ ለገገገመው ይችላል፤ አብዛኛው የከተማ ድሃ በምግብ አህል ላይ ባለው የዋጋ ንረት፤ ተመርቀው ስራ በማያገኙት የከተማ ወጣቶች፤ ነገሩ... የአረቡ ዓለም መነሳሳት የኢትዮጵያውያንን ትኩረት አግኝቶ ነበር። ይህን በኢትዮጵያም መከሰቱ አይቀራ ነው... ተመልከቱ!

/ሪቻርድ ዳወደን የሮያል አፍሪካን ሶሳይቲ ዳይሬክተር ናቸው/

የኢህአዴግ ፖለቲካና የህግ ...

ከ ገፅ 10 የዞረ...

ጠንካራ የተቀናጀ የሕግ ባለሙያና የሙያ ማህበራት እንደ ማህበርና ግለሰብ ተጠናክረው በፖለቲካው መስክ ያለመቆማቸው ነው የሚል ድምዳሜ አለኝ።

ከፖለቲካ የራቁ ተምረው እንዳልተማሩ የሚሆኑ የሕግ ባለሙያዎች ከሚሊዮኖች ርገብተኞች ከሚሊዮን እድሊበሶች ጋር ተጋናቸው ከሙስናና ከተፈጥሮ አደጋ የተረፈውን የዜጎችን ድሃ ሀገር ውድና ጥሪት ሃብት እምሽክ አድርገው በልተው የተማሩ የሕግ ባለሙያዎች እንደ “ክምር ፈጅ ዝንጃሮዎች” በየሰርቻው እየተንጎማለሉ የፖለቲካውን መድረክ መልቀቃቸው ለፀረ ኢህአዴግ ትግል ፍሬ አልባነት ጉልህ አስተዋፅኦ ከማድረጋቸው በተጨማሪ በራሳቸው ሀሳብ እና በተማሩት መሠረት በዳኝነት ስርዓት የራሳቸውን ውሳኔ እንዳያስተላልፉ

“የመንግስት ጣልቃ ገብነት” በሰፊው እየታየባለባቸው ፍርድቤቶች አንድም የህግ ባለሙያ ከህዝብና ከጋዜጠኞች ጎን አለመቆም እንኳን ለተማረ ላልተማረውም ሰው ቢሆን የሚያሳፍር ምግባር ነው።

በመሠረቱ የህግ ባለሙያዎች ቁብ ያልሰጡትን ህግ ፖለቲከኞች እነ ዶክተር መረራ፣ ዶክተር በየነ፣ እንዴት ብቻቸውን ይቻላቸዋል? የአንድ ሀገር ፖለቲካዊ ጉዳዮች የሚፃፉት የሚወጡ ሕጋትን ተንተርሶ እንጂ ቤተመንግስት ጓሮ በሚጻፉ ልብ ወለድ አይደለም። የአቶ ግርማን አንደበት የሚሟገትበት፣ የዶክተር መረራን ዕውቀት የሚመክትበት፣ የሚመክርበት፣ የእነ ፕሮፌሰር በየነ ወኔን የሚዋጋበት፣ የጋዜጠኞችን ስደት ለዓለም የሚያጋልጥበት እና የሚመሰክርበት

የነፃውን ፕሬስ ጋዜጠኞች የተመሰገን፣ የእነ እስክንድርን ብዕር በህግ ትጥቅ እና ስንቅ የሚያጠናክር የሀገሪቱን ህግ አበጥሮ የሚያውቅ እና የሚመረምር በከፋት አቡጅዲ እና ቆዳ የተጠቀሰውን የኢህአዴግ ህጋት እየፈታ የዋህ ህዝባችንን ማስከምከም ለነፃነት ትግል የሚቆሙ በጣት የሚቆጠሩ እንኳን የህግ ባለሙያዎች በፖለቲካው ውስጥ ጠብ ካላሉ ትግሉን ከኤሊ ጎዞ እንደምን የአቦ ሸማኔ ጉዞ ልናደርገው ይቻላል? ለማለት የፈለኩት ፖለቲከኞች እውነታውን ይዘው በወኔ እና በቁርጠኝነት ሲሰለፉ ህጉ እንዲዘረጠጥ ወይም ህጉ እውነታውን እንደሚያጠፉ ወይም እንደሚንድ የትም እንደማይደርሰን እየተናፋ የፖለቲከኞችን ትግል ህጋዊ ጉልበት የሚሰጡ የህግ ባለሙያዎች ከሌሉ ትግላችን የፖለቲካ ሳይሆን የቀልድ የጨዋታ ይሆናል።

ርግጥ ነው ኮተቤ ካለው ሰቢል ሠርቢስ ያልወጡ እውቅ የሕግ ባለሙያዎች አሉን። ካልሠሩበትና ሕጉ ሲጣሰ ካልተሟገቱ ከንቱዎች ናቸው። ፖለቲካ ህይወትን ሊያሳጣ የሚችል ነፃ ትግል ነው ብለው የሚያስቡ የዋህ ወይም “ፈሪ የህግ ባለሙያዎች” ካሉ እነሱ ክፉኛ ተሳስተዋል። የሕግ ባለሙያዎች በሚፈለገው ልክ ወደ ፖለቲካው አለመግባት ኩራት ከሆነ በሀገር ጉዳይ አይኮራም፣ ፍርሃት ከሆነ ደግሞ ልብ እንዲሰጣቸው እንፀልይ። ፡ ለሀገር አይፈራም የሕግ ባለሙያዎች ነገሩን ወጣ ብላችሁ ብትመለከቱት እጅግ አብሻቂ ነው። ተቃዋሚዎች ኢህአዴግ ሃይሎች በግልም ወይም በድርጅትም በገጠርም በከተማም ከቤተመቅደስ ሳይቀር ከኢህአዴግ

ግብግብ ገጥመው ቢታገሉም፣ ቢሰውም፣ ቢታሰሩም፣ ትግላችን እና በደላችን በዓለም ፊት ተመልካች እና ተቀባይ የማጣቱ ዋና ምክንያት የኢህአዴግ ህግ መሰል መጨቆኛ መሳሪያዎች በህግ አዋቂዎች እና ሊቃውንት ህጋዊ ትንተና አለመደገፍ ነው፤ በዚህ መቼም ይሁን መቻ ተጠያቂዎች ናችሁ። እያልኩ ከአገር ውስጥም ሆነ በውጭ ለምትገኙ ኢትዮጵያውያን ውድ እና ጥቂት የህግ ባለሙያዎች ፖለቲካ እና ሀገራዊ ግዴታችሁን የምትወጡት መቼ እና እንዴት እንደሆነ ባገኛችሁት አጋጣሚ ብትነግሩን ቢያንስ አንታዘባችሁም፤ ዝምታው ይብቃችሁ፤ ሙያችሁን አክብሩ፤ አስከብሩ። ሕግ ድምጥማጡ ሲጠፋና ሲደፈጠጥ እያያችሁ ዝም ካላችሁ በምን የሞራል ብቃት የሕግ ባለሙያ ነኝ ማለት ትችላላችሁ?

10ሩ የድህረ-ግንቦት ...

ከ ገፅ 2 የዞረ...

በክልል አስተዳደሮች ውስጥ ጣልቃ ገብ ተሳትፎ ያላቸው። በፍኛተ ነፃነት ጋዜጣ በቁጥር 39 የተሰራጨው መረጃ እንዳመለከተው «አሮሚያ የምትተዳደረው በክልሉ ም/ቤት በተመረጡት አቶ አለማየሁ አቶምሳ ሳይሆን ከህወሓት በተመደቡት አቶ ገ/ተንሳይ ወ/ትንሳይ ነው።» ይኸው መረጃ አያይዘም ቀደም ሲልም ሰለሞን ጢሞ የተባሉ የህወሓት ሰው አሮሚያን ከመጋረጃ ጀርባ ሆነው ያስተዳድሯት እንደ ነበር አስታውሷል። የሌሎች ክልሎች ብሄረሰቦችም ራስን በራስ የማስተዳደር ዕድል እንደሌላቸው ይነገራል።

፡ የዘርፉ ባለሙያዎች ይህንን ስርአት ኮርኒ ካፒታሊዝም (crony capitalism) በሚል ይጠሩታል። ኮርኒ ካፒታሊዝም የሀገሪቱ ሀብት ከስርአቱ ጋር ስምም ወደ ሆኑ ጥቂት ባለፀጋ ግለሰቦች እንዲፈስ የሚያደርግ ስርአት ነው። ኢትዮጵያ እየገነባች ያለችው ኢኮኖሚም ሆነ ቁሳዊ ልማት ጥቂቶችን ብቻ ተጠቃሚ ማድረግ የድህረ-ግንቦት 20 ኪሳራዎች መሀከል የሚጠቀስ ከመሆኑም በላይ አስተዳደሩ ለተዘፈቀበት ሙስና ምቹ ሁኔታን የፈጠረ ነው።

ባይሆንም፣ በአረብ ሀገራት የተከሰተውን መነሳሳት ተከትሎ የተቃውሞ ፖለቲካ አመራሮችንና ጋዜጠኞችን «በሽብር» ሰብብ ቃሊቲ አውርዷል። መንግስትን በይፋም በአመደበኛ ወጎች መንግስትን መተቸት የሚያስጠይቅበት ደረጃ በመድረስ ላይ ይገኛል።

ግለሰቦችን በአመራር ደረጃ በማስረግ ጭምር ተሳትፏቸውን አዳፍኗል። መንግስት ነፃ ማህበራት የህዝቡን ዴሞክራሲያዊ ባህልና ግንዛቤ በማዳበር የሚያበረከረቱትን አስተዋፅኦ ከማበረታታት ይልቅ፣ ከዚህምባብ፣ ሲንጋፖርና ሩሲያ የተወሰዱ አደገኛ ልምዶችን የቃረመ አደገኛ የበጎ አድራጎትና የሲቪክ ድርጅቶች አዋጅ አፅድቋል። በዚህ ህግ ምክንያት የመስራት አቅማቸው የተሸመደ እና ወደ ሌላ ዘርፍ ስራቸውን የቀየሩ ማህበራት ቁጥር በርካታ ነው።

አዋጆች ኢትዮጵያውያን ሀሳባቸውን በፕሬስ ውጤቶች እንዳይገልፁ የሚጠፍር ከመሆኑም በላይ በአንዳንድ ፖለቲካዊ ጉዳዮች ላይ መረጃዎችን እንዳያገኙ አግዷል። በተለይም ኢህአዴግ በቅርቡ በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት በኩል ቅድመ ምርመራን ለመጀመር እንቅስቃሴ መጀመሩ ከላይ ያየናቸው የድህረ ግንቦት 20 ኪሳራዎች በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በሀገሪቱ የመድብለ ፓርቲ ስርዓቱ እንዲከሰም አስተዋፅኦ አድርገዋል። ዴሞክራሲያዊ ስርዓት እንዲያብብ በሚረዱት የፕሬስ ውጤቶች አለማደግ ብሎም መመናመን የድህረ ግንቦት 20 ኪሳራ ሌላው ማሳያ ነው።

፮ የሙስና መስፋፋት

ፕሮፌሰር ሰይድ ሐሰን በኢትዮጵያ ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች ላይ የተለያዩ ትንታኔዎችን በማቅረብ ይታወቃሉ። እኚህ ምሁር ሙስና ኢትዮጵያ ውስጥ ስር የሰደደ ስርአት እንደሆነ ያስረዳሉ። ፡ በቅርቡ «ሙስና አ! አ! እሪ! እሪ!» በሚል ርዕስ ባቀረቡት ጽሁፍ ዓለም ባንክ ባደረገው ጥናት ኢትዮጵያ ውስጥ ሙስና አደገኛ ስርአትን ወደ መሆን መሸጋገሩን ያብራራሉ። ፍርድ ቤት፣ ፖሊስ፣ ጉምሩክና የገቢዎች ባለስልጣን፣ የወረዳ አስተዳደርና ማዘጋጃ ቤቶች ሙስና በእጅግ የተንሰራፋባቸው ናቸው።

መንግስት ስርአቱን የሚተቸ አካላትን ለማሸማቀቅ የሚጠቀሙባቸው መንገዶች ሰላማዊ ትግልን የሚያደናቅፉ ከመሆናቸውም በላይ የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎችን ብሶትና ተቃውሞ ወደ ግብታዊ አብዮት የመምራት ውጤትም ሊያስከትል ይችላል። በሰላማዊ ትግል ተስፋ ቆርጠው መሳሪያ ያነሱ ቡድኖችን ያበራከተው ይህ አካሄድ፣ ከኢህአዴግ ጋር ልዩነት ያላቸው የፖለቲካ ቡድኖች በሰላማዊ ትግል እንዲሳተፉ አለማበረታታቱ የአቶ መለስ ስርአት የድህረ-ግንቦት 20 ክስረት አንድ አካል ነው።

፯ ነፃ የሲቪክ ማህበራት አለመጠናከራቸው

ነፃ ማህበራት በአንድ ሀገር ላይ ዴሞክራሲ እንዲያብብ ትልቅ አስተዋፅኦ ያበረክታሉ። ፡ ማካኤል ባራቶን (Michael Bratton) «CIVIL SOCIETY AND POLITICAL TRANSITION IN AFRICA» በሚል ፅሁፋቸው ከቀዝቃዛው ጦርነት መጠናቀቅ በኋላ ነፃ ማህበራት በዴሞክራሲ ግንባታ ያላቸው ሚና እየተጠናከረ እንደመጣ ያስረዳሉ። አያይዘውም ነፃ ማህበራት ይህን አበርክቷቸውን እንዲወጡ የመንግስትን ኃይል የሚዘውሩ አካላት ፈቃደኝነት አስፈላጊ መሆኑን አበከረው ይገልጻሉ። የነፃ ማህበራት አበርክቶ በኢትዮጵያ ከመዳከም አልፎ የተዳፈነ ይመስላል።

፱ የነፃ ፕሬስ ሀሳብን የመግለፅ መብት አለመከበሩ

ኢህአዴግ ወደ ስልጣን እንደወጣ ከወሰዳቸው አበረታች እርምጃዎች ውስጥ የፕሬስና ሀሳብን የመግለፅ መብትን “መፍቀዱ” ነው። ፡ መንግስት ይህ መብት ህገመንግስታዊ እንዲሆን ቢያደርግም በተግባር ግን አፋኝ እርምጃዎችን ከጀምሩ መውሰዱ ነፃ ፕሬስ እንዳይዳብር እንቅፋት ሆኗል።

፲ ሀገሪቱ በአንድ ጠቅላይ አምባገነን መሪ ስር መውደቅ

ጠቅላይ አምባገነንነት በአጭር ጊዜ የሚገነባ ሳይሆን ዴሞክራሲያዊ ስርአትን ከመገንባት የበለጠ ጊዜና ወጪ ይጠይቃል። ይህን አምባገነናዊ ስርአት ለመገንባት መንግስት በህዝቡ ሁሉን አቀፍ የህይወት ፈርጅ ውስጥ ቁጥጥር ማድረግ ይጠበቅበታል። በትምህርት ፣ በኢኮኖሚ ፣ ማህበራዊ፣ በባህልና ኪነጥበብ ውስጥ ፖለቲካዊ ቁጥጥር በማድረግ እንዲሁም ፖለቲካዊ እንታቸውን በማጥመቅ አቶ መለስ ጠቅላይ አምባገነን መሆንን መርጠዋል።

በ2002 ምርጫ 99.6 በመቶ በሆነ ውጤት ፓርላማውን የተቆጣጠረው የአቶ መለስ መንግስት አውራ ፓርቲ መሆኑን በመግለጽ የመድብለ ፓርቲ ስርዓት ተንኮታኩቶ ጠቅላይ አምባገነን ስርዓት መደላደሉን አብስሯል። ግንቦት 20 አቶ መለስን በኢትዮጵያ አንግሷል። ፡ በሀገሪቱ ላይ ብቸኛው አድራጊና ፈጣሪ አቶ መለስ ናቸው። መግለጫውም ሆነ ወቀሳቸው ድጋፋቸውም ሆነ ተቃውሟቸው እንደ አግዘር ቃል ይታያል። ለግንቦት ሃያ የተከፈለው መስዋዕትነት አቶ መለስን የሀገሪቱን ቁንጮ ከማድረግ ያለፈ ውጤት ያመጣ አይመስልም። ፡ የድህረ ግንቦት 20 ኪሳራዎች የኢትዮጵያ ህዝብ ከህወሓት/ኢህአዴግ ነፃ የሚወጣውን የድል ቀን እንዲጠብቅ ሳያስገድዱት የሚቀር አይመስልም።

፫ ፍትህዊ ያልሆነ የኢኮኖሚ ተጠቃሚነት መስፈን (crony capitalism)

የአቶ መለስ መንግስት በ21 አመት የስልጣን ቆይታው ሊያሳካ ካልቻላቸው መሰረታዊ የህዝብ ጥቅሞች መካከል ፍትህዊ የኢኮኖሚ ተጠቃሚነት አለማረጋገጡ ዋናው ነው። ፡ መንግስት በኢኮኖሚ ውስጥ የሚያደርገው የበዛ ጣልቃ ገብነት፣ ኢትዮጵያውያን በኢኮኖሚው ውስጥ ፍትህዊ ጥቅም እንዲያገኙ የሚያግዝ እንደሆነ ሹማምንቱ በተለያዩ መድረኮች ከመግለፅ አይታክቱም። ፡ መንግስትም የሚያንቀሳቅሳቸውን ግዙፍ ድርጅቶችም ከእጁ ለማውጣት አይፈልግም። ፡ የበታፈነ ደረጃ የተፈቀደው «የነፃ ገበያ ስርአት» ሁሉንም የንግድ ህብረተሰብ ክፍል እኩል ተጠቃሚ አላደረገም።

፺ ስርአቱን የሚተቸ አካላትን ማፈን

የህወሓት/ኢህአዴግ ታጋዮች ደርግን ከተዋገቡት ምክንያት አንዱ የደርግ ተቃውሞን የማፈን እርማጃ እንደሆነ ይናገራሉ። ታጋዮቹ ደርግን አስወግደው ሌላ «ደርግ» መተካታቸውን የሚያስረዱ በርካታ ማሳያዎች አሉ። ስርአቱን የሚተቸ አካላትን የአቶ መለስ መንግስት ማሰር የጀመረው በቅርቡ

ኢህአዴግ ከ1997 በፊት በአንፃራዊ መለኪያ ንቁ ተሳትፎ የነበራቸውን ማህበራት፣ ከድህረ 97 በኋላ ነፃነታቸውን የሚጋፋና ህልውናቸውን የሚፈታታን ህግ በማፅደቅ አልፈውገደዋል። የማህበራቱን ነፃነት በመጋፋት የፓርቲውን ፖለቲካ የሚያራምዱ

ሀሳባቸው የሚገልፁ ጋዜጠኞችና ተቺዎች ከአስር ጋር ተፋጠው ለመስራት ተገደዋል። ፡ ኢህአዴግ ያወጣቸው የፕሬስና የፀረ ሽብር

መታወቂያችን አማራ ስለሚል ተመርጠን ታሰርን ሲሉ ቅሬታ አቀረቡ

ከሚዛን ተፈሪ ወደ ዲሞክራሲ ስንደረግ ስለሚል መታወቂያ እየተመለከቱ ሲፈትሹ መታወቂያችን ብሔር በሚለው ቦታ ላይ አማራ ስለሚል መርጠው እስር ቤት ከተቱኑ። ሲሉ ለዝግጅት ክፍላችን ገለጹ። እነዚህ እስር ቤት ቆይተን ተፈታን የሚሉ ሰዎች እንደሚሉት “ዲሞክራሲ በጉልበት ሠርተህ የምታገኘው ገንዘብ አለ የሚል መረጃ ስለደረሰን ሥራ ፍለጋ በመጓዝ ላይ ነበርን። ሚዛን ተፈሪ ስንደርስ ለፍተሻ ከመኪና ውረዳ አሉን። ወርደን ለፍተሻ ዝግጁ ሆንን። መታወቂያችው አርም፣ ትግሬ፣ ጋምቤላ፣ አፋር የሚል እንዲሳፈሩ ተፈቀደላቸው። አማራ የሚለውን 16 ሰዎች ሰብስበው እናንተ እንደታሰሩ አይፈቀድም ብለው ሚዛን ተፈሪ ፖሊስ መምሪያ ወሰዱ። ከዚያም እስር ቤት አስገቡን። ከዚያም ሌላ 20 አማርኛ ተናጋሪዎች ተይዘው ታሰሩ። ምን አጠፋን? ወንጀል ሳንፈጽም ለምን ታሰሩናላችሁ? ብለን ስንጠይቃቸው ወደዚያ ከሄዳችሁ አደጋ ይደርስባችኋል። ወደዚያ አማራ ሄዶ እንዲሰሩ አይፈቀድም ብለውናል።” ሲሉ ቅሬታቸውን ይገልጻሉ።

“ትኩት ቆርጣችሁ ወደ አማራ ክልል ተመለሱ ብለው ከሦስት ቀን በኋላ የተወሰነ ሰዎችን ለቀቁን። ብዙዎቹ አሁንም በእስር ላይ ናቸው። እኛ ወደ ትውልድ መንደራችን

ለመሄድ ገንዘባችንን ጨርሰናል። ብንሄድም ቦታ ስለሌለን ማረፊያ የለንም። ለዚህ ነው የቀን ሥራ ሠርተንም ጉርጓድ ቆፍረንም ህይወታችንን እንቀይራለን ብለን ገዛ ጀምረን የነበረው። ሆኖም ግን አማራ በመሆናችን ተዘዋውረን ሠርተን እንዳንበላ ተደርገናል።” ሲሉ አማረዋል።

በመቀጠልም ሲናገሩ “እኛ ታሰረን መሬታት ችለናል። ፣ ዛሬም ሥራ ፍለጋ ወደ ምንፈልግበት እንድንሄድና በነፃነት ከቦታ ቦታ እንድንቀሳቀስ አልተፈቀደልንም። ፣ ህጋዊን መንገድ ትተው በአግራቸው ጫካ ለጫካ ገዛ የጀመሩ በርካታ ሰዎች ተገለጸዋል። በአውሬ ተበልተዋል። ፣ ሲገደሉም በአውሬ ሲበሉም የአካባቢው ኃላፊዎች ምንም የሚሰማቸው ፀፀት የለም። ህገ ወጦች ናቸው። እንኳን ሞቱ እንኳን ተበሉ እያሉ ሲሰለቁ ይሰማል።” ካሉ በኋላ “የሚመለከተው የመንግስት አካል ጉዳዩን በጥናት ተመልክቶ ውሳኔ ይሰጠን። ተዘዋውረን የመኖርና ሠርቶ የመብላት መብታችን እንዲከበርልን አሳውቁልን።” በማለት ጥሪያቸውን አቅርበዋል። የሚዛን ተፈሪ ፖሊስ መምሪያ በጉዳዩ ላይ አስተያየት እንዲሰጥበት ያደረግነው ፕረት አልተሳካም።

በአዲስ አበባ የውሃ ችግር ተባብሷል

በአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር የመጠጥ ውሃ ችግር መግባቡ ተገለፀ። የውሃ አገልግሎት በአንዳንድ ቦታዎች ከ15 ቀን እስከ አንድ ወር ድረስ የተቋረጠ መሆኑን ነዋሪዎች ተናግረዋል።

በተለይ የውሃ ችግር ከታየባቸው መካከል ንፋስ ስልክ ላፍቶ፣ አቃቂ ቃሊቲ፣ ኮልፌ ቀሪንዮ፣ የካ እና በከፊል አራዳ ከ/ከተሞች ዋነኞቹ እንደሆኑ ተጠቁሟል።

የፍኛተ ነፃነት ጋዜጣ ዝግጅት ክፍልም ስለጉዳዩ ለማጣራት በተለያዩ የአዲስ አበባ አካባቢዎች የተንቀሳቀሰ ሲሆን ከላይ በተጠቀሱ ክፍለ ከተሞች በሚገኙ አንዳንድ አካባቢዎች የአካባቢው ነዋሪ ውሃ ፍለጋ በብዛት ጀሪካን ይዘው በስፋት ሲንቀሳቀሱ ለማየት ተችሏል።

ችግሩ እስከመቼ እንደሚቀጥል ይህ የመጠጥ ውሃ ችግር ለምን እንደተፈጠረ አሁን በምን ዓይነት ሁኔታ ላይ እንዳለ መልስ እንዲሰጡን የአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር ውሃ ልማት ኤጀንሲን አነጋግረናል።

የኤጀንሲው የህዝብ ግንኙነት ኃላፊ የሁኑት አቶ ሱሌይማን በበኩላቸው “የውሃ ችግሩ ለ3 እና 4 ቀን መፈጠሩን እናውቃለን፤ ችግሩ የተፈጠረው ግን አቃቂ ቃሊቲ ባለው ማሰራጨ በተፈጠረ የመብራት ችግር ሲሆን በአሁን ወቅት ሙሉ ለሙሉ ተቀርፏል።” ብለዋል። አይደዘውም ምንም እንኳ በእኛ በኩል የነበረው ችግር ቢፈታም ወደ ህዝቡ በአግባቡ ለመድረስ ግን ጊዜ እንደሚያስፈልግ በተለይ ለዝግጅት ክፍላችን ገልፀዋል።

የቀበሌውን መዝናኛው ለማሸግ የተደረገው ሙከራ በሠራተኛው ተቃውሞ ተደናቀፈ

በአራዳ ክፍለ ከተማ ወረዳ 6 በቀድሞ ቀበሌ 12 የህዝብ መዝናኛ ክብብ አካባቢው ለባለሀብት ተሸጧል ተብሎ ድርጅቱን ለማሸግ የተደረገው ሙከራ ሠራተኛው ከሥፍራው ዘግቦዋል። ሠራተኞቹ ክብብ መታሸግ የለበትም ብለው በለቅሶና በዋይታ ድርጊቱን ሲከላከሉ ታይተዋል።

የክብቡን ሠራተኞች ማህበር ተወካይ አነጋግረን በሰጡን መልስ “ቦታው ተሰጠ የሚባለው አልሚሊሊንዶ ለተባለ ኮንስትራክሽን ድርጅት ነው። ድርጅቱ በጨረታ ተወዳድሮ አሸንፎ ነበር የተባለው ስታዲየም አካባቢ ነው። ቦታው ለሌላ ስለተፈለገ በልዋጭ ይህ የምንሠራበት ክብብ እንዲሰጠው ተወስኖ ይሉናል። እኛ ደግሞ ቀደም ሲል ለማልማት እንዲፈቀድልን ጠይቀናል። የድርጅቱ ሠራተኞች 83 ነን። በሥራችን ከ500 ሰው በላይ አለ። ፣ ከምንሠራበት ድርጅት ጀርባና ጉን ከተፈቀደው ቦታ በላይ ባዶ መሬት አለ። ይህንን እኛ ጠይቀነው ለመልሶ ማልማት የያዝነው ቦታ ነው። ባዶ ቦታውን ለምን አትሰጧቸውም ብለን አመልክተን ተነጋግረን እንግራችኋለን ብለው መልስ ሰጡን። በዚህ ላይ እያለ በድንገት ዛሬ መጥተው እናሸግ አሉን መንግስት ዜጎችን ከየጉዳዩና እየሰበሰበ ለሥራ በሚያደራጅበት ወቅት እኛን ለጉዳዩ ለምን እንዳረጋገጥን። ይህንን ተቃውሞን ነው። ድርጊቱን የምናወግዘው።” ብለውናል።

ሌላው የክብቡ የሐሰብ ሠራተኛ ነች ያለችን የድርጅቱ ሠራተኛ እንዳለቸው “እና የአካባቢው የግንባታ ደረጃ ለመገንባት አቅም አለን። እንደዚህ የምንሠራበት ቦታ ለማልማት ቅድሚያ ሊሰጠን ይገባል። ውሳኔ የሚሰጡ ኃላፊዎች ሊያደምጡን ይገባል። የሠራተኛውን መብትና ጥቅም እንደተራ ነገር ለመንጠቅ መንቀሳቀስ የለባቸውም። ፖሊስና ጥበቃን ሰብስቦ ለማሸግ መሞከር ተገቢ አይደለም ስትል” ሐሳቧን ሰጥተዋል።

“28 ዓመት በዚህ ክብብ አገልግያለሁ” ያሉ አንድ የዕድሜ ባለፀጋ እንባቸውን እየዘሩ ድርጊቱን አምርረው አውግዘዋል። ሠራተኞቹ እንዳሉት “ጊዜን ጉልበትን የጨረሰኩት እዚህ ክብብ ውስጥ ነው። ፣ አቅሜ በደከመበት ወቅት አውጥተው ሜዳ ላይ ሊጥሉን ነው። በዚህ ዕድሜዬ ጉዳዩ ልወጣ ነው። መንግስት ባለበት አገር እንዴት ሰሚ እናጣለን። መለስ ዜናዊ ሠርቶ የሚያበላን ደሃን እያወጣችሁ ሜዳ ላይ ወርውሩ ብሏቸዋል?” ሲሉ በለቅሶ ሲናገሩ በዙሪያቸው የተሰበሰቡት በጠቅላላ “ይህ ክብብ ህይወታችን ነው። ክብቡ ከተዘጋ ቤተሰባችን ይበተናል። እባካችሁ በደሃ እንባ ኪሳቸውን የሚያደልቡ የወረዳና የክፍለ ከተማ ኃላፊዎችን መንግስት እንዲያቸው አድርጉልን። እኛ ልማትን እንቃወምም። ልማቱን ለማልማት እየጠየቅን ነው። እኛ እየተቃወምን ያለነው በልማት ስም የግል ጥቅማቸውን የሚያሳድዱትን ነው። በልማት ስም ህዝብ ላይ ግፍ እየተፈፀመ ነው። ጩኸታችንን የምናሰማበት ቦታም የለም” ብለዋል።

በሥፍራው የነበሩ የወረዳው ኃላፊዎች ሐሳብ እንዲሰጡበት ብንሞክርም መታወቂያችን ከተመለከቱ በኋላ የጋዜጣችሁን ፍቃዱ አሳዩን። በከተማ ውስጥ እየተዘዋወርክ ዜና እንድትሰሩ የተፈቀደልህን ደብዳቤ አምጣ የሚልና ወከባ ለመፍጠር ሞክረዋል። የወረዳው መስተዳድር በጉዳይ ላይ አስተያየት ለመስጠት ቢፈልግም ዛሬም መድረኩ ክፍት መሆኑን ዝግጅት ክፍሉ በዚህ አጋጣሚ መግለጽ ይወዳል።

አንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ (አንድነት)

የገቢ ማሰባሰቢያ የራት ፕሮግራም

አንድነት ፓርቲ የኢትዮጵያ ህዝብ የስልጣን ባለቤት እንዲሆን ለማድረግ በቁርጠኝነት እየታገለ ይገኛል። ለትግሉ ስኬት የርሶ ድጋፍ ወሳኝ ነው።

የአንድነት ፓርቲ የፋይናንስ ቋሚ ኮሚቴ የራት ዝግጅት ፕሮግራም አዘጋጅቷል። መግቢያ ባለ 1,000፣ 500ና 300 ብር መግቢያ ካርዶች ተዘጋጅተዋል።

በራት ፕሮግራም ላይ ታዋቂ ግለሰቦች ንግግር ያደርጋሉ። የራት ግብዣው ሐምሌ 28 ቀን 2004 ዓ.ም ይደረጋል። የሆቴሉ ስም ሐምሌ 24 በሚወጣው ፍኛተ ነፃነት ጋዜጣ ላይ ይገለጻል።

በወጭ ሀገር የምትኖሩ ኢትዮጵያውያን በሚኖሩ ቤተሰቦችና ጓደኞች ካርዱን መግዛት ትችላላችሁ።

ለተጨማሪ መረጃና ካርድ ለመግዛት በሚከተለው አድራሻ ይጠቀሙ፡-

በቢሮ ስልክ ቁጥር፡- 01 18 40 08 11
ግብይት 09 11 61 84 34

ኢ-ሜይል
andinetfinance@yahoo.com
andinet@andinet.org

የአንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ (አንድነት)

ንብ ባንክ ዑራኤል ቅርንጫፍ
የሂሳብ ቁጥር 510

ለዴሞክራሲ ስርዓትና ለህግ የበላይነት ሁላችንም ካርዱን በመግዛት ድርሻችንን እንወጣ!

ማስታወቂያ

አንድነት ፓርቲውን ለማጠናከር የገቢ ማሰባሰቢያ ፕሮግራም የራት ግብዣ ለግንቦት 25 ቀን ማዘጋጀቱንና ዝግጅቱ የሚካሄድበትን የሆቴሉን ስም በፍኛተ ነፃነት ጋዜጣ ግንቦት 14 ቀን ታትሞ በሚወጣው ለማሳወቅ ቃል ገብቶ ነበር።

፡ ይሁን እንጂ በሆቴሎች የፕሮግራም መጨናነቅ ምክንያት የራት ግብዣው ቀን ለሐምሌ 28 ቀን 2004 ዓ.ም መራዘሙን ከታላቅ ይቅርታ ጋር እየገለጽን የሆቴሉን ስምና አድራሻ ከዚያ ወዲህ በፍኛተ ነፃነት ጋዜጣ የምናሳውቅ መሆናችንን በአክብሮት እንገልጻለን።

የአንድነት ፓርቲ የፋይናንስ ቋሚ ኮሚቴ